

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

B | R | N | O

KONCEPCE SOCIÁLNÍ POLITIKY

města Brna do roku 2030

Magistrát města Brna
Odbor sociální péče

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Dokument je výstupem projektu „Systematizace a zkvalitnění systému řízení města Brna“, CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010105, který je spolufinancován z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Odbor sociální péče MMB
Oddělení koncepce a plánování služeb

PhDr. Zdenka Hašová
Mgr. Bc. Monika Škorpíková, DiS.

Fakulta sociálních studií MU
Katedra sociální politiky a sociální práce

PhDr. Pavel Horák, Ph.D.
Mgr. Iveta Zelenková, Ph.D.
Doc. PhDr. Kateřina Kubalčíková, Ph.D.

Brno | červen 2021

Vážení občané města Brna,

dokument Koncepce sociální politiky města Brna do roku 2030 formuluje strategické cíle a priority v oblasti sociální na příští desetiletí. Jeho základní vizí je schopnost města pružně a okamžitě reagovat prostřednictvím rozsáhlé sítě profesionálně poskytovaných a kvalitních veřejných a sociálních služeb na různorodé potřeby a problémy všech svých občanů a zvyšovat tak kvalitu jejich života.

Sociální politika je velmi složitým a strukturovaným celkem, ale především procesem, jenž se neustále mění a vyvíjí v závislosti na proměnlivých potřebách naší společnosti. Uplynulý rok byl právě příkladem, kdy jsme se museli vyrovnávat s nezvyklou situací způsobenou pandemií, která nás postavila před nutnost rychle reagovat na nově vzniklé problémy. Museli jsme vymyslet a realizovat okamžitě fungující opatření, týkající se např. pomoci lidem bez přístřeší, zajištění urychleného očkování v domovech pro seniory či zřízení velkokapacitního očkovacího centra.

Schopnost flexibilně reagovat na stále se vyvíjející a měnící se potřeby a problémy, které souvisejí například s demografickým stárnutím brněnské populace či s nenadálou krizovou situací, patří ke stěžejním prvkům této koncepce. K tomu potřebujeme síť efektivních a dostupných veřejných a sociálních služeb spojených s kvalitní sociální prací.

Sociální politika hraje v životě současné společnosti velmi významnou roli. Jejím cílem je vytvoření lidsky důstojných podmínek života a zajištění rovných příležitostí všem. Neomezuje se tedy jen na oblast sociální pomoci, sociálních služeb a práce, ale souvisí také s bytovou politikou, zaměstnaností, vzdělávací politikou, bezpečností i s problematikou zdraví. Koncepce proto propojuje i různé strategické dokumenty v oblasti sociální politiky v Brně s cílem zachytit vývojové trendy sociálních jevů a problémů v Brně v horizontu 10 let a doporučit způsoby jejich řešení. Podmínkou pro dosažení jednotlivých cílů je široká spolupráce všech zainteresovaných institucí a organizací a jejich pracovníků.

Dokument vznikl na základě aktivní participace a spolupráce klíčových aktérů v oblasti sociální politiky. Rád bych tady poděkoval všem, kteří se na jeho tvorbě podíleli, a také těm, kteří v náročné sociální oblasti neúnavně pracovali a pracují. Přeji nám všem, aby se dařilo cíle formulované v této koncepci úspěšně naplňovat.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J. Kerndl', written in a cursive style.

JUDr. Robert Kerndl
náměstek primátorky města Brna

Vážení občané,

Koncepce sociální politiky by dle mého názoru neměla chybět v žádném z velkých měst. Jsem velmi rád, že Brno bude první, jež bude moci na základě takto koncipované komplexní platformy koordinovaně, cíleně, preventivně i intervenčně přistupovat k praktickým odpovědím na otázky, které v nové dekádě vyvstanou.

Jako Brňané jsme hrdi na historii, památky, kulturu, sport, hantec, atmosféru naší moravské metropole, a současně se můžeme chlubit i odpovědným přístupem v sociální oblasti. Přesvědčit se o tom lze na přehledném specializovaném webu socialnipece.brno.cz, který sumarizuje nabídku včasné pomoci občanům všech cílových skupin v nepříznivých sociálních situacích formou sociální práce a poskytování sociálních služeb. Uvedu příklad za všechny, a to realizaci konkrétních kroků k udržení kvality života handicapovaných či starších spoluobčanů v přirozeném prostředí, mimo jiné zavedení služby Seniorbus, systém tísňového volání, činnost městské poradny Socio Info Point, sdílené bydlení...

Jedním ze základních předpokladů k tomu, aby se z Koncepce nestal jen prázdný dokument, je třeba neformální spolupráce všech zainteresovaných stran. Po ročních zkušenostech s bojem s pandemií jsem optimista, neboť se v Brně ukázalo, že političtí představitelé a úředníci územní samosprávy, zástupci občanské společnosti i poskytovatelé sociálních služeb dokážou táhnout za jeden provaz.

Na závěr si dovoluji parafrázovat 350 let starý výrok Blaise Pascala ze 17. století „Všechny dobré zásady jsou již v Koncepci napsány, nyní ještě zbývá je uskutečnit“. Za Odbor sociální péče mohu slíbit, že přání občanů i činy politiků směřující k naplnění Koncepce budeme maximálně podporovat, aby toto desetiletí nebylo promarněno a většina proklamovaných cílů byla naplněna.

PaedDr. Jan Polák, CSc.
vedoucí Odboru sociální péče MMB

Preambule

Koncepce sociální politiky města Brna pro nadcházející dekádu let 2021–2030 vychází ze zásad a opatření vyjádřených v národních strategiích a mezinárodních dokumentech, ke kterým se Česká republika v oblasti sociálního rozvoje přihlásila. Na mezinárodní úrovni jde o dokument Agenda 2030 a v návaznosti na něj na úrovni ČR Strategický rámec Česká republika 2030, Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj v České republice a navazující národní strategické dokumenty.

Záměrem Koncepce je předcházení sociálního vyloučení lidí žijících na území města Brna v důsledku nepříznivých sociálních událostí, směřování k sociálnímu začleňování a posílení společenské soudržnosti osob žijících na území města. Snaha pozitivně ovlivnit životní podmínky lidí je vedena dodržováním a rozvojem sociálních práv.

Formulace nástrojů a opatření této Koncepce se opírá o základní zásady a principy demokratické společnosti jako je sociální spravedlnost, sociální solidarita, subsidiarita a možnost participace občanů na procesu rozhodování o veřejných záležitostech.

Vlastní cíle Koncepce, stejně jako jednotlivá opatření, aktivity a nástroje jsou nastaveny s respektem k místním podmínkám. Zohledňují potřeby osob žijících na území města Brna, stanoviska expertů a výsledky diskuse s veřejností.

Předpoklad úspěšného naplnění záměru Koncepce v praxi vychází ze souhlasného stanoviska vedení města Brna a konsensu politické reprezentace města. Podmínkou pro dosažení jednotlivých cílů je široká spolupráce všech aktérů, tedy všech zainteresovaných institucí a organizací a jejich pracovníků. Nezbytnou součástí naplňování těchto cílů v příští dekádě je komunikace s veřejností a diskuse k obsahu Koncepce ve vazbě na měnící se podmínky a nová sociální rizika vznikající v důsledku změn současné společnosti.

Obsah

Úvod	7
Cíl koncepce	7
Etapy vzniku koncepce a hlavní aktéři její tvorby	8
Vazba koncepce na další strategické dokumenty města Brna	9
Sociální politika	10
Cíl a principy sociální politiky.....	10
Mezinárodní rámec pro formulaci cílů sociální politiky	11
Vývojové trendy v sociální politice.....	12
Aktéři sociální politiky	12
Sociální politika na místní úrovni	12
Role města Brna a jeho městských částí v sociální politice	14
Analytická část	17
Sociálně demografická struktura města Brna.....	17
Možnosti financování sociální politiky města Brna	20
Cílové skupiny a jejich problémy řešené současnou sociální politikou na území města Brna ..	22
Senioři.....	23
Děti, mládež a rodina.....	25
Lidé s různými typy zdravotního postižení	27
Lidé s duševním onemocněním.....	27
Lidé s tělesným postižením	29
Lidé se smyslovým postižením.....	29
Lidé ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení.....	32
Lidé ohrožení závislostí a závislostním chováním	35
Cizinci	37
Zacílení aktuálních strategických dokumentů města Brna na řešení jednotlivých problémových oblastí sociální politiky	39
SWOT analýza sociální politiky ve městě Brně	42
Strategické cíle sociální politiky do roku 2030	48
Vize.....	48
Tematické oblasti, dílčí cíle a priority	49

Tematická oblast A Zabezpečení plánování, řízení, podpory, informovanosti a rozvoje kvality sociální práce a sociálních služeb ve městě Brně	49
Tematická oblast B Podpora a rozvoj konkrétních nástrojů a opatření v dílčích oblastech sociální politiky města	51
Tematická oblast C Řešení přesahujících či průřezových témat	55
Monitorování a vyhodnocování koncepce	58
Závěr	59
Seznam zkratk.....	60
Právní normy.....	61
Přílohy.....	62

Úvod

Cíl koncepce

Hlavním důvodem vzniku koncepce byla snaha Odboru sociální péče MMB vytvořit ucelený strategický dokument, který systematicky a logicky propojí různorodé strategické dokumenty, jež jsou v současnosti využívány sociální politikou města.

Cílem koncepce je navrhnout takové postupy (strategické cíle a priority) v oblasti sociální politiky města Brna do roku 2030, jejichž naplňování zajistí co nejkompaktněji a v optimální míře fungující systém sociální politiky, který bude schopen okamžitě a flexibilně reagovat na různorodé sociální potřeby, problémy a situace všech obyvatel brněnské metropolitní oblasti.

Komplexnost systému sociální politiky města Brna bude zajištěna tím, že nabízená sociální pomoc, sociální služby a výkon sociální práce budou pokrývat všechny existující dílčí oblasti sociální politiky. Za tyto dílčí oblasti v tomto dokumentu považujeme:

- Sociální služby a sociální práci
- Bydlení
- Vzdělávání
- Zaměstnanost
- Rodinu
- Zdraví
- Bezpečnost

Strategický dokument konkrétně sleduje následující cíle, kterým odpovídají jednotlivé kapitoly této koncepce:

- Popsat stávající podobu systému sociální politiky ve městě Brně z hlediska rozdělení rolí a kompetencí státních a nestátních organizací poskytujících jednotlivé nástroje, a z hlediska samostatné a přenesené působnosti obcí v oblasti sociální práce a sociálních služeb.
- Identifikovat a blíže charakterizovat cílové skupiny a jejich problémy řešené současnou sociální politikou na území města Brna a zachytit přitom očekávaný vývoj počtu těchto skupin v horizontu následujících 10 let a míru pokrytí jejich potřeb stávajícími strategickými dokumenty města.
- Logicky propojit a rozřadit podle jednotlivých oblastí sociální politiky města všechny existující strategické dokumenty využívané v současnosti MMB.
- Prezentovat klíčové poznatky získané ze SWOT analýzy současného stavu uspokojení potřeb a řešení problémů různých cílových skupin a logicky je seskupit pro jednotlivé oblasti sociální politiky ve městě Brně.
- Na základě všech výše uvedených zjištění zformulovat vizi a navrhnout konkrétní strategické cíle a priority pro směřování sociální politiky ve městě Brně do roku 2030, která bude schopna adekvátně reagovat na různorodé potřeby, problémy a situace jeho obyvatel a efektivně tak zajišťovat sociální pomoc, sociální služby a výkon sociální práce v dílčích, výše uvedených problémových oblastech sociální politiky.

Zastřešující charakter koncepce

Koncepce se soustřeďuje zejména na výkon sociální práce a poskytování sociálních služeb, které se promítají do výše uvedených oblastí sociální politiky. Jednotlivé oblasti jsou detailněji řešeny v jiných strategických dokumentech, koncepce proto nepředpokládá akční či prováděcí plány. Formulace poměrně obecných cílů a priorit je výsledkem snahy zastřešit a sjednotit cíle jednotlivých strategických dokumentů zasahujících do různých oblastí sociální politiky.

Etapy vzniku koncepce a hlavní aktéři její tvorby

Koncepce sociální politiky města Brna do roku 2030 byla zpracována v rámci evropského projektu „Systematizace a zkvalitnění systému řízení města Brna“. Ve výběrovém řízení na zpracovatele veřejné zakázky byla vybrána Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra sociální politiky a sociální práce. Koncepce byla zpracována realizačním týmem katedry ve spolupráci s Odborem sociální péče Magistrátu města Brna.

Tvorba předkládané koncepce probíhala ve čtyřech na sebe navazujících a po sobě jdoucích časových etapách. Předmětem první a druhé etapy bylo zmapování a zhodnocení silných a slabých stránek stávajícího systému sociální politiky ve městě Brně zaměřeného na různé cílové skupiny a zajišťovaného odborem sociální péče ve spolupráci s dalšími vybranými odbory Magistrátu města Brna.

Cílem **první etapy** bylo v první řadě vymezení jednotlivých skupin vyskytujících se na území města Brna, které jsou centrem zájmu místní sociální politiky. Snahou bylo na základě odborných studií, výzkumů a dostupných statistických dat, popsat klíčové charakteristiky a četnost výskytu těchto skupin, identifikovat konkrétní problémové oblasti a situace, se kterými se potýkají a zachytit současné nejnovější tuzemské a zahraniční trendy využívané při podpoře a pomoci těmto skupinám. Součástí této etapy bylo i vyhledání všech relevantních (zejména koncepčních a strategických) dokumentů vytvořených na úrovni města, kraje a státu a jejich následné zhodnocení z hlediska toho, na jaká témata (problémové oblasti, situace) se u jednotlivých cílových skupin zaměřují a jakým způsobem je navrhuji řešit.

V **druhé etapě** byla zmapována současná situace v oblasti sociální pomoci, sociálních služeb a výkonu sociální práce poskytovaných na území města Brna jednotlivým cílovým skupinám. U jednotlivých cílových skupin byly nejprve identifikovány klíčové tematické oblasti, pro které byla následně provedena SWOT analýza rozkrývající silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení současného systému pomoci a podpory pro konkrétní cílovou skupinu. K vypracování této etapy bylo využito jednak administrativních a statistických dat a dále pak individuálních konzultací formou rozhovorů s klíčovými experty z řad poskytovatelů podpory, pomoci a služeb pro různé cílové skupiny, kteří aktuálně působí v organizacích a institucích s působností ve městě Brně.

V **dalších dvou etapách** došlo k syntéze a využití v předchozích etapách získaných poznatků k formulaci výsledné vize, primárního cíle a konkrétních strategických cílů sociální politiky ve městě Brně do roku 2030, které jsou blíže představeny v této koncepci.

Výsledkem každé z etap bylo vytvoření dílčího dokumentu, na jehož vypracování se podílel **tým pracovníků katedry sociální politiky a sociální práce Fakulty sociálních studií Masarykovy Univerzity v Brně**. Zatímco první dva z těchto dokumentů byly rámcově využity k tvorbě analytické části této koncepce, třetí dokument byl využit k tvorbě jeho programové části (k formulaci jednotlivých strategických cílů a priorit)¹.

Jednotlivé dokumenty byly bezprostředně po jejich vypracování diskutovány a komentovány **členy řídicí skupiny a expertní skupiny určených pro tvorbu této koncepce**. Řídicí skupina byla tvořena vybranými zástupci Magistrátu města Brna (náměstkem primátorky, předsedkyní Komise sociální Rady města Brna, vedoucím odboru sociální péče a pracovníky oddělení koncepce a plánování služeb odboru sociální péče). Expertní skupina sestávala jak ze zaměstnanců Magistrátu města Brna (zástupci odboru

¹ Výsledné a kompletní verze všech tří dokumentů jsou veřejně přístupné na těchto adresách: [Analýza strategických dokumentů Odboru sociální péče MMB a dalších souvisejících dokumentů](#) (etapa 1), [Komplexní zmapování současné situace v sociální oblasti na území města Brna](#) (etapa 2); [Formulace strategických cílů a implikace pro programovou část Koncepce sociální politiky města Brna do roku 2030](#) (etapa 3)

sociální péče a dalších dotčených odborů magistrátu), tak ze zástupců Úřadu práce ČR (ředitele odboru zaměstnanosti a vedoucího oddělení nepojistných sociálních dávek) a z Krajského úřadu Jihomoravského kraje (vedoucího odboru sociálních věcí a vedoucího oddělení koncepce a plánování tohoto odboru).

Vzhledem k tomu, že všechny etapy tvorby koncepce probíhaly v období pandemie SARS-CoV-2, realizace individuálních expertních konzultací, jakož i diskuze a komentáře s členy řídicí skupiny a expertní skupiny proběhly převážně telefonickou, mailovou nebo on-line formou.

Proces připomínkování dokumentu

První pracovní verze Koncepce zpracovaná na základě výše uvedených etap byla předložena Komisi sociální Rady města Brna a členům řídicí i expertní skupiny k připomínkování. Po uplynutí lhůty **prvního kola připomínek** se shromáždily celkem 73 připomínky. Relevantní náměty a připomínky byly do textu zapracovány, některé texty přeformulovány a zkráceny. Dokument byl také graficky upraven.

Po zapracování připomínek a úpravě první verze Koncepce prošel upravený dokument **druhým kolem připomínkování**, kdy byl zaslán e-mailem širší zainteresované veřejnosti: poskytovatelům sociálních služeb v Brně, starostům i vedoucím sociálních odborů městských částí, zástupcům dalších zainteresovaných organizací i odborné veřejnosti a samozřejmě opět členům řídicí a expertní skupiny. V druhém kole procesu připomínkování se sešlo 147 připomínek, které byly vypořádány, a finální verze dokumentu byla připravena k projednání v orgánech města.

Vazba koncepce na další strategické dokumenty města Brna

Předkládaná koncepce navazuje a propojuje všechny stávající strategické dokumenty města Brna², které se zaměřují na různé dílčí oblasti sociální politiky (uvádíme je do závorky za jednotlivé dokumenty):

- **Vize a strategie Brno 2050** (všechny oblasti).
- **Plán zdraví města Brna 2018-2030** (oblast Zdraví),
- **Strategie bydlení města Brna 2018-2030** (oblast Bydlení),
- **Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020** (oblast Vzdělávání),
- **Koncepce sportu města Brna 2018-2030** (oblast Zdraví a Bezpečnost),
- **6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022** (oblast Sociální práce a sociální služby),
- **Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019** (všechny oblasti),
- **Místní akční plán inkluze v oblasti vzdělávání** (oblast vzdělávání)
- **Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022** (oblast Zaměstnanost),
- **Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021** (oblast Bezpečnost),
- **Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018–2021** (oblast Zdraví),
- **Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026** (všechny oblasti),

² S výjimkou Tematického akčního plánu pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022, který je prováděcím dokumentem.

Sociální politika

Sociální politika ve všech vyspělých zemích i v zemích, které aspirují na svůj další společenský rozvoj, hraje v soudobých podmínkách velice významnou roli. Od sociální politiky v moderní společnosti se očekává, že poskytne předpoklady, podmínky, impulzy a motivaci pro rozvoj každého jedince, a tím i pro prosperitu celé společnosti. Sociální politika není jednoznačně definičně vymezena. Velmi obecně lze říct, že sociální politika je politikou, která **se primárně orientuje k člověku, k rozvoji a kultivaci jeho životních podmínek, dispozic, k rozvoji jeho osobnosti a kvality života.**

Sociální politika jako vědecká disciplína se soustředí na odhalování zákonitostí v procesech tvorby a realizace aktivit, jež mají dopad na vztah jednotlivců a podmínek jejich života. Sociální politika jako praktická aktivita formuje vztah jedinců a sociálních podmínek jejich života. V úzkém pojetí je sociální politika obvykle ztotožňována se systémem sociálních dávek, což je pojetí, které staví sociální politiku do pasivní role. Jejím úkolem je napravovat krátkodobé negativní dopady fungování tržního mechanismu, které se projevují existencí chudoby. V širokém pojetí je založena spíše na aktivních složkách, které vedou k prevenci negativních sociálních jevů. **Do sociální politiky se pak vedle sociálního zabezpečení zařazuje i bytová politika, vzdělávací politika, politika zaměstnanosti, rodinná politika, zdravotní politika, tedy široké spektrum aktivit různých subjektů s dopadem na životní podmínky a systém nerovností v rámci společnosti.**

Cíl a principy sociální politiky

Sociální politika směřuje k ovlivňování (ke změně) sociální reality (sociálního systému). **Obecným cílem sociální politiky je vytvoření lidsky důstojných podmínek života a zajištění rovných příležitostí všem.** Tento cíl je naplňován konkrétními opatřeními jednotlivých dílčích sociálních politik. Přitom musí respektovat základní principy, které jsou pro ni určující. Jejich optikou jsou nakonec posuzovány a hodnoceny i efekty sociální politiky. Mezi základní **principy** patří princip sociální spravedlnosti, sociální solidarity, ekvivalence, subsidiarity a participace:

Sociální spravedlnost lze vymezit pravidly, podle nichž jsou ve společnosti rozdělovány příjmy a bohatství a také životní příležitosti a předpoklady (např. vzdělávat se, uplatnit se na trhu práce atd.) mezi jednotlivé občany, případně sociální skupiny.

Základními hledisky sociální spravedlnosti, jež spolu do určité míry soupeří, ale současně se také doplňují a mají různý význam v různých oblastech sociální politiky, jsou:

- výkonový a zásluhový princip,
- princip souladu mezi vstupy a výstupy,
- princip rovnosti v odměně, princip rovných příležitostí a princip sociální potřeby.

Sociální solidarita (vzájemná podpora, sounáležitost) souvisí s utvářením a rozdělováním životních podmínek a prostředků jedinců a sociálních skupin (zejména rodin) v zájmu naplňování ideje sociální spravedlnosti. Můžeme rozlišit solidaritu mezinárodní, regionální, solidaritu jednotlivců, rodinnou či mezigenerační solidaritu atd.

Princip ekvivalence předpokládá, že rozdělování důchodů, statků, služeb, podmínek atd. jedincům bude rovnocenné (odpovídající jejich vlastnímu výkonu a pracovní zásluze). Jeho aplikace v sociální politice podporuje motivaci k práci, směřuje k sociální nezávislosti občanů na státu a k jejich soběstačnosti. Ve svém důsledku vede k menším nárokům na rozsah redistribucí na sociální účely, čímž potenciálně šetří veřejné zdroje.

Princip subsidiarity klade důraz na vlastní odpovědnost jednotlivých občanů. Podle tohoto principu je každý povinen nejdříve pomoci sám sobě, na dalším stupni odpovědnosti stojí rodina, teprve v případě jejího selhání je možno žádat o intervenci jiná společenství (např. obec), přičemž se při rozhodování o problémech a jejich řešení postupuje od nejnižší úrovně v hierarchii společenských institucí po nejvyšší. Pokud kompetence a zdroje níže postavené instituce nedostačují k efektivnímu zásahu, přenáší se rozhodování na vyšší úroveň (např. z obce na kraj). Povinností státu je pečovat o vytvoření takových podmínek, aby si každý mohl pomoci vlastním přičiněním, a sám pomáhá až na posledním místě, jsou-li ostatní možnosti pomoci vyčerpány.

Princip participace požaduje, aby občan měl možnost podílet se na rozhodování a přímé realizaci sociálněpolitických opatření. Skrze participaci na lokálních záležitostech dochází ke zplnomocnění občanů. Naplňování principu participace je postupným, dlouhodobějším procesem, který lze ve zkratce nazvat jako přechod od člověka, který je převážně objektem sociální politiky, k člověku jako plnoprávnému, odpovědnému a respektovanému subjektu. Úkolem státu/kraje/obce je pak vytvářet podmínky pro participaci, posilovat v občanech pocit "mohu ovlivnit podmínky, které mají vliv na mou životní situaci", podněcovat je tak k aktivnímu přístupu a současně učit s participací zacházet.

Mezinárodní rámec pro formulaci cílů sociální politiky

Mezinárodní smlouvy po ratifikaci Českou republikou se stávají součástí právního řádu ČR. (čl. 10 Ústavy ČR). Mezinárodní rámec tvoří mezinárodní úmluvy přijaté na půdě OSN, Rady Evropy a Evropské unie platné pro státy, jež je ratifikovaly. Evropské státy mají regionální organizace, jako je Rada Evropy nebo Evropská hospodářská komise OSN. Rada Evropy přijímá úmluvy, charty a doporučení pro své členské státy na podporu a rozvoj lidských práv.

V současnosti se vláda České republiky zavázala k naplňování celosvětově platné a uznávané **Agendy 2030**. Jde o 17 globálních cílů udržitelného rozvoje, které představují program rozvoje do roku 2030. Mezi ně patří např. vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě; zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku; zajistit rovný přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělání a podporovat celoživotní vzdělávání pro všechny; dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek; podporovat trvalý, inkluzivní a udržitelný hospodářský růst, plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny. Do podmínek České republiky je převádí strategický rámec Česká republika 2030 přijatý vládou v roce 2017. V říjnu 2018 byla schválena Implementace Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj v České republice.

Mezi základní mezinárodní úmluvy v sociální oblasti přijaté Radou Evropy patří Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Prozatímní evropská dohoda o soustavách sociálního zabezpečení, Evropská sociální charta, Evropská úmluva o sociálním zabezpečení, Evropský zákoník sociálního zabezpečení.

V letech 2010–2020 byly sociální politiky evropských států ovlivněny Strategii Evropa 2020, která byla přijata v roce 2010 v kontextu finanční a hospodářské krize. Za jednu z prioritních oblastí si stanovila **růst podporující začlenění**.

Na summitu v Göteborgu v listopadu 2017 došlo k podpisu **Evropského pilíře sociálních práv**. Cílem pilíře je přispívat k pokroku v sociální oblasti podporou spravedlivých a dobře fungujících trhů práce a systémů sociálního zabezpečení. Pilíř stanovuje 20 zásad a práv rozdělených do 3 kategorií: rovné příležitosti a přístup na trh práce; dynamické trhy práce a spravedlivé pracovní podmínky; veřejná podpora / sociální ochrana a začleňování.

Město Brno se rovněž přihlásilo k Evropskému pilíři sociálních práv, a to přijetím závazků v oblasti naplňování zásady č.11 Péče o děti a podpora dětí, zásady č. 17 Začlenění osob se zdravotním postižením a zásady č. 18 Dlouhodobá péče. Přijetím závazku k naplňování těchto zásad bude mít

město snadnější přístup k dotacím směřujícím k jejich realizaci a bude se moci prezentovat na mezinárodním fóru.

Vývojové trendy v sociální politice

V posledních letech se v agendě Evropské komise prosazuje **koncept sociálních investic**. Ústřední myšlenkou sociálně investiční strategie je lépe **sladit ekonomické a sociální cíle**. V kontextu rozvoje lidského a sociálního kapitálu je kladen důraz na investice do vzdělání, odbornou pracovní přípravu a celoživotní vzdělávání.

Z hlediska zlepšení zaměstnatelnosti a vytváření nových pracovních míst jsou nejdůležitější investice do politik na trhu práce a podpora principu flexicurity (podpora částečných pracovních úvazků v kombinaci s mírnou regulací na trhu práce).

Jiným cílem je rovnost pohlaví, která těsně souvisí se zaměstnaností žen a má příznivý dopad na zaměstnanost, ekonomický růst a příjmy veřejných rozpočtů a také na dobré životní podmínky rodin, zejména rodin neúplných. K dosažení tohoto cíle by měly přispět investice do předškolního vzdělávání a péče o děti, do rodinné politiky a práce na částečný úvazek.

Také prolomení začarovaného kruhu znevýhodnění je důležitým motivem sociálně investiční strategie. Žádoucí je zmírnit chudobu a deprivaci v dětství, zvýšit šance na vzdělání a zajistit hladší přechod mezi školou a trhem práce. Klíčovými nástroji jsou investice do raného vzdělávání, rodinné politiky, sociální pomoci, politiky bydlení a programů pro rodiče podporujících jejich účast na trhu práce.

Aktéři sociální politiky

Každý je nějak účasten sociální politiky, nějakým způsobem ji spoluvytváří, zároveň je však každý vystaven sociálním podmínkám, které jsou pro něj něčím vnějším, tedy nemá je ve své moci. Každý je tedy jak subjektem, tak i objektem sociální politiky.

Objekty sociální politiky jsou ti, ke kterým sociální opatření směřují. Objekty sociální politiky mohou být buď všichni obyvatelé dané země (např. právo na vzdělání a rovný přístup ke vzdělání, právo na přiměřenou zdravotní péči) anebo jimi mohou být konkrétněji vymezené skupiny obyvatel (např. rodiny s dětmi, nezaměstnaní, lidé se zdravotním postižením). Subjekty sociální politiky jsou ti, kdo mají zájem, vůli, schopnosti, předpoklady, možnosti a prostředky k určité sociální činnosti či chování a kdo takové činnosti a chování mohou iniciovat a naplňovat.

Hlavním subjektem sociální politiky v dnešních vyspělých společnostech je stát a jeho orgány a územně správní celky (kraje a obce) a jejich orgány. Dále jsou to zaměstnavatelské, zaměstnanecké a odborové orgány (komory zaměstnavatelů, zaměstnanecké, profesní komory a svazy, odborové svazy a orgány, orgány tripartity apod.), neziskové organizace a iniciativy, církve, občané, rodiny, domácnosti, specializované instituce poskytující služby.

Významnou roli hrají nadnárodní instituce a mezinárodní organizace (Evropská unie a její orgány, Mezinárodní organizace práce, Mezinárodní červený kříž apod.), které vytvářejí rámec pro formulaci národních sociálních politik.

Sociální politika na místní úrovni

Pro stávající pojetí sociální politiky v České republice je charakteristická dominantní role státu. Současně však se ČR hlásí k zásadám subsidiarity, v jejichž rámci je v kontextu národní sociální politiky uplatňována zásada, že veřejné záležitosti obstarávají v první řadě ty orgány a instituce, které stojí nejbližší občanům. Pouze případná hospodárnost a účinnost může zdůvodnit jiná administrativní řešení.

V současné době je v ČR uplatňován dvoustupňový systém veřejné správy. Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, veřejnoprávní korporací pečující o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Regionální články veřejné správy představují v ČR kraje (krajské zřízení).

Z hlediska realizace cílů a opatření sociální politiky, hovoříme v ČR o tzv. spojeném modelu veřejné správy. Tato je současně vykonávána jak **v samostatné působnosti obcí a krajů**, tak **v přenesené působnosti**, kdy je samospráva obce či kraje pověřena vykonávat státní správu ve věcech zákonem vymezených pro své občany a pro občany v daném správním obvodu. Na plnění těchto úkolů obdrží příspěvek ze státního rozpočtu.

Způsob financování těchto agend ze státního rozpočtu však není jednotný. Zatímco např. agenda sociálně-právní ochrany dětí je plně hrazena účelovou státní dotací, financování úkolů vyplývajících ze zákona o sociálních službách a zákona o pomoci v hmotné nouzi probíhá v rámci souhrnného příspěvku na výkon státní správy. Ten není účelově zacílen a záleží na rozhodnutí volených reprezentantů obce, do kterých oblastí výkonu správy bude rozdělen. Stejně tak postoj samosprávy k sociální problematice se odráží v rozhodování, zda příspěvek ze státních prostředků bude rozšířen o další prostředky poskytnuté z vlastního rozpočtu obce. Na managementu obce je také rozhodování o případném čerpání finančních prostředků z dalších národních nebo nadnárodních finančních schémat.

Samostatná působnost města v oblasti sociální politiky

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, obec pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde zejména o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, sociální péče, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Uvedené agendy jsou v kompetenci jednotlivých odborů Magistrátu města Brna nebo organizacemi zřízenými a řízenými městem (např. Městská policie a mnoho dalších). Při naplňování těchto agend město Brno spolupracuje s dalšími organizacemi a institucemi veřejné správy (Úřad práce, Městská správa sociálního zabezpečení) nebo nevládního sektoru (široké spektrum nevládních organizací s působností v městě Brně).

Zákon o sociálních službách hovoří o povinnostech obce v samostatné působnosti, které se týkají zjišťování potřeb a zajišťování dostupnosti informací o sociálních službách, sociální práci, spolupráci s dalšími obcemi, kraji a poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, dále o možnosti zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a spolupráci s krajem při přípravě a realizaci střednědobého plánu kraje včetně spolupráce při určování sítě sociálních služeb na území kraje. Na zajištění této agendy má město Brno vytvořenu rozsáhlou síť poskytovatelů sociálních služeb. Jedná se o příspěvkové organizace města a široké spektrum spolupracujících nevládních organizací.

Přenesená působnost města v oblasti sociální politiky

Město Brno vykonává přenesenou působnost jak v rámci statutu obce II. stupně, tedy obce s pověřeným obecním úřadem, tak v rámci statutu obce III. stupně, tedy obce s rozšířenou působností (ORP). Agendu přenesené působnosti vykonávají i městské části; město Brno je rozděleno do 29 městských částí.

Město Brno jako obec II. i III. typu vykonává dle Zákona o pomoci v hmotné nouzi úkoly aktivního vyhledávání osob ohrožených hmotnou nouzí a možností řešení jejich situace za použití adekvátních metod, postupů a vedení řádné dokumentace (Standardizovaný záznam sociálního pracovníka) a ve spolupráci s dalšími zaměstnanci orgánu pomoci v hmotné nouzi (Úřad práce ČR).

V případě sociálních služeb Brno zajišťuje občanům poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, koordinuje poskytování sociálních služeb, poskytuje odborné sociální poradenství a realizuje činnosti sociální práce, které vedou k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob. Mezi další povinnosti patří uzavírání smluv o poskytování sociálních služeb u osob, které nejsou schopny samy právně jednat a nemají zákonného zástupce nebo opatrovníka.

K dalším agendám, které vykonávají ORP, tedy i město Brno v rámci přenesené působnosti, patří činnosti napomáhající výkonu práv a integraci příslušníků romské komunity, úkoly opatrovníka, vydávání doporučení k uzavření nájemní smlouvy v bytě zvláštního určení, zajišťování výměny a vydávání parkovacích průkazů zdravotně postiženým osobám či projednávání přestupků na úseku sociálních věcí.

Specifická agenda obce v přenesené působnosti – sociálně-právní ochrana dětí (SPOD)

Tato agenda představuje celý systém ochrany práv a právem chráněných zájmů nezletilých dětí. Zaměřuje se především na děti, jejichž výchova a osobnostní rozvoj jsou zákonem stanoveným způsobem ohroženy. Součástí systému je i sociální práce s dětmi a mladistvými, kteří spáchali přestupek či trestný čin nebo se stali jejich obětí. Do této agendy jsou zařazeny i úkoly náhradní rodinné péče – pěstounské péče a osvojení. Vlastní výkon sociálně-právní ochrany dětí zabezpečují orgány sociálně-právní ochrany dětí, jimiž jsou krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady, ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Sociálně-právní ochranu dětí dále zajišťují obce a kraje v samostatné působnosti, a to prostřednictvím komise pro sociálně-právní ochranu dětí, kterou obce zřizují, a další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny (tzv. pověřené osoby).

Obce v této oblasti hrají zásadní roli zejména ve vyhledávání dětí, které potřebují ochranu, vyhledávání vhodných osob, jež se mohou stát budoucími pěstouny či osvojiteli, a v neposlední řadě v součinnosti s orgány sociálně-právní ochrany dětí při řešení sociální a bytové situace rodin a v nich žijících nezletilých dětí.

Město Brno realizuje agendu SPOD v rámci sociálních odborů 23 městských částí. Metodickou a kontrolní činnost i agendu náhradní rodinné péče pak vykonává Odbor sociální péče MMB, kontrolní a metodickou činnost pro náhradní rodinnou péči vykonává Krajský úřad JMK.

Výkon přenesené působnosti v oblasti sociální práce obecních úřadů koordinuje, odborně a metodicky podporuje a kontroluje krajský úřad. Tyto činnosti vyplývají z ustanovení Zákona o sociálních službách a patří k nim realizace a koordinace činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování, analýza vyhodnocení míry implementace úrovně metod sociální práce i metodická a kontrolní činnost.

Role města Brna a jeho městských částí v sociální politice

Evropská sociální politika je založena na určité míře solidarity s potřebnými a do jisté míry i pragmatismu spočívajícím v úsilí o udržení sociálního smíru. Obce jsou přitom přirozeným reprezentantem těch, kterých se sociální problémy dotýkají nejvíce. Pokud je v místním společenství narušen sociální smír, projeví se to ve všech oblastech života obce či města. Přestože klíčové nástroje pro řešení sociálních rizik mají ve své kompetenci jiné orgány (např. Úřad práce ČR) a jiné úrovně veřejné správy (např. MPSV) a přenášení úkolů a závazků na místní úroveň není provázeno adekvátní finanční podporou, je role města Brna při naplňování principů sociální politiky nezastupitelná.

Sociální politika v širším smyslu zahrnuje kromě sociálního zabezpečení (systém sociálních dávek a sociální péče) i bytovou politiku, vzdělávací politiku, politiku zaměstnanosti, rodinnou politiku, zdravotní politiku, tedy široké spektrum aktivit různých subjektů s dopadem na životní podmínky občanů.

Město Brno je statutárním městem. Na tvorbě a schvalování místní sociální politiky se v městě Brně podílí Zastupitelstvo města Brna a jeho výbory, Rada města Brna a její komise.

Statut města Brna, který je schválen Zastupitelstvem m. Brna, upravuje vnitřní poměry ve věci správy města a stanovuje kompetence města a městských částí v jednotlivých oblastech činnosti státní správy a samosprávy. Území statutárního města Brna je členěno na 29 městských částí, které jsou

organizačními jednotkami města. Nejvyšším orgánem městské části v oblasti samostatné působnosti je zastupitelstvo městské části.

Na realizaci schválené sociální politiky se pak podílejí věcně příslušné odbory magistrátu a městských částí, místně příslušná pobočka ministerstva práce a sociálních věcí (krajská pobočka Úřadu práce ČR-pobočka Brno), příspěvkové organizace města, další instituce a široké spektrum nevládních organizací.

Sociální péči o své obyvatele zajišťuje město Brno formou poskytování sociální práce a sociálních služeb. Sociální práce je vykonávána v rámci Odboru sociální péče MMB a 23 sociálních odborů městských částí a dále v rámci příspěvkových organizací zřizovaných městech a velkého počtu nestátních neziskových organizací, které poskytují sociální služby.

Městské části jednají jménem města Brna v záležitostech jim svěřených zákonem a Statutem. Zpracovávají program rozvoje městské části v souladu s územním plánem města Brna, vytvářejí a realizují koncepci péče o životní prostředí dané městské části v návaznosti na koncepci životního prostředí města, sestavují a schvalují rozpočet městské části v souladu s rozpočtem města, zajišťují správu svěřeného majetku a další činnosti stanovené statutem.

V **oblasti sociální péče** v samostatné působnosti vytvářejí ve spolupráci s městem předpoklady pro kulturní, sportovní či jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí, v oblasti péče o seniory a osoby zdravotně postižené napomáhají zapojení těchto občanů do kulturního a společenského života, podílejí se na řešení otázek jejich bydlení, spolupracují se soudy v řízení o omezení svéprávnosti, vykonávají dohled nad výkonem opatrovnictví a spravují zařízení sociálních služeb místního významu. V přenesené působnosti pak poskytují sociální poradenství a vykonávají především sociálně-právní ochranu dětí s výjimkou činností příslušejících městu. V přenesené působnosti také vykonávají funkci veřejného opatrovníka u osob s omezenou svéprávností, zastupují osobu, která není schopna sama jednat a nemá zákonného zástupce při uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby, vykonávají kontrolu dodržování povinností na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek a další.

V **oblasti bydlení** zabezpečují v souladu s Pravidly pronájmu bytů v domech v majetku statutárního města Brna pronajímání bytů v domech svěřených městským částem a vykonávají v nich práva a povinnosti pronajímatele, spravují svěřený obecní bytový fond, zpracovávají rozborů potřeb bydlení a stavu bytového fondu svěřeného majetku atd.

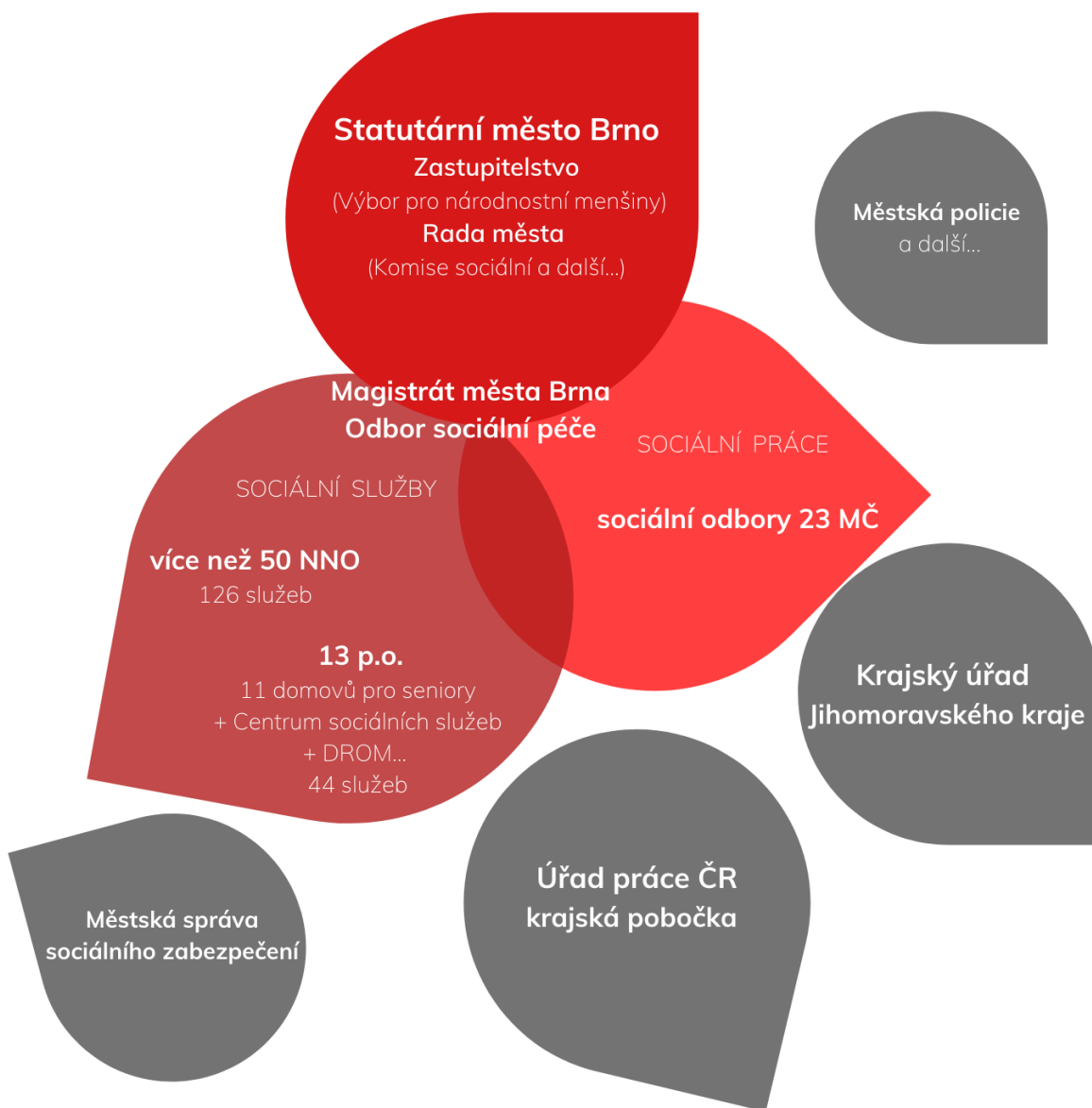
V **oblasti školství a tělovýchovy** zřizují, mění a zrušují se souhlasem města školy a školská zařízení místního významu (MŠ, ZŠ) a zabezpečují jejich provoz, podporují rozvoj sportu a konání sportovních akcí místního významu, podporují zájmovou činnost dětí a mládeže v oblasti volného času v působnosti městské a další související činnosti.

K největším městským částem patří Brno-střed (85 403 obyvatel), Brno-sever (46 916 obyvatel), Brno-Královo Pole (28 674 obyvatel), Brno-Židenice (21 174 obyvatel)³.

Na území městských částí Brno-střed, Brno-sever a Brno-Židenice se nacházejí sociálně vyloučené lokality, kde se kumuluje většina sociálních problémů (v r. 2014 bylo v Brně identifikováno celkem 16 sociálně vyloučených lokalit) včetně problematiky bezpečnosti a prevence kriminality.

Zmíněné městské části patří rovněž k oblastem s vyšším počtem seniorů. Z těchto důvodů jsou na území těchto městských částí koncentrovány některé sociální služby, zejména služby sociální prevence.

³ Počty obyvatel převzaty z webových stránek uvedených městských částí

Analytická část

Sociálně demografická struktura města Brna

Vybrané sociálně demografické údaje:

	2005	2010	2015	2020
Počet obyvatel města Brna	366 757	371 371	377 028	382 405
...z toho muži	174 286	174 600	181 890	185 967
ženy	192 471	196 771	195 138	196 438
...ve věku 0 – 14	49 891	51 249	55 423	59 790
15 – 64	260 909	251 047	246 576	242 653
65+	58 760	69 075	75 029	79 962
Sňatky	2 146	1 764	1 846	1 717
Rozvody	1 307	1 250	929	680
Přistěhovalí	6 115	8 061	8 934	10 322
Vystěhovalí	6 983	8 786	9 698	9 112
Přírůstek obyvatel stěhováním (přistěhovalí – vystěhovalí)	-868	-725	-764	1 210
Živě narození	3 906	4 511	4 405	4 501
Zemřelí	4 010	3 814	4 053	4 652
Přirozený přírůstek (úbytek) obyvatelstva	-104	697	352	-151
Celkový (úbytek) přírůstek obyvatelstva	-972	-28	-412	1 059

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa ČSÚ v Brně, Časové řady vybraných ukazatelů – Brno-město, 2020

	2005	2010	2015	2020
Podíl obyvatel ve věku 65 let a více (%)	16,2	17,9	19,9	20,9
Index stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let)	123,5	136,5	135,8	138,7

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa ČSÚ v Brně, Časové řady vybraných ukazatelů – Brno-město, 2020

Město Brno	Jednotka	rok 2005	rok 2010	rok 2015	rok 2020
Průměrný věk obyvatel	roky	41,5	42,1	42,6	42,9
Muži		39,7	40,2	40,9	41,1
Ženy		43,3	43,9	44,3	44,6
Příjemci důchodů celkem (starobní, sirotčí, vdovský)	osoby	101 791	105 539	104 639	102 679
...z toho starobních (bez souběhu s vdovským)	osoby	57 032	64 656	66 431	65 894
Průměrný měsíční důchod	Kč	7 732	10 104	11 268	14 269
Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským)	Kč	7 983	10 389	11 634	14 831

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa ČSÚ v Brně, Časové řady vybraných ukazatelů – Brno-město, 2020

Z výše uvedených údajů **vyplývá demografické stárnutí města**. V posledních 15 letech sice narůstá počet dětí do 14 let věku, ale zároveň narůstá populace na 65 let a populace v produktivním věku se snižuje. Demografické stárnutí má v sociální oblasti řadu důsledků. Patří k nim zvyšující se nároky na sociální práci a sociální služby (podpora setrvání seniorů v přirozeném prostředí rozvojem terénních a ambulantních služeb, rozvoj pobytových služeb pro seniory). Zvyšují se nároky na osoby či rodiny pečující o příbuzného seniora, stále palčivěji vyvstává nutnost důslednějšího propojování sociálních a zdravotních služeb i systému dlouhodobé péče včetně péče paliativní.

Údaje o trhu práce v Brně

Údaje o trhu práce v letech	2005	2010	2015	2020
Podíl nezaměstnaných osob (na obyvatelstvu 15–64 let) v %	7,19	7,48	7,59	5,22
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřadem práce	19 773	19 711	19 526	13 677
...z toho: ženy	10 247	9 765	10 214	6 969
osoby se zdravotním postižením	2 601	2 270	1 830	1 277
Volná pracovní místa (v evidenci úřadu práce)	2 696	1 368	3 233	15 216
Uchazeči na 1 volné místo	7,3	14,4	6,0	0,9

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa ČSÚ v Brně, Časové řady vybraných ukazatelů – Brno-město, 2020

Úroveň nezaměstnanosti v Brně se dlouhodobě pohybuje nad celorepublikovým, a v posledních osmi letech dokonce i nad celokrajským průměrem. Pracovní trh města je totiž úzce provázán s jeho zázemím, kdy z okolních okresů denně do města dojíždí za prací cca 60 tis. osob a konkuruje tak místní pracovní síle. Je zde však i výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky. Specifické podmínky a anonymita velkoměsta pak umožňují setrávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám). Významnou roli hraje i relativně vysoký podíl cizinců na trhu práce, geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Také velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Brně vždy patřily osoby starší 50 let, osoby pečující o děti do 15 let, dlouhodobě nezaměstnaní, nekvalifikovaní, zdravotně postižení a částečně také absolventi škol a mladiství. Tyto skupiny se mnohdy vzájemně prolínají a většina problémových uchazečů tak náleží k více skupinám současně. Pro město Brno je charakteristický vysoký podíl osob dlouhodobě nezaměstnaných (déle než dva roky) na celkovém počtu lidí v evidenci ÚP, který činí 33,1 % a je tak nejvyšší ze všech okresů JMK. Počet uchazečů se základním nebo nižším vzděláním mezi dlouhodobě nezaměstnanými je v Brně-městě rovněž nadprůměrný (44,2 %) a podobně je na tom i procentuální zastoupení uchazečů s exekucemi (36,0 %).

(Zdroj: ÚP ČR, Krajská pobočka v Brně: Zpráva o situaci na krajském trhu práce 2020)

Sociální ochranu obyvatelstva zajišťuje Úřad práce ČR, a to formou poskytování nepojistných sociálních dávek. Přehled o vyplacených sociálních dávkách v městě Brně poskytuje následující tabulka, zpracovaná úřadem práce ČR-pobočka Brno.

Počet vyplacených dávek klientům žijícím na území Statutárního města Brna*			
Agenda	Rok 2020		
	počet vyplacených dávek (celkem)	průměrný měsíční počet vyplacených dávek	celkem vyplaceno v Kč
Hmotná nouze	58 622	4 885	231 561 487
Příspěvek na živobytí	34 575	2 881	136 295 050
Doplatek na bydlení	22 423	1 869	92 065 305
Mimořádná okamžitá pomoc	1 624	135	3 201 132
Příspěvek na péči	178 334	14 861	1 246 263 724
Dávky zdravotně postiženým	129 913	10 826	105 096 129
Příspěvek na mobilitu	129 612	10 801	71 372 450
Příspěvek na zvláštní pomůcku	301	25	33 723 679
Počet vydaných průkazů	1 837	153	x
Státní sociální podpora a dávky pěstounské péče	374 152	31 179	2 263 360 444
Přídavek na dítě	104 808	8 734	79 566 628
Rodičovský příspěvek	150 454	12 537	1 600 463 935
Příspěvek na bydlení	109 582	9 132	485 904 246
Jednorázové dávky (porodné a pohřebné)	456	38	4 711 600
Dávky pěstounské péče	8 852	738	92 714 035

* zdroj: Krajská pobočka ÚPČR v Brně

Možnosti financování sociální politiky města Brna

Financování úkolů obcí vyplývajících ze zákona o sociálních službách a zákona o pomoci v hmotné nouzi probíhá v rámci souhrnného příspěvku ze státního rozpočtu (MPSV) na výkon státní správy. Tento příspěvek není účelově zacílen a záleží na rozhodnutí volených orgánů obce, do kterých oblastí výkonu správy bude rozdělen (mimo agendu sociálně-právní ochrany dětí, která je plně hrazena účelovou státní dotací).

Stejně tak se postoj samosprávy k sociální problematice odráží v rozhodování, zda příspěvek ze státních prostředků bude rozšířen o další prostředky poskytnuté z vlastního rozpočtu obce. Na managementu obce je také rozhodování o případném čerpání finančních prostředků z dalších národních nebo nadnárodních finančních schémat.

Dotace z rozpočtu MPSV **na výkon sociální práce** v případě Magistrátu města Brna představovala v roce 2020 dotaci v celkové výši **17,8 mil Kč** na celkem 50 sociálních pracovníků (48,5 přepočtených úvazků). V roce 2021 činila dotace MPSV na výkon sociální práce **20,6 mil. Kč**.

Na Odboru sociální péče Magistrátu města Brna v současnosti pracuje celkem 159 zaměstnanců (včetně 50 sociálních pracovníků).

Sociální služby na území města jsou poskytovány statutárním městem Brnem, 13 příspěvkovými organizacemi města, dvěma příspěvkovými organizacemi státu a 53 nestátními neziskovými organizacemi.

Základní síť sociálních služeb v Jihomoravském kraji (dále též Základní síť JMK) vytváří a spravuje Jihomoravský kraj, kterému tuto povinnost ukládá zákon o sociálních službách (§ 95 písm. h.). Do této sítě je pro rok 2021 zařazeno přes 430 sociálních služeb, které poskytuje přibližně 150 organizací. Součástí krajské sítě je **Základní síť sociálních služeb města Brna pro rok 2021**, do které je zahrnuto celkem 172 sociálních služeb poskytovaných 67 organizacemi (53 nestátních neziskových organizací poskytuje 126 služeb, 13 příspěvkových organizací města poskytuje 44 služeb a samo město Brno, které poskytuje 2 služby prostřednictvím OSP MMB). Brněnská síť tak zahrnuje pro rok 2021 **téměř tři tisíce úvazků a celkem 3 248 lůžek v rámci pobytových zařízení**.

Financování sociálních služeb je v souladu s platnou legislativou založeno na systému vícezdrojového financování. Vedle státu se na něm podílejí především obce a kraje, případně i soukromý sektor, nadace, různé fondy či soukromí donátoři. Příjmy poskytovatelů tvoří také úhrady od samotných uživatelů sociálních služeb, příjmy od zdravotních pojišťoven a finanční prostředky získané z projektů financovaných Evropskou unií. **Celkové náklady sociálních služeb zařazených do brněnské sítě se pohybují ve výši cca 1,5 mld. Kč, z čehož zhruba jedna třetina ve výši 0,5 mld. Kč je financována z rozpočtu města.**

Příspěvkové organizace jsou z rozpočtu města financovány formou postoupených příjmů a nestátní neziskové organizace prostřednictvím dotačních programů. V oblasti sociální péče se jedná zejména o Program I. dotace na sociální služby s každoročně alokovanou částkou ve výši přibližně 80 mil. Kč. Dále Program II. dotace na projekty, které vhodným způsobem navazují na sociální služby nebo je doplňují (ve výši 4 mil. Kč). Dále jsou to dotace na projekty realizované v rámci politiky města v oblasti drog a závislostí (celkem 11,2 mil. Kč), dotace na projekty v oblasti prevence kriminality (celkem 3,6 mil. Kč) a dotace organizacím působícím v oblasti národnostních menšin a v oblasti etnik (celkem 1,4 mil. Kč).

Město poskytuje dotace směřující také do podpory oblastí zdraví a rodiny, tj. dotace na projekty v oblasti podpory rodinné politiky, na aktivity v oblasti podpory neformálních pečovatелů, dotace na podporu prevence násilí v rodině a dotace na činnosti doplňující zdravotnické služby na území města Brna. V oblasti školství, mládeže a tělovýchovy jde o dotace na projekty a na provozní náklady v oblasti volnočasových aktivit dětí a mládeže a dotace na projekty a na provozní náklady v oblasti tělovýchovných a sportovních aktivit.

Dotační programy vyhláší i některé městské části, a to na účely, na jejichž rozvoji mají dané městské části zájem.

Významným zdrojem financování služeb a projektů v rámci sociální oblasti je také sedm fondů Evropské unie se sdíleným řízením pro oblast politiky soudržnosti v programovém období 2021-2027. Jedním z těchto fondů je **Evropský sociální fond plus (ESF+)**, který představuje hlavní nástroj EU pro realizaci investic do občanů a provádění evropského pilíře sociálních práv. ESF+ nově spojuje následující fondy a programy: Evropský sociální fond a Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí, Fond evropské pomoci nejchudším osobám, Program pro zaměstnanost a sociální inovace a program činnosti Unie v oblasti zdraví. MPSV je subjektem zodpovědným za přípravu operačního programu pro oblast lidských zdrojů v programovém období 2021-2027. Operační program s názvem Zaměstnanost plus (OPZ+), který bude financován z ESF+, je připravován v rámci Platformy pro přípravu OPZ+, kterou tvoří zástupci jednotlivých resortů, regionů, měst a obcí, nestátních neziskových organizací, sociálních a dalších partnerů (ESFCR, 2021).

Pro oblast sociální práce a sociálních služeb je nejvýznamnějším zdrojem v rámci ESIF (Evropské strukturální a investiční fondy) především **OPZ+** a co s týče investičních záležitostí **Integrovaný regionální operační program IROP**. V tomto směru je zásadní nástroj Evropské komise pro územní investice, tzv. „integrovane územní investice“ (ITI), jenž je uplatňován v rámci Brněnské metropolitní oblasti a skrze který jsou řešeny zásadní a potřebné strategické projekty (z velké míry investičního charakteru). Tímto způsobem metropolitní oblasti řeší své vybrané problémy, které vyžadují integrovaný přístup.

Dalším nástrojem, který se ve vztahu k evropským fondům uplatňuje, je tzv. Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) Jedná se o nástroj, který je určen pro obce, které tímto koordinovaným způsobem řeší problematiku sociálního vyloučení na svém území a které potřebují k tomuto řešení podporu z prostředků ESIF. Mimo tyto nástroje jsou pak skrze evropské fondy realizovány také individuální projekty.

V neposlední řadě město Brno rovněž investuje do zvyšování bezbariérovosti při pohybu po městě, ve veřejných budovách a zvyšování dostupnosti sociálního bydlení ve spolupráci s dalšími odbory (Bytový odbor, Odbor strategického rozvoje a spolupráce, Odbor dopravy, Majetkový odbor).

Cílové skupiny a jejich problémy řešené současnou sociální politikou na území města Brna

Tato kapitola se zabývá cílovými skupinami (dále CS), na něž se tradičně z velké části zaměřuje sociální práce, sociální služby i některá další opatření sociální politiky. Popisuje jejich vývoj, potřeby v různých problémových oblastech a naznačuje trendy ve způsobech řešení těchto potřeb.

Sociální politika zasahuje mnoho oblastí a řada opatření v oblasti sociální ochrany (např. důchodové zabezpečení, některé dávky státní sociální podpory atd.) je cílena na celou populaci. Výše jmenovaná opatření včetně systému dávek hmotné nouze jsou však mimo kompetence města; jsou poskytovány ze státního rozpočtu, a to státními institucemi (v případě důchodů je to Městská správa sociálního zabezpečení, v případě sociálních dávek krajská pobočka Úřadu práce ČR). Město společně s krajem může v tomto směru přijít s iniciativami navrhuujícími potřebné legislativní změny.

Město se zaměřuje na vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů v různých oblastech života. Sociální péče je poskytována formou sociální práce a sociálních služeb těm, kteří je potřebují. V této souvislosti stávající systém sociální péče a jeho pracovníci využívají tradičního rozlišování různých cílových skupin, které mají v řadě případů obdobné problémy

SWOT analýza oblastí sociální politiky, kterými se tato koncepce zabývá, pak syntetizuje poznatky získané při identifikaci problémových oblastí, potřeb a trendů u jednotlivých skupin. Analýza uvedených cílových skupin je tedy operativním nástrojem pro formulaci obecnějších strategických cílů a priorit v různých oblastech sociální politiky. Je zřejmé, že potřeby dále uvedených cílových skupin se v mnoha případech prolínají. Charakteristickými potřebami společnými většině CS jsou například:

V oblasti **bydlení**:

- Potřeba dostupného bydlení a snižování rizika ztráty bydlení
- Podpora alternativních forem bydlení (sdílené bydlení, komunitní bydlení, chráněné bydlení)

V oblasti **sociální práce a služeb**

- Podpora a rozvoj poradenství, zejména dluhového a právního
- Podpora setrvání ve vlastním přirozeném prostředí, rozvoj terénních a ambulantních služeb
- Deinstitutionalizace a zkvalitňování pobytových služeb, zkvalitňování odlehčovacích služeb
- Posílení motivace a kompetence k řešení situace vlastními silami, s využitím vlastního potenciálu

V oblasti **zaměstnanosti**

- Programy zaměstnanosti pro specifické skupiny obyvatel
- Podpora celoživotního kariérového poradenství a vzdělávání

V oblasti **vzdělávání**

- Podpora inkluzivního vzdělávání / vzdělávání pro děti a mládež se specifickými potřebami
- Podpora celoživotního vzdělávání
- Zvyšování povědomí obyvatel města o možnostech řešení náročné či tíživé životní situace

V oblasti **zdraví**

- Propojování sociálních a zdravotních služeb
- Prevence různých druhů závislostí

V oblasti **rodiny**

- Podpora neformálních pečujících
- Podpora participace rodin na řešení jejich situace

V oblasti **bezpečnosti**

- Potřeba podpory obětem a svědkům trestné činnosti a obětem domácího násilí
- Podpora projektů prevence kriminality zaměřených na rizikovou mládež atd.

Senioři

Popis cílové skupiny

Seniorská populace bývá obvykle definovaná administrativně stanovenou věkovou hranicí pro odchod do starobního důchodu, což je v ČR 65 let. Jde o heterogenní skupinu s vysokou variabilitou potřeb a různorodými požadavky na zajištění pomoci a podpory ze strany veřejného sektoru. **Stárnutí populace** je nejcharakterističtější rysem demografického vývoje České republiky i dalších rozvinutých zemí Evropy. Podle dostupných analýz bude tento vývoj v dalších letech pokračovat. Přispěje k němu zestárnutí populačně silných poválečných ročníků a v dalším období prodlužující se pravděpodobná doba dožití. Senioři jsou obecně osobami, které nejsou ekonomicky aktivní. Jejich příjmy tvoří zejména starobní důchod, v případě seniorů závislých na pomoci jiné fyzické osoby také příspěvek na péči.

Pro rozhodování o poskytnutí pomoci a podpory a o její následné čerpání není určující věk, ale potenciál seniora uspokojovat své potřeby v rámci vlastních zdravotních, finančních a sociálních kapacit. Jednotlivá opatření sociální politiky jsou primárně zacílena na ty seniory, kteří se ocitají ve složitých sociálních situacích, případně u kterých omezení nebo ztráta vlastních kapacit pro zajištění potřeb vede ke snížení nebo ztrátě soběstačnosti uspokojovat své základní životní potřeby. V souvislosti s trendem prodlužování délky zaměstnání a potřebou zajištění dostatečné výše starobního důchodu k adekvátnímu pokrytí nákladů na chod domácnosti seniorů lze v následujících letech očekávat snahu přijmout opatření podporující setrvání osob v seniorském věku v zaměstnání.

V souvislosti s cílovou skupinou senioři nabývají na významu cílová skupina **neformální pečující**. Pozornost je třeba věnovat také pozůstalým seniorům a těm, kteří ukončili neformální péči z důvodů úmrtí příjemce péče.

Statistické údaje

Senioři představují významnou část brněnské populace. V roce 2019 lidé starší 65 let zastupovali 20,8 % obyvatel města Brna, tedy celou pětinu, v roce 2020 činil tento podíl 20,9 %. Jedná se o dlouhodobý trend, který lze demonstrovat také vysokým indexem stárnutí, který se v roce 2019 přiblížil k číslu 134, v roce 2020 činil 138,7. Dalším významným ukazatelem je pak naděje na dožití, která ve městě Brně představovala v roce 2020 u mužů 77 let a u žen bezmála 83 let.

Vývojové trendy

V současnosti nabývá na významu oblast zdravotně-sociální péče a rozvíjí se pod názvem **dlouhodobá péče** (LTC – long-term-care), již lze charakterizovat jako komplex zdravotnických, sociálních a dalších služeb, které potřebují lidé se sníženou soběstačností. Trendem ve způsobu řešení životní situace seniorů je **koncept stárnutí v jejich přirozeném prostředí**. Klíčovou roli zde hrají neformální, či rodinní pečující, kteří jsou součástí sektoru dlouhodobé péče nazývaném „neformální péče“. Trendem je také **koncept aktivního stárnutí**, jehož cílem je zajištění vysoké kvality života v pozdním věku nepřetržitou participací v sociálním, ekonomickém, kulturním, duchovním a občanském dění (WHO, 2002). Pro samostatně žijící seniory nabývají na významu zejména informační (ICT) a asistivní technologie (AT).

Potřeby, problémové oblasti a problémové situace seniorů

SOCIÁLNÍ SLUŽBY	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj terénních služeb, zejména pečovatelské služby a osobní asistence dostupné ve večerních/nočních hodinách i o víkendech a svátcích • Propojení terénní sociální a zdravotní péče (ošetřovatelská) • Rozvoj odlehčovacích služeb, stejně tak hospicové péče pobytového i terénního typu • Posílení kapacity pobytových služeb se zaměřením na seniory s omezenou možností setrvání v přirozeném prostředí, v domovech se zvláštním režimem, zejména pro osoby se IV. stupněm závislosti • Podpora návaznosti formální a neformální péče • Podpora návaznosti zdravotní a sociální péče při ukončování hospitalizace
-----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora při poskytování péče o umírající v domácím prostředí (ná vaznost domácí hospicové péče a sociálních služeb) • Rozvoj inovací v oblasti pomoci a podpory pro seniory – posílení dostupnosti ICT v systému pomoci a podpory, podpora alternativních forem a přístupů k poskytování pomoci a podpory
BYDLENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora finanční dostupnosti bydlení • Snižování rizika ztráty bydlení • Zajištění pomoci a podpory při ztrátě bydlení (dostupnost sociálního nebo chráněného bydlení) • Zajištění adekvátního bydlení vzhledem k věku a zdravotnímu stavu – domy s pečovatelskou službou, sdílené bydlení • Zvyšování dostupnosti bezbariérových bytů • Zkvalitňování pobytových služeb pro seniory
RODINA	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora péče o seniory v přirozeném prostředí a podpora neformálních pečujících prostřednictvím rozvoje respitní péče jako nástroje pomoci a podpory neformálních pečujících • Rozvoj nástrojů na posílení kompetencí neformálních pečujících pro zvládnání péče o osobu se sníženou soběstačností • Podpora pozůstalých a zlepšení jejich životní situace • Edukace sociálních pracovníků a zdravotně sociálních pracovníků v oblasti thanatologie, včetně poradenství pro pozůstalé • Zřízení nové služby (např. poradny pro pozůstalé)
ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Potřeba odborné pomoci při používání kompenzačních pomůcek • Dostupná zdravotní péče včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty • Sociálně aktivizační služby pro seniory • Podpora včasné přípravy na stáří • Podpora sportovních aktivit seniorů
BEZPEČNOST	<ul style="list-style-type: none"> • Potřeba podpory pomoci obětem a svědkům trestné činnosti a obětem domácího násilí • Zvýšení pocitu bezpečí ve vlastním domově – tísňová péče nebo volání
INTEGRACE	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora aktivního života a dobrovolné zaměstnanosti seniorů • Potřeba odstraňování bariér ve veřejném prostoru a zlepšení podmínek pro zapojení seniorů do veřejného života, kulturních a sportovních aktivit • Aktivizace seniorů včetně dobrovolnických aktivit • Zvyšování povědomí o systému pomoci a nabídce profesionálních sociálních služeb

Děti, mládež a rodina

Popis cílové skupiny

Cílovou skupinu lze rozdělit do pěti podskupin:

- Děti a mládež (0-15 let) inklinující k rizikovým formám chování a děti a mládež zažívající osobní krize nebo těžkosti (např. vlivem nepochopení okolí, problémů mezi rodiči, osamělostí, šikany nebo tlaku na splnění životních úkolů či rozhodnutí, které přesahují jejich možnosti).
- Mladiství a mladí dospělí (15-26 let) nalézající se v obtížné životní situaci (např. nemají adekvátní bydlení nebo ho ztratili, hrozí jim sociální vyloučení, mají nízké vzdělání a problémy se získáváním a udržením si zaměstnání, neumí hospodařit s financemi a s časem, mají zkušenost s užíváním návykových látek a s trestnou činností, jsou oběťmi týrání či zneužívání, mají přidružené psychiatrické obtíže, opouštějí zařízení ústavní výchovy apod.), kterou nejsou schopni zvládat bez pomoci pomáhajících profesionálů.
- Rodiny nacházející se ve standardní situaci (např. rodičovská dovolená, návrat do zaměstnání po rodičovské dovolené, služby péče o dítě a sladování profesního a rodinného života) nebo naopak v nestandardních podmínkách (např. v akutní krizové situaci, v rozvodovém či porozvodovém stádiu, v dlouhodobě obtížné životní situaci, kterou nejsou schopny řešit vlastními silami, sociálně slabé rodiny a rodiny v bytové nouzi, rodiny s dětmi se specifickými potřebami, rodiny a děti z různých důvodů sociálně znevýhodněné, vyžadující speciální pomoc). Dále rodiny samoživitelů či samoživitelek, které často balancují na hraně chudoby.
- Osoby ohrožené fyzickým nebo psychickým násilím včetně násilí sexuálního.
- Děti v náhradní rodinné péči v různých formách.

Statistické údaje

V roce 2019 žilo v Brně 59 339 dětí ve věku do 14 let, tj. 15 % brněnské populace. Dle šetření ČSÚ žilo v Brně v téže roce 38 827 mladistvých a mladých dospělých (15-26 let).

V roce 2020 v Brně pobíralo doplatek na bydlení 822 domácností s alespoň jedním dítětem. V těchto domácnostech žilo celkem 1 697 dětí. Nemalá část domácností v bytové nouzi ovšem z různých důvodů doplatek na bydlení nepobírá. V neúplných rodinách žilo v ČR při sčítání v roce 2011 cca 23 % všech závislých dětí.

Podle prognózy ČSÚ by měl být i v příštích generacích zachován převažující model dvoudětné rodiny. Podíl žen s jedním dítětem by se měl podle projekce zvýšit na přibližně 25 % u generace žen 1995 a mladších. Zastoupení žen se třemi a více dětmi by se mělo snížit na 16 % u generací z 90. let a mladších.

Vývojové trendy

V rámci sociální práce s rodinou je kladen důraz na komplexnost posouzení životní situace, identifikování oblastí podpory a rozvoje a na práci s celým rodinným systémem. Důležitým prvkem je participace členů rodiny na cílech podpory, na řešení situace vlastními silami. Sociální služby by měly stavět na principech komplexnosti, návaznosti a dostupnosti. V jejich rámci by měl být uplatňován individuální přístup k uživateli služeb a v celém procesu se předpokládá opět jeho participace. Důraz je kladen na potenciál rodiny a její schopnost jej využít.

Potřeby, problémové oblasti a problémové situace dětí, mládeže a rodiny	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	<ul style="list-style-type: none"> • Zachování pestré nabídky odborného poradenství – manželské a rodinné poradny, právní a dluhové poradenství atd. • Podpora služeb pro rodinu v krizové situaci (rozvodové řízení, domácí násilí atd.) • Podpora služeb pracujících s rizikovými skupinami dětí a mládeže • Podpora participace rodin na cílech podpory, zvyšování jejich kompetence řešit své životní situace vlastními silami • Podpora různých forem náhradní rodinné péče • Podpora pečujících osob (odlehčovací služby)
BYDLENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost bydlení pro rodiny se specifickými potřebami • Dostupnost bydlení pro mladé dospělé, pro osamělé rodiče samoživitele • Dostupnost krizových lůžek a krizového bydlení pro celé rodiny • Koordinace politik města (bytové a sociální) • Rozvoj bytového fondu • Prevence vzniku vyloučených lokalit
VZDĚLÁVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora rovného přístupu ke vzdělávání • Dostupnost služeb péče o děti mladších 3 let • Vzdělávací aktivity zaměřené na zvýšení finanční gramotnosti a gramotnosti v oblasti ICT • Dostupnost smysluplných volnočasových aktivit pro dospívající a mladé dospělé
ZAMĚSTNANOST	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora sladování pracovního a rodinného života • Podpora tréninkových míst • Podpora kariérového poradenství a vzdělávání
RODINA	<ul style="list-style-type: none"> • Při práci s rizikovou mládeží se zaměřit na podporu jejich odolnosti • Usilovat o odolnost celé rodiny, nejen mladistvého či mladého dospělého
ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupná zdravotní péče včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty • Kvalitní prevence a včasného řešení problémů v oblasti závislostního chování • Dostupnost odborné pomoci pro rodinu a blízké • Koordinace politik města (sociální a zdravotní) a propojování sociálních a zdravotních služeb
BEZPEČNOST	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci • Podpora projektů zaměřených na práci s rizikovými skupinami dětí a mládeže
INTEGRACE	<ul style="list-style-type: none"> • Odstraňování bariér ve veřejném prostoru

Lidé s různými typy zdravotního postižení

Tato cílová skupina zahrnuje osoby s duševním onemocněním, osoby s mentálním postižením (MP), osoby s poruchou autistického spektra (PAS) a osoby s kombinovaným postižením, osoby se smyslovým postižením (zrakové či sluchové postižení či kombinace obou), osoby s tělesným postižením.

Přestože je skupina osob se zdravotním postižením početná a vnitřně velmi různorodá, řadu potřeb a problémových oblastí mají společných. V dalším textu následuje stručný popis nejvýraznějších typů zdravotního postižení a společná tabulka potřeb a problémových oblastí a situací.

Lidé s duševním onemocněním

Popis cílové skupiny

Jedná se o velmi širokou skupinu, kam můžeme zařadit závislosti, neurotické poruchy, poruchy osobnosti, psychotické poruchy, mentální retardaci a další duševní a behaviorální poruchy. Pro účely tohoto dokumentu ovšem chápeme pojem úžeji. Lidé s mentálním postižením a lidé ohrožení závislostí a závislostním chováním tvoří samostatné cílové skupiny. Hovoříme-li o lidech s duševním onemocněním, máme na mysli nejzávažnější poruchy, a to poruchy psychotické – konkrétně schizofrenní poruchy a afektivní poruchy, dále poruchy osobnosti. Jsou popsány i tzv. duální diagnózy (komorbidita), kdy jsou zároveň přítomny u jednoho člověka dvě na sobě nezávislé duševní poruchy (často se např. setkáváme s kombinací porucha afektivity a závislost na návykových látkách). Posledním typem duševního onemocnění, které zařazujeme do vymezení této cílové skupiny jsou poruchy příjmu potravy. Jedná se zvláště o mentální anorexii a mentální bulimii. Lidé se závažným duševním onemocněním jsou heterogenní skupinou se zdravotními a sociálními potřebami, které odpovídají různým fázím a průběhům duševní nemoci a z ní vyplývajícím nepříznivým sociálním situacím. Duševní onemocnění ovlivňuje především lidské myšlení, prožívání nebo vztahy nemocného s jeho okolím. Základní charakteristikou cílové skupiny je narušení sociálních rolí a dlouhodobost onemocnění.

Statistické údaje

Obecně se udává výskyt schizofrenie 1-2 % v populaci, bipolární afektivní porucha 0,5- 1,7 %. Procento lidí se závažným duševním onemocněním se postupně zvyšuje. Ve vztahu k zahraničním kvalifikovaným odhadům a dle variant průběhu závažných duševních onemocnění lze odvodit, že cca 65 % lidí se schizofrenií a 25 % lidí s afektivními poruchami potřebuje multidisciplinární, intenzivní a koordinovanou péči, která adekvátně odpovídá jejich potřebám, což je celkem v Brně 3712 lidí se závažným duševním onemocněním. V případě zvláště těžkého průběhu jde o minimálně cca 750 lidí, kteří potřebují permanentní, vysoce intenzivní podporu.

Vývojové trendy

Hlavní strategií při práci s lidmi s duševním onemocněním je probíhající **reforma psychiatrické péče**. Hlavním cílem reformy je zvýšit kvalitu života osob s duševním onemocněním. Smyslem reformy je individualizovat péči vzhledem ke konkrétním potřebám klientů, přechod z psychiatrických nemocnic na terénní služby, které zajišťují nově vznikající Centra duševního zdraví (CDZ). CDZ jsou tvořena multidisciplinárními týmy, které zajišťují ambulantní a terénní sociálně – zdravotní péči. Významným aspektem reformy je **destigmatizace**. Součástí multidisciplinárních týmů jsou tzv. peer konzultanti, lidé se zkušeností s duševním onemocněním.

V souvislosti s psychiatrickou reformou a propouštěním lidí z psychiatrických nemocnic bude mnoho případů lidí, kteří nemají zajištěné bydlení a může dojít ke zvýšení počtu lidí bez domova nebo bytové nouzi. CDZ na tyto potřeby nemají dostatečné nástroje. Proto bude potřeba vytvořit akční plán v

návaznosti na vznikající plán pod reformou psychiatrické péče, který bude popisovat kroky pro tyto případy a situace.

Lidé s mentálním postižením, poruchami autistického spektra a kombinovaným postižením

Popis cílové skupiny

Tato cílová skupina zahrnuje osoby s mentálním postižením (MP), osoby s poruchou autistického spektra (PAS) a osoby s kombinovaným postižením. Poruchy autistického spektra představují celoživotní postižení v oblasti komunikace, sociální interakce a představitosti. Nejčastěji se setkáváme s dětským autismem. Dále se vyskytuje atypický autismus, Aspergerův syndrom, Rettův syndrom, jiná dezintegrační porucha v dětství, hyperaktivní porucha sdružená s MP a stereotypními pohyby. U osob s kombinovaným postižením se může jednat o osoby s MP či s diagnózou PAS, s nimiž se pojí další typ postižení (fyzického, smyslového).

U všech těchto podskupin je zvýšená potřeba individualizace a specializace služeb s ohledem na věk, míru a hloubku postižení. Vzhledem k tomu, že MP a PAS se objevuje již v dětství, je důležitá také práce s rodiči, neboť adaptace rodičů na postižení dítěte je často náročná. Pečující rodiny potřebují stabilní a silný systém sociální podpory s ohledem na měnící se potřeby lidí s MP a PAS.

Statistické údaje

Lehká forma MP se vyskytuje u 2,6 % osob a 0,1-0,2 % je postiženo těžšími formami mentálního postižení. Pokud budeme vycházet z výše uvedených údajů a z informací o populaci žijící v Brně (ČSÚ uvádí počet 381.346 obyvatel města Brna k 1. 1. 2020), znamenalo by to 3813 osob s MP v Brně, v případě využití metodiky počítající s tříprocentním zastoupením by se jednalo o 11 440 osob. Je pravděpodobné, že reálný počet osob s mentálním postižením se bude pohybovat v druhé polovině uvedeného rozmezí.

Nejnovější světové studie uvádějí výskyt PAS v poměru 1:68. Neboli každé 68. narozené dítě má některou z forem PAS. Zhruba u 70 – 80 % osob s PAS je diagnostikováno i mentální postižení. Na základě výše uvedeného a počtu obyvatel města Brna uváděných k 1. 1. 2020 lze odhadnout 5 608 osob s PAS na území Brna.

Vývojové trendy

Je kladen důraz na integraci lidí s mentálním postižením a PAS. Ta se týká odstraňování bariér nejen technických, ale také v myšlení lidí a mezilidských vztazích. Je usilováno o zkvalitňování životních podmínek jedinců s postižením. Pokud je to možné, lidé s postižením mohou žít normálním životem jako ostatní. V popředí zájmu je tak deinstitutionalizace, která klade důraz na omezování izolovaných velkokapacitních zařízení a upřednostňuje vytváření malých speciálních zařízení rodinného charakteru. Tam, kde je to možné, je podporováno samostatné bydlení. Pozornost je věnována rozvoji silných stránek lidí s postižením a smysluplnému trávení volného času. Vztahy mezi postiženým jedincem a pomáhajícími pracovníky a rodinnými příslušníky jsou založeny na rovnocenném partnerství. Významné je zaměření na komplexní práci s rodinou a podporu neformálních pečujících.

Lidé s tělesným postižením

Popis cílové skupiny

Do této cílové skupiny patří osoby s tělesným postižením vrozeným či v průběhu života získaným (onemocněním, úrazem) a dále osoby s jiným typem zdravotního postižení. V různých oblastech dochází k překrývání potřeb této skupiny například se seniory, lidmi s mentálním postižením aj. Klíčovým faktorem je částečné nebo úplné omezení v pohybové oblasti člověka. Ačkoliv většina uváděných definic poukazuje na negativní či deficitní stránku postižení, je nutné mít na paměti, že osoby s tělesným postižením jsou často nezávislí a velmi schopní jedinci, kteří se svým postižením umějí pracovat. Je potřeba soustředit se na jejich schopnosti, aktivitu a potenciál. Lidé s vrozeným nebo získaným postižením mají odlišné požadavky na některé služby, možnosti a potřeby na otevřeném trhu práce, většinou se liší dosaženou úrovní vzdělání i zkušeností běžného života. Potýkají se se stereotypy osob bez postižení a jejich neadekvátním chováním k osobám s postižením a s bariérami vnějšího prostředí.

Statistické údaje

Dle šetření z r. 2018 bylo zjištěno 830 tis. osob s tělesným/pohybovým postižením, tedy většina ze všech OZP. Dominance osob s tělesným postižením **se zvyšuje spolu s rostoucím věkem**. V mladší věkové skupině (15-34 let) je zastoupení osob s tělesným postižením téměř stejné jako u osob s mentálním nebo duševním postižením. Počty vozíčkářů nejsou evidovány. Různé zdroje odhadují, že počet těchto osob přesahuje 30.000 s ročním přírůstkem okolo 200-300 osob.

Vývojové trendy

Důraz je kladen na antidiskriminační politiku a bezbariérovost prostředí, kdy přístup k různým oblastem života, např. ke vzdělání nebo do úřadů a k příležitostem, je obecně vnímán jako součást lidských práv člověka s postižením. Uplatňuje se princip inkluzivního vzdělávání a usiluje se o zaměstnávání osob s postižením především na volném trhu práce. Nástrojem, o kterém se dlouhodobě hovoří jako o cestě k větší inkluzi lidí se zdravotním postižením, je koordinovaná rehabilitace

Lidé se smyslovým postižením

Popis cílové skupiny

Do této cílové skupiny spadají lidé se zrakovým postižením, lidé se sluchovým postižením, lidé s postižením zraku a sluchu, tzv. hluchoslepí, a lidé s kombinovaným postižením. Podle WHO jsou osoby se zrakovým postižením lidé s různými druhy a stupni snížení zrakových schopností, u kterých poškození zraku ovlivňuje jejich běžné činnosti i při optické korekci. Nejčastěji se rozdělují na osoby slabozraké, se zbytky zraku a nevidomé. Lidé se sluchovým postižením můžeme definovat na základě ztráty schopnosti vnímat zvuk o určité hlasitosti. Míra ztráty sluchu se pohybuje od lehké nedoslýchavosti až po velmi vážnou ztrátu sluchu. U lidí se sluchovým postižením sice neplatí, že ten, kdo neslyší, nemůže mluvit, ale sluchová vada znesnadňuje naučení se mluvené řeči. Postižení sluchu může negativně ovlivňovat psychiku člověka, může přinášet pocity nejistoty, úzkostné či konfliktní chování, emoční nevyrovnanost či problémy se soustředěním. Také se mohou potýkat s neadekvátním chováním ze strany slyšících.

Hluchoslepost je postižení kombinující různou mírou zrakového a sluchového postižení. Osobám zcela hluchoslepým se přístupným stává jenom to, co jsou schopné nahmatat.

Období vzniku postižení i různý typ postižení určují potřeby jednotlivců, a tím i obsah a formu nabízených služeb. Typické pro všechny výše jmenované skupiny je používání kompenzačních pomůcek, využívání technologie a pomoci asistenčních zvířat.

Statistické údaje

Ve statistickém šetření z roku 2018 (ČSÚ, 2019) je uvedeno 252 tisíc osob, které se kvůli zrakovému postižení cítily ve vykonávání běžných činností omezeny, 135 tisíc lidí se cítili být omezeni kvůli sluchovému postižení. 60 % osob se zrakovým postižením a 42 % osob se sluchovým postižením najdeme ve věkové kategorii 65+. V České republice žije přibližně 6 tisíc osob, které mají problémy se zrakem i sluchem, ale ze statistik není zřejmé, u kolika z nich je postižení v rozsahu, který odpovídá hluchoslepotě. Data za Brno nejsou k dispozici, dá se ale očekávat, že jejich počty budou nad republikovým průměrem, a to hlavně u osob s vrozenou nebo brzy získanou zrakovou či sluchovou vadou, protože v Brně jsou koncentrovány školy i služby, které tyto skupiny mohou využívat.

Vývojové trendy

Důraz je kladen na antidiskriminační politiku a bezbariérovost prostředí, kdy přístup k různým oblastem života, např. ke vzdělání nebo do úřadů je obecně vnímaný jako součást lidských práv člověka s postižením. U lidí se zrakovým postižením je výrazným problémem nezaměstnanost. Jen 19,4 % lidí se zrakovým postižením je zaměstnáno, oproti 42,4 % lidí se sluchovým postižením. U lidí se sluchovým postižením je výrazným problémem zapojení ve společenském životě. Nástrojem, o kterém se dlouhodobě hovoří jako o cestě k větší inkluzi lidí se zdravotním postižením, je koordinovaná rehabilitace.

Potřeby osob se zdravotním postižením na území města Brna	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora multidisciplinární spolupráce (sociální služby, školský a zdravotnický systém), propojování sociálních a zdravotních služeb • Rozvoj terénních (zejména osobní asistence) a ambulantních služeb pro lidi se ZP • Rozvoj odlehčovacích služeb pro lidi se ZP • Rozvoj služeb a práce s lidmi s poruchou osobnosti, s lidmi s duální diagnózou, s dětmi a dospívajícími s duševním onemocněním (prevence a nutnost včasného záchytu), seniory s DO a lidmi bez domova s DO. • Potřeba specializovaného domova pro osoby s tělesným postižením • Podpora odborného sociálního poradenství včetně právního a dluhového poradenství • Rozvoj sociální rehabilitace zejm. pro osoby s tělesným postižením, ale i další typy ZP • Rozvoj tlumočnických služeb pro osoby se sluch. postižením • Rozvoj pobytových služeb s adekvátním personálním zabezpečením pro osoby s těžkými formami PAS a přidruženými poruchami chování • Vznik služby, která by byla k dispozici v okamžiku sdělení diagnózy a která by podporovala osoby blízké při sdělování diagnózy a pomáhala s vyrovnáním se se vzniklou situací. • Podpora v oblasti kompenzačních pomůcek • Rozvoj různých asistivních technologií
BYDLENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora finanční dostupnosti bydlení • Podpora a rozvoj chráněného bydlení, bydlení s doprovodnou sociální službou pro osoby s různými typy ZP • Dostupnost bezbariérových bytů (bytů zvláštního určení) pro osoby s různými typy ZP • Podpora tréninkových bytů pro lidi se zrakovým postižením • Rozvoj poradenství ve věcech architektonických úprav bytu (přestavba bytu na bezbariérové bydlení) • Deinstitucionalizace – rozvoj malokapacitních pobytových služeb komunitního typu pro osoby se ZP
VZDĚLÁVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora rovného přístupu ke vzdělávání, rozvoj inkluzivního vzdělávání • Spolupráce pracovníků sociálních a zdravotních služeb se vzdělávacími institucemi

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj silných stránek lidí s postižením – cílená identifikace činností, které tyto osoby aktivizují a harmonizují, a rozvoj postupů, jak tyto intervence aplikovat do sociální práce a jiných pomáhajících oborů • Dostupnost smysluplných volnočasových aktivit pro osoby s postižením
ZAMĚSTNANOST	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj sociální ekonomiky a prostoru podporujícího koncept společenské odpovědnosti • Rozvoj a dostupnost chráněných pracovních míst, podpora sociálně terapeutických dílen, sociální rehabilitace apod. • Podpora rekvalifikačních a programů zaměstnanosti pro osoby se ZP • Podpora kariérového poradenství a vzdělávání
RODINA	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj služeb zaměřených na práci s celou rodinou, podpora rodičovských skupin • Rozvoj participace lidí s postižením a jejich rodin na cílech podpory • Podpora neformálních pečujících o osoby se ZP
ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj odborné pomoci při používání kompenzačních pomůcek • Dostupná zdravotní péče včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty • Podpora sportovních aktivit handicapovaných občanů
BEZPEČNOST	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora pomoci obětem a svědkům trestné činnosti, obětem domácího a sexuálního násilí
INTEGRACE	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora destigmatizace cílové skupiny lidí s duševním onemocněním a všech dalších osob s handicapem • Odstraňování bariér ve veřejném prostoru • Zlepšení podmínek pro zapojení lidí se ZP do veřejného života, kulturních a sportovních aktivit • Podpora vzniku koncepce rozvoje a koordinace služeb v území pro jednotlivé cílové skupiny od získání diagnózy po závěr života

Lidé ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení

Popis cílové skupiny

Sociální vyloučení lze chápat jako subjektivně vnímanou ztíženou participaci na přístupu k všeobecně dostupným zdrojům ve společnosti. Osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené nejsou často schopny vyřešit svou sociální situaci vlastními silami. V souvislosti se sociálním vyloučením se obvykle uvažuje o opatřeních v následujících oblastech – zaměstnanost, bydlení, zadluženost, prevence kriminality a patologických jevů, zlepšení zdraví a vzdělávání. Tyto oblasti však postihují jen některé z dimenzí sociálního vyloučení. Největší pozornost je věnována **ekonomické dimenzi** (vyloučení z trhu práce, chudoba, materiální deprivace). **Kulturní dimenze** souvisí se segregovaným školstvím, nízkou úrovní vzdělání a kvalifikace. **Prostorová dimenze** sociálního vyloučení se silně odráží v diskusích o sociálně vyloučených lokalitách. Opomíjenými dimenzemi sociálního vyloučení jsou **dimenze politická** (nemožnost ovlivňovat rozhodnutí, které se lidí týkají), **dimenze komunitní** (nízká míra sociální koheze mezi sociálně vyloučenými, devastace prostředí v sociálně vyloučených lokalitách), **dimenze mobility** (omezení pohybu ve fyzickém prostoru, ale také mobilita mezi sociálními pozicemi v rámci společnosti) a **symbolická dimenze** (stigmatizace sociálně vyloučených osob).

Pro potřeby sociální práce sociálních kurátorů jsou definovány následující skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením: lidé s obtížemi v oblasti dluhové problematiky a ohrožení důsledky zadlužení či předlužení; lidé s nedostatečnými kompetencemi či zdroji pro adekvátní sociální fungování; lidé bez domova či přístřeší; lidé se zkušeností s uvězněním, lidé navracející se z výkonu trestu odnětí svobody; lidé s jakýmkoli druhem závislosti; pachatelé trestné činnosti či jejich oběti; mladí dospělí opouštějící některé ze školských zařízení pro výkon ústavní výchovy; lidé žijící v sociálně vyloučených lokalitách a lidé, kteří vedou rizikový způsob života.

Sociálním vyloučením jsou ohroženi i příslušníci romské menšiny, zejm. v sociálně vyloučených lokalitách. V současnosti podle odborného odhadu Romové v Brně tvoří komunitu o počtu 17–20 tisíc osob, přičemž přibližně polovina (cca 9 tis. osob) žije v podmínkách sociálního vyloučení.

Postavení Romů můžeme tedy z hlediska socio-ekonomického rozdělit na dvě skupiny podle toho, zda jsou integrováni do majoritní společnosti. Situace osob žijících v sociálním vyloučení je svízelná, často doprovázená závislostí na sociálních dávkách, bydlením v nevyhovujících podmínkách. Sociálně vyloučené osoby se shlukují v komunitách, žijí v sociálně vyloučených lokalitách, vedou rizikový způsob života, často jde o osoby s nedostatečnými kompetencemi či zdroji pro adekvátní sociální fungování. Dále se jedná o osoby propadající se záchranou sociální sítí, osoby s obtížemi v oblasti dluhové problematiky a osoby ohrožené důsledky zadlužení či předlužení či osoby s nedostatečnou finanční gramotností. Kumulací těchto osob v dané vyloučené lokalitě dochází k vzájemné podpoře nezdravých životních strategií a sociálních návyků vedoucích k vyšší míře sociálně patologických jevů. Významnou bariéru integrace vyloučených osob představují předsudky a xenofobní postoje ve společnosti.

Statistické údaje

Strategický plán sociálního začlenění města Brna identifikoval v roce 2014 ve městě Brně celkem 16 lokalit s vyšším zastoupením sociálně vyloučených osob. V nich podle odhadů žije mezi 9 a 15 tisíci osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, respektive vyloučených. Okres Brno-město tradičně dosahuje nejvyššího podílu dlouhodobě nezaměstnaných v rámci JMK (38 %, tj. 4 435 osob ve třetím čtvrtletí 2018). Nejvyšší podíl osob vedených v evidenci úřadu práce i několik let se koncentruje zejm. v sociálně vyloučených lokalitách (3 130 osob, tj. 70,6 % ze všech dlouhodobě nezaměstnaných na území města Brna bylo ke konci roku 2018 v evidenci 2 roky a déle). Pro dlouhodobě nezaměstnané na území města Brna je charakteristický především velmi vysoký podíl nízkokvalifikovaných (více než 40 % všech dlouhodobě nezaměstnaných) a silné zastoupení středních věkových skupin a osob s pečovatelskými závazky. Dle statistik OSP MMB bylo v roce 2018 ve městě Brně celkem 2450 osob bez přístřeší.

Vývojové trendy

Sociální vyloučení má mnoho příčin a podob, jejich řešení je proto třeba hledat v komplexní, přitom však individualizované práci s klienty. Pokud se soustředíme na **oblast zaměstnávání** a trhu práce, pak současná politika směřuje k podpoře vzdělávání před vstupem na pracovní trh i po něm, k jeho provázání s potřebami (lokálního) trhu práce (užší spolupráce se zaměstnavateli a odstraňování předsudků a bariér v zaměstnávání osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením), k akcentaci různých forem profesního poradenství a k hledání nových forem zaměstnávání včetně sociálního podnikání. Systémově se hledá řešení pro omezení nelegálního zaměstnávání a také pro podporu motivace k práci u osob v dluhové pasti. V **oblasti bydlení** sociální pracovníci intervnují poskytováním poradenství, pomocí při využívání dávek hmotné nouze a státní sociální podpory, a poskytováním pomoci při využívání ubytování nabízeného v rámci sociálních služeb (tzv. krizového bydlení poskytovaném azylovými domy) anebo v rámci sociálního bydlení. V případě bydlení mají sociální pracovníci obvykle možnost využít buď přístup tzv. „prostupného (vícestupňového) bydlení“ (housing ready, bydlení až po přípravě) anebo přístup tzv. „bydlení především“ (housing first), který svým zaměřením na deinstitucionalizaci a decentralizaci sociálních služeb, normalizaci životních podmínek lidí bez domova a individualizaci podpory zaměřené na osoby odpovídá dlouhodobým trendům v sociálních službách. V oblasti **zdraví a rodiny** dochází k posilování spolupráce mezi pracovníky sociálních služeb, sociálními kurátory a sociálními pracovníky a pracovníky z ostatních rezortů. Jde o hledání společného řešení problémů, které se obvykle týkají závislostí a závislostního chování, fyzických a duševních nemocí (v případě zdraví) a v navazování a posilování zpřetrhaných vztahů s rodinou a blízkými (v případě rodiny)."

Potřeby, problémové oblasti a problémové situace lidí ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora informovanosti o stávajících službách • Podpora kapacity sociálních služeb a jejich potenciálu pružně reagovat na specifické požadavky • Podpora multidisciplinárního přístupu, jenž reaguje na mnohočetnost problémů • Podpora svépomocných, aktivizačních a podpůrných skupin • Rozvoj stávajících služeb pro osoby s kriminální zkušeností, závislostmi anebo žijícími na ulici a vzniku nových, specifických, sociálních služeb souvisejících s vytvořením nízkoprahového centra pro osoby bez domova konzumující alkohol • Prevence zadlužování a řešení předluženosti • Zmírňování rizik návykového chování • Podpora a rozvoj pobytových zařízení pro osoby s vícečetnými diagnózami a rozšíření nabídky stávajících služeb v oblasti bydlení pro osoby v extrémně náročné životní situaci • Podpora právního poradenství, dluhového poradenství a poradenství v oblastech nových rizik (kyberšikana, gambling, drogové a jiné závislosti)
BYDLENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Naplňování lokální koncepce sociálního bydlení • Podpora dostupnosti bydlení • Potřeba krizových lůžek a krizového bydlení pro celé rodiny • Posílení prevence ztráty bydlení • Koordinace politik města (bytové a sociální) • Prevence vzniku vyloučených lokalit • Rozvoj a správa bytového fondu
VZDĚLÁVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora rovného přístupu ke vzdělávání, rozvoj inkluzivního vzdělávání • Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů • Zvyšování kvalifikace cílové skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením prostřednictvím programů mimo tradiční vzdělávací systém, zvyšování variability forem vzdělávání dospělých (včetně například komunitních programů vzdělávání, zkrácených forem vzdělávání ad.) • Podpora kariérového poradenství a vzdělávání
ZAMĚSTNANOST	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora sociální práce zacílené na získání a udržení zaměstnání, udržení pracovních návyků atd.

	<ul style="list-style-type: none"> • Úzká spolupráce s Úřadem práce na realizaci programů zaměstnanosti pro osoby ohrožené chudobou a sociálním vyloučením • Podpora rovného přístupu k zaměstnání – antidiskriminační politika
RODINA	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora projektů zaměřených na resocializaci osob ve výkonu trestu před jejich propuštěním a po propuštění formou sociálního a právního poradenství • Sociální práce zaměřená na posílení rodinných vazeb
ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupná zdravotní péče včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty • Kvalitní prevence a včasného řešení problémů v oblasti závislostního chování • Dostupnost odborné pomoci pro rodinu a blízké • Koordinace politik města (sociální a zdravotní) a propojování a návaznost sociálních a zdravotních služeb
BEZPEČNOST	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci • Podpora projektů zaměřených na práci s rizikovými skupinami dětí a mládeže • Podpora propojení různých typů služeb řešících problematiku osob užívajících drogy a narušujících pořádek na exponovaných místech ve spolupráci s dalšími relevantními subjekty (policejními složkami, provozovateli přílehlých obchodů, služeb či institucí) • Snížení bezpečnostních rizik v již vzniklých sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených lokalitách
INTEGRACE	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj koordinované spolupráce odborníků včetně zapojení lidí se zkušeností • Posílení participace na řešení sociálního začleňování na straně majority i minority • Rozvoj interkulturní mediace a takto vyškolených pracovníků v již stávajících institucích, zejména při práci s rodinnou a komunitní problematikou

Lidé ohrožení závislostí a závislostním chováním

Popis cílové skupiny

Rozlišujeme závislosti, které se projevují tím, že jsou lidé závislí na psychoaktivních látkách díky určitým patologickým procesům, jež jsou vyvolány těmito látkami v těle, a behaviorální závislosti, kdy se lidé chovají závisle ve vztahu k určitým aktivitám. Závislostní chování se intenzivně šíří do oblastí hracích automatů, sexuálního chování, sledování televize, nadužívání moderních technologií, pracovní činnosti apod. Problémy v oblasti závislostí mají za následek další sociální problémy (např. ztráta zaměstnaní, ztráta standardní formy bydlení, problémy a rozpad vztahů s blízkými osobami, psychické problémy, zkušenost s různými formami násilí atd.). Mezi uživateli drog, alkoholu a problémovými hráči je možné také identifikovat specifické nebo skryté skupiny, které mají obtížnější přístup ke službám, případně služby nedostatečně reagují na jejich specifické potřeby. Mezi tyto skupiny je možné zařadit např. ženy, které užívají drogy a/nebo alkohol, případně také v kombinaci s léky na předpis. Vzhledem k vyšší stigmatizaci mohou mít ženy tendenci standardní služby nevyhledávat, a to zejména pokud mají v péči děti nebo jsou těhotné, z důvodu obav z odebrání dětí z péče. Jako další specifické skupiny je možné identifikovat cizince, osoby se zdravotním postižením, nebo seniory. Chybí zaměření se na blízké osoby uživatelů drog, alkoholu a hráčů a na širší komunitu nebo sousedství.

Statistické údaje

V Brně je odhadem 1600 problémových uživatelů drog. V kontaktu s nízkoprahovými zařízeními ve městě je cca 78 % populace problémových uživatelů drog, cca tisíc problémových uživatelů drog žije v nestabilních podmínkách, 200 jich žije na ulici a necelých 1200 nemá stabilní legální příjem. Z šetření mezi brněnskými odděleními sociálně právní ochrany dětí vyplynulo, že v r. 2015 z celkového počtu řešených případů, kterých bylo 6445, se problematika užívání drog (u dětí, rodičů či vícegeneračního užívání) týkala 1638 z nich. Odhady počtu problémových a patologických hráčů v Brně-městě provedené na základě populační prevalence ve věku 15-64 let uvádí 1500 až 3000 patologických hráčů, kteří se nacházejí v pásmu nejvyššího rizika ohrožení závažnou hráčskou poruchou a mohou potřebovat pomoc odborníka. Počet problémových hráčů je odhadován na 3700 až 5600 osob.

Co se týká alkoholu, ve městě Brně je 65 552 osob, které pijí alkohol každý den nebo obden a 35 000 osob pijících alkohol škodlivým způsobem. Počet uživatelů alkoholu ve městě Brně, kteří využívají dostupných služeb, přesahuje 5 500 osob.

Mezi lidmi bez domova, kterých je v Brně přibližně kolem dvou tisíce, je prevalence rizikového a škodlivého užívání alkoholu několikanásobně vyšší než u běžné populace. Odhadem se jedná ve městě Brně o několik stovek osob, u kterých dochází ke kombinaci faktoru bezdomovectví a rizikové konzumace alkoholu.

Vývojové trendy

Stěžejním principem drogové politiky je princip ochrany veřejného zdraví (public health) a snižování rizik (harm reduction) a negativního dopadu užívání drog. Zotavení (recovery) je jedním z hlavních principů politiky a poskytování služeb v oblasti duševního zdraví včetně závislostí. Zapojování lidí se zkušeností umožňuje vytvářet takové politiky, které nadále neprohlubují jejich stigmatizaci, zvyšují jejich zapojení do společnosti a nastavují služby, které jim mohou účinněji pomoci. Politika v oblasti drog a závislostí se chce vyhnout tomu, aby síť péče a podpory byla ovlivněna mýty, předsudky a zastaralými poznatky, proto prosazuje přístupy, které jsou založené na současném vědeckém poznání, odpovídají nejlepší světové praxi a jsou obhajitelné na základě ověřených dat. Stejně tak důležité je hodnocení kvality a efektivity. Pro vytvoření fungujícího systému pomoci a podpůrné sítě je nezbytné, aby vznikla základna a prostor pro mezioborové propojení umožňující rovnocennou spolupráci různých specialistů a koordinaci jejich intervencí.

Potřeby, problémové oblasti a problémové situace lidí ohrožených závislostí a závislostním chováním	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní prevence a včasné řešení problému s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých • Rozvoj specializované nízkoprahové péče • Potřeba specializované telefonické a internetové krizové linky provázané s multidisciplinárním týmem • Rozvoj služeb a práce s lidmi s duální diagnózou • Podpora propojování a síťování sociálních služeb • Potřeba pravidelného monitoringu a evaluace v oblasti drog a závislostí
BYDLENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora dostupnosti bydlení • Rozšíření možností různých forem bydlení pro osoby se závislostním chováním • Zvýšení kapacity nízkoprahových pobytových služeb • Podpora k nalezení a udržení si bydlení • Podpora návaznosti mezi přechodným a městským/soukromým bydlením • Potřeba koncepce bydlení pro stárnoucí uživatele drog a závislé
VZDĚLÁVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora rovného přístupu ke vzdělávání, rozvoj inkluzivního vzdělávání a destigmatizace • Podpora výchovně vzdělávacích programů a volnočasových aktivit pro rizikové děti a mládež a s tím spojená prevence patologických jevů
ZAMĚSTNANOST	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení možností pracovního uplatnění • Podpora koordinace mezi sociálními službami, klientskými organizacemi, vzdělávacími institucemi, zaměstnavateli a úřady práce • Rozvoj prostupného zaměstnávání u osob ohrožených na trhu práce • Podpora vzniku sociálních podniků se zaměřením na zaměstnávání lidí ohrožených různými typy závislostí
RODINA	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost odborné pomoci pro rodinu a blízké
ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupná zdravotní péče včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty • Rozšíření možností detoxifikace v různých formách • Rozvoj okamžité pomoci a komplexní podpory směřující k zotavení • Rozvoj služeb zdravotně sociální a hygienické péče
BEZPEČNOST	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení rizik v oblasti nočního života a rekreačního užívání drog • Koncepční regulace hazardního hraní a podpora prevence gamblingu • Podpora projektů zaměřených na práci s rizikovými skupinami dětí a mládeže • Resocializace pachatelů trestné činnosti a předcházení recidivě
INTEGRACE	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora provázanosti jednotlivých služeb a srozumitelné a racionální informování veřejnosti o rizicích závislostí a možnostech pomoci • Rozvoj koordinované spolupráce odborníků reprezentující mezioborový a mezisektorový přístup včetně zapojení lidí se zkušeností se sociálním vyloučením či některým typem závislostí

Cizinci

Popis cílové skupiny

Cizinci mají v ČR rovný přístup ke všem právům souvisejícím s výdělečnou činností a k sociálním právům stejně jako čeští občané. Mezi hlavní práva patří právo pracovat bez pracovního povolení (platí pro občany EU), právo podnikat, právo využívat služeb zaměstnanosti, z oblasti podpory pak mají zajištěno rovné zacházení v oblasti sociálního pojištění, možnost využití státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi a pomoci sociálních služeb. Hlavními bariérami začlenění cizinců ohrožených sociálním vyloučením je především špatná orientace ve společnosti a neznalost českého jazyka, dalšími častými faktory bránícími v integraci jsou neznalost práv a povinností, odlišné kulturní a náboženské normy.

Statistické údaje

Podle údajů Ministerstva vnitra České republiky bylo na území města Brna na konci března 2021 registrováno 39 097 cizinců z toho s trvalým pobytem 14 406. Nárůst cizinců v Brně se za poslední dva roky zvýšil o 7 267 osob.

Odhad počtu cizinců sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených, se pohyboval v rozmezí 1 500 až 2 000 osob (SPSZ města Brna pro období 2016–2019) a tedy nad hranici deseti procent (Sociofaktor, 2019).

Vývojové trendy

Jedná se o práci s jednotlivcem prostřednictvím poradenství a komunitního rozvoje, dále například o přípravu cizinců na repatriaci, ale také jako práci se žadateli o azyl. Práce je směřována k využití dovedností, schopností a kvalifikace cizinců ve městě a využití jejich potenciálu. Cílem je začlenění do aktivit a dění ve městě a vytváření příležitostí pro participaci.

Potřeby, problémové oblasti a problémové situace cizinců	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj odborného sociálního poradenství a právního poradenství Podpora samostatnosti a sdílené odpovědnosti aktérů Podpora rovného přístupu k sociálním a návazným službám
BYDLENÍ	<ul style="list-style-type: none"> Podpora dostupnosti různých forem bydlení Prevence vzniku vyloučených lokalit
VZDĚLÁVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> Podpora rovného přístupu ke vzdělávání, rozvoj inkluzivního vzdělávání a destigmatizace Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí cizinců a s tím spojená prevence patologických jevů Zatraktivnění kurzů a uzpůsobení vzdělávání potřebám cizinců, tzn. specifické a zacílené kurzy.
ZAMĚSTNANOST	<ul style="list-style-type: none"> Zlepšení podmínek pro zapojení na trhu práce (prevence pracovního vykořisťování, neznalosti legislativy cizinců v oblasti pobytových a pracovních povoleních)
RODINA	<ul style="list-style-type: none"> V práci s rizikovou mládeží se zaměřit na podporu jejich odolnosti Usilovat o odolnost celé rodiny Podpora rodiny, komunity a volnočasových aktivit
ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> Dostupná zdravotní péče včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty Kvalitní prevence a včasného řešení problémů v oblasti závislostního chování Koordinace politik města (sociální, zdravotní, školská)
BEZPEČNOST	<ul style="list-style-type: none"> Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci Podpora projektů zaměřených na práci s rizikovými skupinami dětí a mládeže Snížení bezpečnostních rizik v již vzniklých sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených lokalitách

INTEGRACE	<ul style="list-style-type: none">• Podpora antidiskriminační politiky města• Posílení identity cizinců jako součásti města Brna, podpora v budování sounáležitosti• Zapojení cizinců do tvorby veřejných politik, do realizace integrační strategie• Podpora účasti cizinců v organizacích a spolcích, zapojení do organizace volnočasových aktivit a podpora dobrovolnictví• Zapojení veřejných a soukromých institucí do integrace cizinců• Podpora vytváření sociálních vztahů a prevence stereotypizace cizinců
-----------	---

Zacílení aktuálních strategických dokumentů města Brna⁴ na řešení jednotlivých problémových oblastí sociální politiky

Na aktuální sociální problémy a potřeby reagují různé strategické dokumenty vytvořené na národní, regionální (krajské) a místní úrovni. Tyto dokumenty vhodně pokrývají všechny problémové oblasti, které by měly být sociální politikou města řešeny (viz tabulka).

Na regionální a místní úrovni je možné identifikovat jak dokumenty zaměřené na dílčí oblasti sociální politiky, tak i přesahové dokumenty, zastřešující více problémových oblastí (v případě regionálních strategických dokumentů jde zejména o Strategii rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje a v případě místních strategických dokumentů jde o Strategický plán sociálního začleňování a Komunitní plán sociálních služeb). Jde o zjevný důsledek vzájemné provázanosti několika anebo všech problémových oblastí, se kterými se mohou obyvatelé města Brna potýkat (nejčastěji jde o bydlení, vzdělávání, zaměstnanost, rodinu a zdraví) a současně o reakci na potřebu řešit tyto problémy v jejich komplexnosti. Cílem těchto dokumentů je tedy nastavit takové cíle a priority, které sledují snahu integrovat různé cílové skupiny do společnosti a slouží tak jako prevence před potenciální či reálnou hrozbou jejich budoucího sociálního vyloučení.

Aktuální strategické dokumenty vytvořené na národní, krajské a městské úrovni ovlivňující současnou sociální politiku města Brna:

Problémové oblasti	Strategické a koncepční dokumenty podle úrovně vzniku a působnosti:		
	národní	regionální (JMK)	místní (MMB)
SOCIÁLNÍ PRÁCE A SOCIÁLNÍ SLUŽBY	Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016-2025	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2021-2023	6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2020-2022
BYDLENÍ	Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025 Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020	Koncepce rodinné politiky pro všechny generace 2020-2030	Strategie bydlení města Brna 6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2020-2022 Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019
VZDĚLÁVÁNÍ	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2016-2020 Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje 2016-2025	Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020 Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019 Místní plán inkluze v oblasti vzdělávání 2019-2022
ZAMĚSTNANOST	Strategický rámec politiky zaměstnanosti do roku 2030	Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje 2016-2025	Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022 Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019/
RODINA	Koncepce rodinné politiky ČR 2017-2022 Národní strategie ochrany práv dětí Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti Národní strategie prevence násilí na dětech	Koncepce rodinné politiky pro všechny generace 2020-2030	Plán zdraví města Brna 2018-2030 Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019 Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019-2022
ZDRAVÍ	Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 Národní akční plán pro duševní zdraví 2020-2030 Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění 2020–2030 Národní akční plán prevence sebevražd 2020-2030	Koncepce zdravotnictví Jihomoravského kraje 2020-2025 Strategie Jihomoravského kraje pro oblast rizikového chování, závislosti a závislostního chování na období 2020-2028	Plán zdraví města Brna 2018-2030 Koncepce sportu města Brna 2018-2030 6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2020-2022 Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019

⁴ Z důvodu absence strategického dokumentu pro oblast zaměstnanosti byl analyzován i Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022, který je prováděcím dokumentem.

BEZPEČNOST	Strategie prevence kriminality v ČR 2016-2020 Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027 Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027	Koncepce prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2017-2021	Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021 Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018-2021 Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019
INTEGRACE	Strategie sociálního začleňování 2021-2030	Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje 2016-2025	Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019 Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026

Aktivity města Brna, které je klíčovým realizátorem sociální politiky spolu s dalšími státními a nestátními organizacemi poskytujícími sociální práci a sociální služby v brněnské metropolitní oblasti, se promítají v strategických dokumentech města. V těchto dokumentech je možné identifikovat konkrétní cíle a priority a opatření, které byly vytvořeny ve snaze řešit potřeby, problémy a problémové situace různých cílových skupin, které se vyskytují na území města Brna a které byly představeny v předchozích částí koncepce. V této souvislosti je možné na jedné straně odlišit dokumenty, které se (s ohledem na svou obecnou povahu anebo na široký a současně specifický záběr) zaměřují na téměř všechny potřebné skupiny obyvatel města Brna (Vize a strategie Brno 2050, Strategie bydlení, Koncepce prevence kriminality, Koncepce sportu). Na druhé straně existují koncepční materiály, které se zabývají pouze vybranou oblastí sociální politiky (včetně průřezové politiky sociálního začleňování), které kladou akcent na vybrané cílové skupiny (všechny zbývající strategické dokumenty). Celkově lze ale způsob pokrytí potřeb, problémů a problémových situací naprosté většiny cílových skupin na území města Brna těmito dokumenty považovat za přiměřený (viz níže)⁵.

Přehled stávajících strategických dokumentů města Brna z hlediska pokrytí jednotlivých cílových skupin prioritami, cíli a opatřeními (označeno šedivými políčky)

Cílové skupiny/ Strategické dokumenty města Brna	Senioři	Děti, mládež a rodina	Lidé s duševním onemocněním	Lidé s mentálním postižením a autismem	Lidé se zdravotním postižením	Lidé se smyslovým postižením	Lidé ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení	Romové	Cizinci	Osoby látkově a nealátkově závislí
Vize a strategie Brno 2050										
6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022										
Strategie bydlení města Brna 2018-2030										
Plán zdraví města Brna 2018-2030										
Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026										
Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019										
Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021										
Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022										
Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018–2021										
Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020										

⁵ Podrobná schémata zachycující pokrytí potřeb v jednotlivých problémových oblastech u konkrétních cílových skupin jsou součástí přílohy této koncepce.

Výjimkou je malá pozornost věnovaná všem skupinám osob se zdravotním postižením při řešení otázky bezpečnosti a potřeby pomoci a podpory rodin s těmito osobami. Většinou jsou tyto otázky řešeny jen okrajově. Z různých šetření vyplývá **potřeba koncepčního řešení problémů zejména osob s duševním onemocněním a osob s mentálním postižením, poruchami autistického spektra a kombinovaným postižením. Malá pozornost je věnována také problematice zaměstnanosti osob s různými druhy závislostí.** (blíže Schéma v příloze).

Ve všech strategických dokumentech města Brna (jakož i v dokumentech dalších měst ČR a v dokumentech na krajské a národní úrovni) je navíc možné kromě jednotlivých výše uvedených dílčích problémových oblastí identifikovat i další problémová témata, která jdou napříč výše uvedenými oblastmi sociální politiky města (označujeme je za „přesahová“). Jmenovitě jde o:

- propojení a rozvoj sociálních a zdravotních služeb,
- podporu neformálních pečujících,
- bezbariérový pohyb na území města,
- dobrovolnictví.

Současně lze v těchto dokumentech navrhované cíle, priority a opatření seskupit do dvou kategorií podle toho, zdali se zaměřují na zabezpečení fungování systému sociální politiky města (tzv. „systémová opatření“) anebo zdali se týkají podpory a rozvoje konkrétních nástrojů a opatření poskytovaných v rámci stávajícího systému sociálních služeb a výkonu sociální práce (tzv. „nástroje a opatření“).

Schémata znázorňující zacílení aktuálních strategických dokumentů města Brna na jednotlivé problémy sociální politiky jsou pro svůj velký rozsah uvedena v příloze.

Výsledná zjištění ukazují, že **v aktuálních strategických dokumentech města navrhované cíle, priority a opatření (až na výše uvedené výjimky) velice komplexně a podrobně pokrývají fakticky všechny potřeby, problémy a problémové situace, které byly identifikovány u jednotlivých cílových skupin příjemců nástrojů a opatření současné sociální politiky města Brna.** Tuto skutečnost potvrzuje i podrobné zmapování těchto materiálů z hlediska toho, jak tyto dokumenty pokrývají jednotlivé oblasti potřeb všech cílových skupin vyskytujících se na území města Brna (viz příloha).

SWOT analýza sociální politiky ve městě Brně

V této části koncepce prezentujeme výsledky SWOT analýzy, která je zpracována na základě mapování silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení pro jednotlivé cílové skupiny na území města Brna, jež jsou podrobněji představeny v první kapitole textu. Předkládané informace jsou výsledkem dílčích etap tvorby koncepce, které zahrnovaly rozbor relevantních strategických a souvisejících dokumentů a expertních rozhovorů realizovaných s poskytovateli pomoci a podpory s působností na území města Brna. Vzhledem k tomu, že různé cílové skupiny se potýkají s obdobnými problémy, zde prezentovaná zjištění představují syntézu výstupů k cílovým skupinám a jsou uspořádána podle oblastí, které jsou předpokládanou součástí sociální politiky města. Konkrétně jde o oblast sociální práce a sociálních služeb, bydlení, vzdělávání, zaměstnanosti, rodiny, zdraví a bezpečí a průřezovou oblast nazvanou integrace. V těchto oblastech byla v dílčích SWOT analýzách identifikována přesahová témata, která lze kategorizovat do dvou skupin.

První skupinu představují témata, která jsou relevantní současně pro více cílových skupin a bezprostředně souvisí s poskytováním pomoci a podpory jednotlivcům, skupinám osob nebo komunitám:

- rozvoj forem pomoci a podpory směřujících k setrvání v přirozeném prostředí;
- rozvoj dalších postupů a nástrojů podporujících propojení a návaznost sociálních a zdravotních služeb na místní úrovni;
- posílení role neformální péče;
- podpora programů sociálního začleňování různých skupin příjemců pomoci a podpory;
- rozvoj specifických forem bydlení navazujících na poskytování sociální práce a/nebo sociálních služeb
- podpora opatření k zajištění bezbariérového pohybu osob, které se potýkají s omezením pohyblivosti a orientace v prostoru z důvodu věku nebo zdravotního stavu;
- posílení role dobrovolnictví jako významného zdroje pomoci a podpory, a to nejen z hlediska udržitelnosti nákladů, ale jako formu společenské soudržnosti;

Druhou skupinou jsou témata akcentující význam dlouhodobosti a komplexnosti při tvorbě a realizaci sociální politiky města:

- nastavení a podpora procesu plánování sociální politiky města;
- nastavení pravidel pro fungování sítě pomoci a podpory v jednotlivých segmentech sociální politiky;
- směřování ke stabilizaci zdrojů (finančních, personálních, materiálních) pro naplňování záměrů sociální politiky;
- podpora spolupráce a koordinace aktérů angažovaných na realizaci opatření sociální politiky města;
- rozvoj stávajících a zavádění nových postupů a nástrojů k průběžnému monitoringu potřeb lidí žijících na území města;
- posílení participace veřejnosti, zejména příjemců různých forem pomoci a podpory, na rozhodovacích procesech.

Výše uvedená témata, rezonují napříč dílčími SWOT analýzami pro jednotlivé cílové skupiny a lze je považovat za relevantní pro všechny aktéry sociální politiky města.

SWOT analýza pro oblast Sociální práce a sociální služby

Vnitřní prostředí	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Pestrá, flexibilní a dostupná síť kvalitních sociálních služeb zaměřených na různé skupiny obyvatel města, různorodost poskytovatelských organizací, dodržování standardů kvality, využívání inovativních metod a postupů • Finanční podpora z rozpočtu města, dotační programy města pro NNO na sociální služby, dotační programy městských částí atd. • Fungující komunikace a spolupráce mezi různými aktéry v oblasti sociálních služeb a práce i zapojení zainteresované veřejnosti do sociální oblasti (např. komunitní plánování sociálních služeb, existence svépomocných skupin a aktivit pro většinu cílových skupin atd.) • Podpora dobrovolnictví v sociálních službách • Existence poradny Socio Info Pointu, zelené linky 800 140 800 a portálu www.socialnipece.brno.cz - jeho potenciál ke zvyšování povědomí obyvatel města Brna o možnostech řešení tíživých životních situací • Uplatňování participativního přístupu v sociální práci • Pozitivní příklady dobré spolupráce se zdravotním sektorem u některých cílových skupin a existence projektů a služeb zaměřených na sociální a zdravotní podporu a pomoc různým cílovým skupinám (projekty pro osoby s duální diagnózou, terénní týmy, Centra duševního zdraví pro osoby s duševním onemocněním) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostačující kapacity terénních a ambulantních služeb pro většinu cílových skupin • Nedostačující kapacity pro výkon opatrovnictví • Omezená provázanost sociálních a zdravotních služeb: (a) limity v návaznosti sociálních služeb a zdravotní péče u seniorů a dalších osob vyžadujících zdravotní péči (b) nízká provázanost a nedostatečná kapacita okamžité a komplexní pomoci osobám s mnohočetnými problémy a osobám se závislostmi • Nedostačující kapacity právního a dluhového poradenství pro všechny cílové skupiny • Nedostatečný monitoring potřeb a evaluace různých opatření v sociální oblasti • Malá prosítovanost organizací poskytujících služby sociální práce v oblasti práce s dětmi, mládeží a rodinou • Omezené personální kapacity při výkonu sociální práce a/nebo při poskytování konkrétních sociálních služeb u vybraných cílových skupin
Vnější stránky	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Politická a veřejná podpora řešení problémů cílových skupin v obtížné životní situaci • Novela zákona o sociálních službách a zdravotních službách • Deinstitutionalizace pobytových zařízení sociální péče • Celostátní proces reformy psychiatrické péče • Rozvoj síťování, sektorové spolupráce mezi ambulantními, terénními a pobytovými službami a mezisektorové spolupráce mezi různými státními a nestátními organizacemi a navýšení kapacit stávající sítě sociálních služeb o další odborníky • Pravidelné zjišťování potřeb pro cílové skupiny, o kterých nejsou dostatečné či validní informace a navazující tvorba koncepcí zaměřené na tyto osoby (osoby se zdravotním postižením, osoby bez přístřeší) • Podpora rozvoje služeb sociální práce a využívání úspěšných metod, inovačních strategií a technologií pro různé cílové skupiny • Rozvoj nízkoprahových zařízení pro různé cílové skupiny • Rozvoj svépomocných a podpůrných komunit pro různé cílové skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> • Malá politická a veřejná podpora řešení problémů některých cílových skupin v obtížné životní situaci • Legislativní limity ovlivňující fungování a rozvoj sektoru sociálních služeb (odklad přijetí novely Zákona o sociálních službách a zdravotních službách) • Absence zákona o sociálním bydlení • Absence zákona o dlouhodobé péči • Absence zákona o opatrovnictví • Finanční a organizační omezení (dlouhodobá finanční nestabilita sektoru sociálních služeb) • Narůstající počet osob vyžadujících odbornou podporu, pomoc a péči v důsledku nedostatečných příjmů, demografických procesů a/nebo ekonomických důsledků pandemie (rostoucí počet seniorů ohrožených chudobou, zdravotně postižených osob, rodin s dětmi v bytové krizi apod.) • Nedostatečná institucionální a mezioborová spolupráce a koordinace mezi různými aktéry ovlivňujícími poskytování sociální práce a sociálních a zdravotních služeb • Nedostatečná reflexe specifických potřeb a služeb pro některé cílové skupiny (zejm. různých skupin zdravotně postižených)

SWOT analýza pro oblast Bydlení

Vnitřní prostředí	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Rozsáhlý bytový fond na území města Brna • Existence pracovní pozice bytové ombudsmanky, Pravidel pronájmu obecních bytů a Standardů rekonstruovaných bytových domů • Zavádění domovníků do problémových bytových domů • Obsazování bytů zvláštního určení z úrovně města (DPS, bezbariérové byty) • Spolupráce některých městských částí s neziskovými organizacemi (rozvíjejícími služby pro různé cílové skupiny) za účelem pronájmu bydlení • Pozitivní zkušenosti s pilotními programy sociálního bydlení pro řešení potřeb jednotlivců a rodin s dětmi v bytové nouzi • Rozsáhlá nová výstavba domů s pečovatelskou službou, bezbariérové byty 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná nabídka finančně dostupných bytů • Nedostatečný počet sociálních bytů a nízká angažovanost některých městských částí na řešení tohoto problému • Nerovnoměrné rozložení bytového fondu mezi jednotlivými městskými částmi • Špatný technický stav částí bytového fondu vyžadujícího rekonstrukci • Rostoucí počet sociálně slabých osob bydlících v centru města • Diskriminační bariéry v přístupu k bydlení u soukromých vlastníků • Absence efektivního systému krizových bytových jednotek a krizového plánu pro řešení nepředvídatelných událostí • Nedostatečná kapacita chráněného bydlení a bydlení s doprovodnou sociální službou • Nedostupné bydlení a nízká kapacita lůžkových pobytových služeb pro různé cílové skupiny • Omezená dostupnost sdíleného bydlení, komunitního bydlení, případně dalších alternativních forem dostupného bydlení • Omezená dostupnost bydlení pro rodiče samoživitele • Neprostopnost ústavního a individuálního bydlení u lidí se zdravotním postižením
Vnější stránky	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojení obcí z Metropolitní oblasti Brna do budování sociálních bytů • Zvýšení počtu sociálních bytů nabízených městskými částmi • Aktivní spolupráce s investory v rámci developerských projektů a s bytovými družstvy s cílem využít všechny možnosti výstavby bytů pro specifické skupiny obyvatel • Integrace sociálních bytů do běžné zástavby • Podpora města v oblasti bydlení pro různé specifické skupiny osob, zpřístupňování bytového fondu lidem se ZP či seniorům na úrovni městských částí • Vytvoření městské ubytovny pro jednotlivce a rodiny v bytové nouzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Neexistence zákona o sociálním bydlení • Negativní postoj veřejnosti k sociálnímu bydlení v sousedství • Předsudky veřejnosti • Přetrvávající nežádoucí praktiky komerčních ubytoven nabízejících podstandardní bydlení za nadstandardní ceny • Snižující se podíl obecních bytů na celkovém bytovém fondu města, privatizace obecního bytového fondu • Nefunkční systém výměny obecních bytů

SWOT analýza pro oblast Vzdělávání

Vnitřní prostředí	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Institucionální podpora rovného přístupu ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a se sociálními znevýhodněními • Pestrá nabídka vzdělávacích zařízení pro děti a mládež se specifickými potřebami ve městě • Úspěšné projekty zaměřené na neformální vzdělávání a aktivizaci dětí a mládeže ze sociálně vyloučených lokalit a mládeže s duševním onemocněním • Kurzy češtiny pro cizince 	<ul style="list-style-type: none"> • Slabé propojení vzdělávacích programů na potřeby lokálního trhu práce • Malý akcent na význam neformálního vzdělávání dětí, mladistvých a dospělých • Nevyrovnaná kvalita vzdělávacích institucí • Nízká úroveň finanční gramotnosti různých cílových skupin (senioři, děti a mládež, rodiny atd.) • Nízká motivace rodin ze sociálně vyloučených lokalit ke vzdělávání dětí (vzdělávání často není prioritou rodičů)
Vnější stránky	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní systém formálního vzdělávání • Nastavený systém profesního a kariérového vzdělávání na ÚP ČR a na základních a středních školách • Podpora kurzů pro rodiče s dětmi z cizího sociokulturního prostředí v předškolním věku • Trend v práci s lidmi se zdravotním postižením zaměřený na rozvoj volnočasových aktivit a tvůrčí a zájmové činnosti (zejm. u osob s mentálním postižením) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nezájem rodičů s dětmi z cizího sociokulturního prostředí v předškolním věku o vzdělávací kurzy • Předsudky a neinformovanost společnosti vedoucí k negativním postojům vůči inkluzi ve vzdělávání • Segregace škol v sociálně vyloučených lokalitách • Problémy vzniklé v souvislosti s pandemií (distanční výuka, prohloubení rozdílů v úrovni vzdělanosti)

SWOT analýza pro oblast Zaměstnanost

Vnitřní prostředí	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Existence dobře fungující lokální sítě zaměstnanosti složené ze zástupců MMB, ÚP ČR a zaměstnavatelských organizací • Existence organizací poskytujících služby zaměřené na zaměstnávání zdravotně postižených osob na otevřeném trhu práce na území města Brna • Uplatňování účinných metod zvyšujících šance nalézt a udržet si zaměstnání pro osoby znevýhodněné na trhu práce v rámci stávající sítě sociálních služeb a sociální práce (tzv. dostupné zaměstnání, doprovázení, tréninková pracovní místa) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká kvalifikace některých cílových skupin (s návykovým chováním, se zdravotním postižením, s mnohočetnými problémy, ze sociálně vyloučených lokalit), závislost na využívání systému sociálních dávek, nedostatečná motivace přijmout zaměstnání • Znevýhodnění osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených na trhu práce • Nedostatek pracovních míst a rekvalifikačních pro osoby se zdravotním postižením
Vnější stránky	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce různých skupin zdravotně postižených se zaměstnavateli • Podpora malého a středního podnikání a podpora zaměstnavatelů v zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce • Aktivní spolupráce města s Úřadem práce ČR a dalšími relevantními subjekty 	<ul style="list-style-type: none"> • Oslabená motivace nebo rezignace osob ohrožených chudobou pro zapojení se na pracovní trh • Neochota a předsudky zaměstnavatelů zaměstnávat dlouhodobě nezaměstnané (zejména osoby ze sociálně vyloučených lokalit, osoby po výkonu trestu odnětí svobody atd.)

SWOT analýza pro oblast Rodina

Vnitřní prostředí	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Existence porodinné politiky města Podpora rodiny, komunity a volnočasových aktivit stávajícími sociálními službami a sociální prací Dotační programy pro sociální služby zaměřující se na rodiny Podpora systému dobrovolnictví pro rodiny Podpora pečujících osob prostřednictvím podpory odlehčovací péče 	<ul style="list-style-type: none"> Nárůst hrozby sociálních rizik u dětí, mladistvých a mladých dospělých (netolismus, fake news, extremismus) Nárůst počtu rodin s mladistvými s vícečetnými problémy Nižší povědomí rodin s dětmi, mladistvými a mladými dospělými vyžadujícími odbornou pomoc o dostupných zdrojích podpory a pomoci Chybějící komplexní spolupráce s rodinami s dětmi a mladistvými se zdravotním postižením Omezená podpora neformálních pečujících Nízká úroveň finanční gramotnosti Omezená dostupnost bydlení pro rodiče samoživitele
Vnější stránky	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> Poskytnutí komplexních služeb zaměřených na práci s celou rodinou Přijetí potřebných legislativních změn v oblasti péče o rodinu (zákon o sociálním bydlení, novela zákona o sociálních a zdravotních službách atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> Malá politická a veřejná podpora řešení problémů rodin s dětmi v bytové nouzi Nárůst počtu rodin s dětmi v bytové nouzi v důsledku pandemické situace Nedostatečná reflexe specifických potřeb a služeb rodin s členy různého věku s duální diagnózou

SWOT analýza oblast Zdraví a bezpečnost

Vnitřní prostředí	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Propracovaný, komplexní a kvalitní systém sociální pomoci zajišťovaný osobám bez přístřeší a osobám ohroženým vyloučením (včetně kvalitně nastaveného dluhového a profesního poradenství) Existence projektů pro lidi s duální diagnózou Ochota systému sociálních služeb ke spolupráci se zdravotnickým sektorem a pozitivní příklady spolupráce se zdravotním sektorem Zkušenosti některých subjektů s uplatňováním participativního přístupu, recovery coachingu, existence svépomocných skupin Existence krajské strategie protidrogové politiky a strategických dokumentů města zaměřených na oblast zdraví a snaha o provázanost zdravotních a sociálních služeb poskytovaných v rámci této politiky 	<ul style="list-style-type: none"> Roztříštěnost a nízká provázanost sociálního a zdravotního systému, slabá mezisektorová a mezioborová spolupráce Rostoucí počet mladistvých závislých na alkoholu, návykových látkách, výherních automatech a internetu Neuspokojivě řešená detoxifikace u lidí se závislostmi Rostoucí počet mladistvých s psychiatrickým onemocněním a duální diagnózou a absence odpovídajících komplexních služeb Omezené kapacity komplexní pomoci závislým osobám a osobám s mnohočetnými problémy Nedostatečná pozornost osobám závislým na návykových látkách a osobám propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody Absence služeb zaměřených na řešení nových sociálních rizik u dětí, mladistvých a mladých dospělých (netolismus, fake news, extrémismus) Zvýšený výskyt kriminality ve vybraných částech města Nesystematická podpora obětí domácího násilí
Vnější stránky	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> Dotační programy na služby sociální prevence a programy zdravotní prevence Využití a přenos příkladů dobré praxe ze zahraničí i od českých subjektů Společné plánování sociálních a zdravotních služeb se zástupci obou sektorů 	<ul style="list-style-type: none"> Legislativní bariéry spolupráce zdravotních a sociálních služeb Neexistence zákona o dlouhodobé péči Malá míra zapojení zdravotních pojišťoven Předsudky veřejnosti

SWOT analýza pro oblast Integrace

Vnitřní prostředí	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Existence Strategického plánu sociálního začleňování města Brna • Existence Poradního sboru Rady města Brna pro bezbariérové Brno (PSM) • Mapování přístupnosti ve městě Brně – Atlas přístupnosti centra města Brna pro osoby s omezenou schopností pohybu • Institucionální podpora rodinné politiky • Podpora deinstitucionalizace služeb pro různé cílové skupiny (proces transformace) 	<ul style="list-style-type: none"> • Přetrvávající existence bariér ve veřejném prostoru • Existence sociálně vyloučených lokalit na území města • Přetrvávající předsudky veřejnosti vůči některým skupinám obyvatel
Vnější stránky	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba strategie řešící sociálně vyloučené lokality na území města Brna • Celostátní proces reformy psychiatrické péče • Proces transformace velkých pobytových zařízení sociálních služeb pro různé cílové skupiny • Podpora destigmatizace některých cílových skupin (např. lidé s poruchami autistického spektra, lidé s duševním onemocněním apod.) • Zlepšení podmínek pro zapojení všech cílových skupin do veřejného života, kulturních a sportovních aktivit • Aktivizace cílových skupin, posílení participace včetně dobrovolnických aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • Legislativní bariéry spolupráce zdravotních a sociálních služeb • Neexistence zákona o sociálním bydlení • Negativní postoj veřejnosti k sociálnímu bydlení v sousedství • Předsudky veřejnosti

Strategické cíle sociální politiky do roku 2030

Vize

Město Brno je schopné v roce 2030 prostřednictvím rozsáhlé sítě profesionálně poskytovaných veřejných a sociálních služeb okamžitě a flexibilně reagovat na různorodé potřeby a problémy všech svých občanů a zvyšovat tak kvalitu jejich života.

Nabízené služby jsou kvalitní, cílené, poskytované v dostatečném rozsahu a dostupnosti, založené na vzájemné spolupráci mezi státními institucemi, samosprávou, neziskovým a ziskovým sektorem a využívají osvědčených i inovativních postupů, které jsou v souladu s nejmodernějšími trendy a objevy.

Významné oblasti, které se promítají do cílů koncepce

Ve strategických cílech sociální politiky se objevuje pojem **Metropolitní oblast Brno**. Brněnská metropolitní oblast (BMO) je v současnosti tvořena 184 obcemi a žije v ní cca 700 tis. obyvatel (cca 60 % Jihomoravského kraje). BMO je příkladem území s jedním dominantním jádrem – Brnem, v němž žije více než polovina populace metropolitní populace. Toto vymezení bylo vytvořeno pro potřeby realizace regionální politiky a nadále bude důležité pro tvorbu a naplňování Integrované strategie rozvoje Brněnské metropolitní oblasti 21+ a pro využívání územního nástroje integrovaných územních investic (ITI). Jedná se o realizaci projektů většinou investičního charakteru do různých oblastí, jednou z nich je i oblast sociální. Schválené projekty jsou pak spolufinancovány z fondů EU, prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).

Společným rysem všech větších měst je **demografické stárnutí**. Z něj plyne řada problémů, na jejichž řešení by město mělo být připraveno. Patří k nim:

- Nutnost propojovat sociální a zdravotní služby (s věkem přibývají zdravotní problémy).
- Dostupnost bydlení pro seniory – podpora rozvoje alternativních forem bydlení (sdílené bydlení, komunitní bydlení), domy s pečovatelskou službou a poskytování služeb v nich.
- Rozvoj terénních a ambulantních služeb podporujících setrvání seniorů v jejich domácnostech
- Zkvalitňování pobytových služeb pro seniory (domovy pro seniory).
- Podpora osob pečujících o své stárnoucí příbuzné se zaměřením na tzv. sendvičovou generaci související s trendem odkládání založení rodiny, kdy pečující jsou nuceni starat se jak o děti, tak své stárnoucí rodiče (odlehčovací služby atd.).
- Nároky na hospicovou péči, paliativní péči spojené s péčí o pozůstalé.
- Potřeba zvyšovat povědomí obyvatel Brna o možnostech řešení tíživých situací.

Další významnou oblastí promítající se do priorit je **péče o osoby s vícečetnými diagnózami či osoby se zvlášť těžkými formami postižení**, které mají velmi specifické potřeby a péče o ně klade personální a další nároky jak na adekvátní sociální služby, tak opět na pečující osoby. I zde se promítá nutnost propojovat sociální a zdravotní služby.

Tematické oblasti, dílčí cíle a priority

V této části textu prezentujeme konkrétní tematické oblasti a v nich obsažené cíle a priority, které povedou k naplnění vize a primárního cíle této koncepce. Konkrétně jsme vytvořili tři tematické oblasti označované A, B a C:

- Tematická oblast A se týká **nastavení systému sociální práce a sociálních služeb** města Brna a zahrnuje oblast plánování sociálních služeb města, řízení, rozvoj a optimalizace nástrojů a opatření sociální práce a sociálních služeb, podpora informovanosti, a rozvoj kvality a efektivity nástrojů;
- Tematická oblast B se zaměřuje na **podporu a rozvoj konkrétních nástrojů a opatření** poskytovaných v jednotlivých oblastech sociální politiky města; jmenovitě jde o oblast sociální práce a sociální služby; bydlení; vzdělávání a zaměstnanost; rodina; zdraví a bezpečnost;
- Tematická oblast C se věnuje **přesahujícím tématům**; ty se týkají bezbariérového pohybu na území města, dobrovolnictví, propojení a rozvoje sociálních a zdravotních služeb a neformálních pečujících.

Tematická oblast A

Zabezpečení plánování, řízení, podpory, informovanosti a rozvoje kvality sociální práce a sociálních služeb ve městě Brně

V této tematické oblasti jsou navrženy cíle směřující k řádnému fungování sociální práce a sociálních služeb města Brna. Tyto cíle a priority navazují na dlouholeté zkušenosti s procesy souvisejícími s plánováním, řízením a rozvojem kvality stávající sociální práce a sociálních služeb města.

Tato politika je zabezpečována prostřednictvím sociální práce pracovníků Odboru sociální péče Magistrátu města Brna, pracovníků městských částí a základní sítě sociálních služeb města Brna. Základní síť je součástí krajské sítě a představuje páteří systém, v jehož rámci jsou poskytovány služby sociální péče, sociální prevence a sociálního poradenství. Je upravována každý následující rok na základě plánovacích procesů jednotlivých obcí s rozšířenou působností, v rámci priorit stanovených krajským úřadem pro dané období a v návaznosti na aktuální ekonomickou situaci. Současně existuje průběžně aktualizovaná dočasná síť sociálních služeb, která je financována skrze evropské projekty a u které existuje možnost, že v ní obsažené služby budou po skončení financování přesunuty do základní krajské sítě sociálních služeb (v závislosti na jejich potřebnosti a dostupných finančních zdrojích veřejných rozpočtů). Do dočasné sítě jsou v současnosti zařazovány plánované kapacity financované v rámci individuálních projektů, především v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL), projektů ITI (Integrované strategie rozvoje brněnské metropolitní oblasti pro uplatnění nástroje ITI), a projektů plánovaných skrze místní akční skupiny (MAS). Vedle základní a dočasné sítě existuje i síť služeb s nadregionální nebo celostátní působností zařazených do sítě Ministerstva práce a sociálních věcí a projektů, které vhodným způsobem navazují nebo doplňují stávající sociální služby.

Cíl A1 NASTAVENÍ A PODPORA PROCESU PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA

Řádné fungování sociální politiky města vyžaduje pravidelné plánování a vhodné nastavení základní a navazující sítě sociálních služeb.

Již patnáct let probíhají plánovací procesy na úrovni města, které podrobně popisuje komunitní plán sociálních služeb. Klíčovým cílem procesu **plánování sociálních služeb města** je nastavit pravidla zabezpečující optimální fungování sítě sociálních služeb, v jejímž rámci jsou poskytovány jednotlivé

nástroje a opatření. Konkrétně jde o nastavení pravidel pro vstup, setrvání nebo vyřazení poskytovatelů těchto nástrojů a opatření do této sítě, aby byla schopna lépe a efektivněji zabezpečit potřeby všech obyvatel města.

Plánování na úrovni Jihomoravského kraje probíhá za účasti zástupců OSP MMB a dalších aktérů v pracovní skupině Odboru sociálních věcí krajského úřadu Jihomoravského kraje, na setkávání koordinátorů plánování jednotlivých obcí s rozšířenou působností (21 ORP) a na setkávání okresních týmů zaměřujících se na jednotlivé oblasti sociální politiky (sociální práci a sociální služby, bydlení, rodinu, vzdělávání a zaměstnání, zdraví, bezpečnost). Cílem těchto setkání je společné plánování, vzájemné předávání informací, poskytování zpětné vazby a řešení existujících problémů. Výstupem je střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na dané období, pravidla pro vstup sítě služeb a pravidla jejího financování.

<p>Priorita A1.1 Podpora a rozvoj procesu plánování sociálních služeb na úrovni města a kraje <i>Indikátor: proces plánování, komunitní plán/střednědobý plán sociálních služeb</i></p>
<p>Priorita A1.2 Nastavení a dodržování jasných pravidel pro optimální fungování sítě poskytovatelů nástrojů a opatření sociální politiky města <i>Indikátor: pravidla pro optimální fungování sítě, aktualizace sociálních služeb, metodická a kontrolní činnost</i></p>
<p>Priorita A1.3 Zajištění finanční a personální stability systému sociální práce a sociálních služeb dostatečnými finančními prostředky z veřejných a jiných zdrojů, případně zdrojů mezinárodních <i>Indikátor: výše finanční podpory z veřejných a jiných zdrojů</i></p>
<p>Priorita A1.4 Podpora a aktivní rozvoj institucionální a mezioborové spolupráce Koordinace různých aktérů a institucí podílejících se na plánování, poskytování, rozšiřování a zkvalitňování nástrojů a opatření ve všech oblastech sociální politiky města včetně zapojení široké veřejnosti (včetně důrazu na spolupráci mezi sociálním a zdravotním sektorem) <i>Indikátor: zastoupení uživatelů služeb (nebo jejich zástupců), poskytovatelů a expertů na komunitním plánování sociálních služeb</i></p>
<p>Priorita A1.5 Pokračující spolupráce v mezinárodních sítích, zejména v rámci Sociálního fóra sítě EUROCIETES (Social Affairs Forum) <i>Indikátor: počet zapojení do společných projektů a počet setkání</i></p>

Cíl A2 MONITORING POTŘEB OBYVATEL MĚSTA BRNA V SOCIÁLNÍ OBLASTI A MOŽNOSTECH JEJICH ŘEŠENÍ

K tomu, aby nástroje a opatření sociální politiky města Brna byly schopny okamžitě a flexibilně reagovat na různorodé potřeby a problémy všech svých obyvatel a zvyšovat tak kvalitu jejich života, je potřeba zabezpečit pravidelné monitorování a vyhodnocování informací a dat, jednak o potřebách a problémových situacích obyvatel, a dále i o kvalitě a efektivitě těchto nástrojů se zřetelem na způsob jejich poskytování. Monitoring bude probíhat ve spolupráci s relevantními poskytovateli a dalšími aktéry v sociální oblasti.

Současně je nutné zjištěné výsledky poskytovat širší a odborné veřejnosti k zvýšení informovanosti o poskytovaných službách a o povaze problémů, se kterými se setkávají různí obyvatelé města.

<p>Priorita A2.1 Pravidelné zjišťování a vyhodnocování informací a dat o potřebách obyvatel města Brna v oblastech sociální politiky města včetně průběžné evaluace dostupnosti, rozsahu a kvality stávajících opatření</p>
--

Indikátor: monitorovací zprávy o sociální péči ve městě Brně; evaluační studie poskytovaných nástrojů a opatření

Priorita A2.2 Zvyšování povědomí veřejnosti o nabídce sociálních služeb a dalších vhodných nástrojích sociální politiky města

Indikátor: poradna Socio Info Point, portál sociální péče města www.socialnipece.brno.cz; informační kampaně

Tematická oblast B

Podpora a rozvoj konkrétních nástrojů a opatření v dílčích oblastech sociální politiky města

V této tematické oblasti jsou navrženy cíle pro oblasti sociální práce a sociální služby, bydlení, vzdělávání a zaměstnanost, rodina, zdraví a bezpečnost. Oblasti vzdělávání a zaměstnanost a zdraví a bezpečnost byly sloučeny z důvodu jejich tematické provázanosti. K těmto oblastem je přiřazena problematika integrace cizinců a uprchlíků.

Cíl B1 PODPORA A ROZVOJ V OBLASTI SOCIÁLNÍ PRÁCE A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Sociální služby a výkon sociální práce jsou ve městě Brně poskytovány jak v rámci základní a navazující sítě sociálních služeb tak v rámci činností vykonávaných pracovníky sociálních odborů magistrátu a městských částí.

Trendem v sociální práci je důsledné uplatňování **principu participace a vlastní odpovědnosti**. Dochází k odklonu od modelu vnímat klienta jako jedince s nějakým druhem znevýhodnění, k přístupu orientovanému na potenciál klienta. Intervence primárně nestaví na „minimalizaci rizika“, ale měly by vycházet z toho, co je v člověku a jeho prostředí silné. Klíčovým aspektem intervencí by měla být podpora odolnosti (resilience) – představuje uplatnění potenciálů tváří v tvář nepřízni. V rámci intervencí je kladen důraz na komplexnost posouzení životní situace, identifikování oblastí podpory a rozvoje a na práci s celým rodinným systémem. Sociální služby by měly stavět na principech komplexnosti, návaznosti a dostupnosti. V jejich rámci by měl být uplatňován individuální přístup k uživateli služeb a v celém procesu se předpokládá participace samotného klienta sociální práce.

U sociálních služeb se jedná o služby sociální péče, služby sociální prevence a odborné sociální poradenství. U sociálních služeb dlouhodobě přetrvává jistá finanční nestabilita (zejména u nestátních neziskových poskytovatelů sociálních služeb), důležitá je očekávaná novela zákona o sociálních službách.

Priorita B1.1 Zajištění odborného poradenství (včetně dluhového a právního poradenství) v oblasti sociálního zabezpečení pro osoby v obtížných životních situacích

Indikátor: kapacita poradenských služeb

Priorita B1.2 Rozvoj forem pomoci a podpory směřující k posílení samostatnosti a udržování nebo zvyšování kvality života všech cílových skupin v jejich přirozeném prostředí prostřednictvím terénních a ambulantních služeb a sociální práce

Indikátor: kapacita sociálních služeb

Priorita B1.3 Podpora rozvoje a dlouhodobé stabilizace služeb sociální péče (specificky pro uživatele s vyšší mírou potřeby pomoci)

Indikátor: kapacita sociálních služeb

Priorita B1.4 Zajištění a dostatečná kapacita služeb sociální prevence a návazných projektů pro specifické cílové skupiny

Indikátor: kapacita sociálních služeb

Priorita B1.5 Zvýšení dostupnosti nových forem specializované nízkoprahové péče pro specifické cílové skupiny

Indikátor: kapacita např. Center duševního zdraví

Cíl B2 PODPORA A ROZVOJ V OBLASTI BYDLENÍ

Problematika bydlení se fakticky dotýká všech cílových skupin. Nejčastěji jde o osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby bez přístřeší, seniory, osoby se zdravotním postižením a rodiče samoživitele (ZMB v březnu 2021 schválilo změnu Pravidel pronájmu obecních bytů, v nichž je zavedena nová kategorie bytů pro osamělé samoživitele).

Bytová politika ve městě Brně je poměrně dobře institucionalizována⁶, kapacita bytového fondu ve srovnání s jinými městy je vcelku vysoká a zástupci města jsou tvůrci a realizátory celorepublikově oceňovaných projektů (např. Rapid re-Housing, Housing First).

Bytový fond je mezi jednotlivými městskými částmi nerovnoměrně rozložen, část z něho je ve špatném technickém stavu (vyžaduje finančně a časově náročnou rekonstrukci).

Narůstá počet alternativních forem bydlení, např. sdílené bydlení pro seniory. Současně probíhá výstavba nových domů s pečovatelskou službou (tzv. byty zvláštního určení). Není však řešena otázka zajištění služeb pro seniory v těchto bytech ani otázka návazného bydlení seniorů v případě zhoršení zdravotního stavu a soběstačnosti.

Stávající kapacity krizových bytových jednotek, chráněného bydlení s doprovodnou sociální službou, alternativních forem bydlení (sdílené bydlení, komunitní bydlení apod.) jsou omezené. Problémem je i neprostupnost ústavního a individuálního bydlení u lidí se zdravotním postižením nebo návazné bydlení pro lidi opouštějící různá azylová zařízení. K dalším významným prioritám patří zavedení systému prevence ztráty bydlení a efektivního řešení bezdomovectví např. pomocí systému prostupného bydlení.

Do budování sítě sociálního bydlení by měly být ve vyšší míře zapojeny i obce brněnské metropolitní oblasti.

Priorita B2.1 Zvýšení dostupnosti bydlení s doprovodnou sociální službu případně dalších alternativních forem bydlení (sdílené bydlení či komunitní bydlení)

Indikátor: různé typy alternativních forem bydlení

Priorita B2.2 Rozšíření nabídky a dostupnosti chráněného bydlení s doprovodnými a podpůrnými sociálními službami pro různé skupiny osob se zdravotním postižením a nabídky bezbariérového bydlení

Indikátor: počet bezbariérových bytů pro různé formy bydlení; počet služeb chráněného bydlení

Priorita B2.3 Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení

Indikátor: úroveň spolupráce s OSP a BO MMB s městskými částmi, projekty prevence

Priorita B2.4 Zkvalitnění systému sociální práce s uživateli různých forem azylového bydlení s cílem zajistit návazné stabilizované bydlení

Indikátor: počet klientů přecházejících do návazného bydlení

Priorita B2.5 Podpora a rozvoj krizového bydlení pro všechny potřebné cílové skupiny

Indikátor: počet krizového bydlení

Priorita B2.6 Vznik pobytového zařízení pro jednotlivce a rodiny v bytové nouzi se základním standardem bydlení s garancí města (městská ubytovna)

⁶ Existence koncepce sociálního bydlení do roku 2030, zřízení pracovní pozice bytové ombudsmanky od roku 2017, přijetí Pravidel pronájmu obecních bytů a Standardů rekonstruovaných bytů, spolupráce některých městských částí s neziskovými organizacemi zaměřenými na různé cílové skupiny atd.

Indikátor: existence pobytových zařízení

Priorita B2.7 Zapojení a užší spolupráce s obcemi z metropolitní oblasti Brna při budování sítě sociálního bydlení

Indikátor: počty sociálních bytů v Metropolitní oblasti Brno

Cíl B3 PODPORA A ROZVOJ V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ZAMĚSTNANOSTI

Tradičními cílovými skupinami sociální péče na území města Brna ve vzájemně provázaných oblastech vzdělávání a zaměstnanosti jsou osoby různých věkových kategorií, které jsou ze zdravotního, sociálního či sociokulturního důvodu znevýhodněny při vstupu a setrvání ve vzdělávacích zařízeních a následně na trhu práce. Tyto osoby se často vyznačují zdravotními handicapy, závislostmi, mnohočetnými problémy a/nebo pocházejí ze sociálně vyloučených lokalit. Typickou skupinou jsou např. dlouhodobě nezaměstnaní či osoby s nízkou kvalitací, častá je závislost na systému sociálních dávek, absence pracovních návyků, nedostatečná motivace přijmout zaměstnání, zadlužení atd.

V této souvislosti je v Brně institucionálně podporován rovný přístup ke vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí se sociálními znevýhodněními a dětí cizinců. Současně zde dlouhodobě fungují úspěšné projekty zaměřené na neformální vzdělávání a aktivizaci dětí a mládeže ze sociálně vyloučených lokalit. S ohledem na zvyšující se počet obyvatel sociálně vyloučených lokalit je žádoucí tyto aktivity spojené s inkluzivním vzděláváním a s formálním a neformálním vzděláváním nadále podporovat a rozvíjet.

Na území města Brna jsou poskytovány kvalitní služby zaměřené na zaměstnávání zdravotně postižených osob na otevřeném pracovním trhu. Je žádoucí tyto služby i nadále podporovat.

Priorita B3.1 Podpora a rozvoj sociální práce a sociálních služeb zaměřených na pomoc rodinám, dětem a mladým při naplňování dostupných programů inkluzivního vzdělávání

Indikátor: kapacita služeb typu raná péče, osobní asistence, SAS

Priorita B3.2 Podpora a rozvoj komplexních opatření realizovaných formou sociální práce a sociálních služeb pomáhajících začleňovat různé cílové skupiny na trh práce

Indikátor: kapacita služeb typu sociální rehabilitace, projekty v oblasti zaměstnanosti atd.

Priorita B3.4 Podpora a rozvoj specifických programů zaměřených na vytváření pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a jejich začleňování ve spolupráci s ÚP na trh práce

Indikátor: existence tranzitních programů, tréninková místa, chráněná pracovní místa

Cíl B4 PODPORA A ROZVOJ V OBLASTI RODINY

Problematika rodiny je velice široká a zachytit ji v celé šíři je značně problematické. Různá opatření cílí jak na zdravé a fungující rodiny včetně sladování profesního a rodinného života, tak na rodiny nějakým způsobem dysfunkční, rozpadající se či se ocitající v různých krizových situacích. V rodině se v plné míře projevuje nápor na pečující osoby, a to nejen při péči o jejího zdravotně postiženého člena, ale také, v souvislosti s odkládáním založení rodiny, při kumulaci péče o děti a o stárnoucí rodiče (tzv. sendvičová generace). Do oblasti rodiny spadá také široká agenda sociálně-právní ochrany dětí včetně pěstounské a další náhradní rodinné péče. Palčivý je problém rodičů samoživitelů.

Současná síť sociálních služeb a v jejím rámci poskytovaná sociální práce, která se zaměřuje na uspokojování potřeb rodin ocitajících se v krizových situacích, je kvalitní a propracovaná, a obzvláště v případě zdravotně postižených osob, významně doplňována rozvinutou sítí dobrovolníků. Je žádoucí nadále rozvíjet poradenské aktivity zabezpečované krizovou internetovou a telefonickou podporou a navazující terapeutickou podporou těchto rodin, poskytovat jim komplexní anebo specializovanou

pomoc a rozvíjet aktivity zaměřené na rodiny s dětmi v režimu sociálně-právní ochrany a na pomoc rodinám řešícím důsledky dopadu nových sociálních rizik.

<p>Priorita B 4.1 Podpora a rozvoj sociálně aktivizačních programů zaměřených na rodiny s dětmi v režimu sociálně-právní ochrany dětí</p> <p><i>Indikátor: existence programů; počet podpořených osob</i></p>
<p>Priorita B 4.2 Podpora pěstounské péče a dalších forem náhradní rodinné péče včetně projektů zaměřených na tuto problematiku</p> <p><i>Indikátor: existence projektů</i></p>
<p>Priorita B 4.3 Podpora osob pečujících o člena rodiny závislého na péči druhé osoby</p> <p><i>Indikátor: existence programů</i></p>
<p>Priorita B 5.4. Rozvoj komplexních poradenských aktivit zajišťujících krizovou a telefonickou poradnu a navazující terapeutickou podporu pro rodiny</p> <p><i>Indikátor: kapacita manželských a rodinných poraden, krizové linky, krizová pomoc</i></p>
<p>Priorita B 5.5. Zvýšení dostupného bydlení pro rodiče samoživitele</p> <p><i>Indikátor: kapacita dostupných bytových jednotek</i></p>

Cíl B5 Podpora a rozvoj v oblasti zdraví a bezpečnosti

Oblast zdraví je primárně řešena v dokumentu Plán zdraví města Brna do roku 2030. V tomto strategickém cíli je řešena zejména otázka specializované nízkoprahové zdravotní péče pro specifické cílové skupiny a problematika různých druhů závislostí.

Prevence různých druhů závislosti je tematicky provázána s oblastí bezpečnosti a prevence kriminality. V této oblasti je žádoucí podporovat a rozvíjet stávající projekty zaměřené na předcházení a řešení krizových situací a rizikového chování dětí a mládeže (podporou volnočasových aktivit) a poradenství pro rizikové skupiny obyvatel, zejména pak pro oběti a svědky trestné činnosti.

<p>Priorita B5.1 Zvýšení dostupnosti specializované nízkoprahové zdravotní péče pro specifické cílové skupiny (např. středisko osobní hygieny, projekt Medici na ulici apod.)</p> <p><i>Indikátor: kapacita specializované péče</i></p>
<p>Priorita B5.2 Rozvoj preventivních programů a aktivit zaměřených na zneužívání alkoholu, dalších návykových látek a na závislostní chování zejména u dětí, mladých dospělých a osob ze sociálně vyloučených lokalit, případně dalších cílových skupin</p> <p><i>Indikátor: existence programů, počet realizovaných aktivit</i></p>
<p>Priorita B5.3 Podpora a rozvoj projektů prevence kriminality zaměřených jednak na předcházení krizovým situacím a rizikovému chování dětí, mládeže a dospělých a dále na práci se specifickými skupinami, které žijí způsobem života ohrožujícím je samotné a jejich okolí</p> <p><i>Indikátor: existence programů; počet realizovaných aktivit</i></p>
<p>Priorita B5.4 Podpora a rozvoj projektů a aktivit v oblasti kriminality zaměřené na poradenství pro ohrožené a rizikové skupiny obyvatel, zejména oběti a svědky trestné činnosti, seniory, oběti domácího a sexuálního násilí, oběti obchodování s lidmi</p> <p><i>Indikátor: existence programů; počet realizovaných aktivit; počet podpořených osob</i></p>

Cíl B6 PODPORA INTEGRACE CIZINCŮ A UPRCHLÍKŮ

Integrace cizinců je na území města Brna věnována dlouhodobě velká pozornost, a to zejména ve Strategii integrace cizinců na léta 2020-2026, která si klade za cíl prostřednictvím politiky integrace dosáhnout bezproblémového a oboustranně prospěšného soužití cizinců a majority, budování vědomí sounáležitosti a spoluodpovědnosti za společné soužití a tím i zajistit ekonomický, sociální i kulturní rozvoj brněnské metropolitní oblasti. Dosahování tohoto cíle vede zejména ke snižování rizika vytváření uzavřených komunit cizinců a sociální fragmentace společnosti a k zamezování nárůstu xenofobie, netolerance a extremismu. K dosažení tohoto cíle je třeba využívat široké palety nástrojů a opatření, které pokrývají všechny problémové oblasti řešené sociální politikou města.

Priorita B6.1 Zvýšení dostupnosti nástrojů a opatření poskytovaných v různých oblastech sociální politiky města cizincům (bydlení, vzdělávání a zaměstnanost, rodina, zdraví, a bezpečnost) včetně sociální ochrany

Indikátor: počet cizinců využívajících poskytované nástroje a opatření

Priorita B6.2 Podpora a rozvoj programů poskytujících vzdělávací, sportovně-kulturní a komunitní aktivity pro cizince a uprchlíky

Indikátor: počet vzdělávacích programů; počet sportovně-kulturních aktivit; počet komunitních aktivit poskytovaných pro cizince a/nebo realizovaných cizinci

Tematická oblast C

Řešení přesahujících či průřezových témat

Do této tematické oblasti jsou zařazeny cíle, které jdou napříč jednou anebo více tradičními oblastmi sociální politiky. Z tohoto důvodu bývají v regionálních a oblastních strategických dokumentech zaměřených na sociální služby obvykle označovány za přesahující či průřezová témata. Jde o vysoce aktuální témata, se kterými se město Brno (a současně i další města ČR) potýká dlouhodobě, jelikož vyžadují dostatečné finanční zdroje, legislativní úpravy a/nebo vysoce komplexní řešení. Konkrétně jsou zde formulovány cíle a priority zaměřené na problematiku bezbariérového pohybu, dobrovolnictví, propojení sociálních a zdravotních služeb, neformálních pečujících.

Cíl C1 PROPOJENÍ A ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB PRO RŮZNÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Potřeba propojit zdravotní a sociální služby se bezprostředně váže na uspokojování potřeb různých cílových skupin. Stávající systém přitom není příliš připraven zejména na osoby, které potřebují více služeb zároveň a nejsou jednoduše zařaditelní do určité cílové skupiny (lidé s duálními diagnózami a vícečetnými problémy), resp. určitého typu služby. Citelně chybí legislativní podpora zákona o dlouhodobé péči, novela zákona o sociálních službách a novela zákona o zdravotnických službách.

Je třeba klást důraz na potřebu vzájemné spolupráce sociálních pracovníků se zdravotníky a dalšími odborníky na oblast duševního a fyzického zdraví, na rozvoj stávajících sociálních a zdravotních služeb pro seniory (včetně rozvoje Alzheimer center), na podporu a pomoc osobám s jednou či více souběžnými psychiatrickými diagnózami, poruchou osobnosti a s mnohočetnými problémy.

Priorita C1.1 Soustavně podporovat legislativní změny (zákon o dlouhodobé péči, novela zákona o sociálních službách a novela zákona o zdravotnických službách) ve spolupráci s Jihomoravským krajem

<i>Indikátor: setkávání zástupců sociálních a zdravotnických služeb zaměřených na různé cílové skupiny</i>
Priorita C1.2 Podpora města zdravotně sociálním projektům: paliativní a hospicová péče, pečovatelská a ošetrovatelská péče, dlouhodobá péče (např. plánovaný sociálně zdravotní komplex na Červeném kopci, hospic) <i>Indikátor: počet společně řešených případů poskytnuté péče zástupci sociálního a zdravotnického sektoru</i>
Priorita C1.3 Podpora terénních služeb, které vyváženě propojují pečovatelské a ošetrovatelské služby poskytované v přirozeném prostředí klienta (mobilní hospicové služby) <i>Indikátor: kapacita služeb</i>
Priorita C1.4 Podpora paliativní péče všech věkových kategorií včetně dětí <i>Indikátor: zařízení paliativní péče pro děti</i>
Priorita C1.5 Podpora rozvoje nových typů služeb v návaznosti na reformu psychiatrické péče (centra duševního zdraví, nové typy služeb zaměřené již od dětského věku) <i>Indikátor: kapacita služeb</i>

Cíl C2 PODPORA A ROZVOJ NEFORMÁLNÍ PÉČE

Podpora neformálních pečujících je v současnosti velice aktuálním tématem. Pečující, kteří se starají o děti, mládež či dospělé a stárnoucí osoby se zdravotním postižením nebo o seniory, jsou často vystaveni abnormální fyzické a psychické zátěži, která může vést ke zhoršení jejich zdravotního stavu, případně i ke ztrátě zaměstnání a tím i k finančním potížím s rizikem sociálního vyloučení. Tyto osoby vyžadují podporu a pomoc jednak v podobě poskytnutí poradenských programů zaměřených na výcvik a nácvik správných dovedností a jednak v podobě odlehčovacích služeb. Důležitá je rovněž podpora vzniku svépomocných skupin pro rodiny se zdravotně postiženým dítětem.

Priorita C2.1 Rozvoj poradenských programů a svépomocných skupin zaměřených na posílení kompetencí domácích a neformálních pečujících pro zvládání péče o osoby se sníženou soběstačností <i>Indikátor: kapacita poradenských programů pro neformální pečující; kapacita svépomocných skupin sdružujících pečující osoby</i>
Priorita C2.2 Podpora odlehčovacích služeb a dalších forem odlehčovacích aktivit pro neformální pečovatele <i>Indikátor: kapacita odlehčovacích služeb</i>
Priorita C2.3. Podpora programů, které se zaměřují na péči o pozůstalé <i>Indikátor: existence programů</i>

Cíl C3 ZABEZPEČENÍ BEZBARIÉROVÉHO POHYBU OBČANŮ NA CELÉM ÚZEMÍ MĚSTA

Bezbariérový pohyb na území města Brna je nezbytnou podmínkou pro zvýšení kvality života všech skupin obyvatel, které se potýkají s omezenou možností svobodného pohybu (obvykle jde o seniory, osoby se zdravotním postižením, rodiče s kočárky). Bezbariérový pohyb vyžaduje přijetí komplexních opatření, jejichž cílem je rozšiřovat bezbariérovost veřejných prostranství, veřejných budov a dopravy. V této souvislosti existuje ve městě Brně od roku 2017 Poradní sbor Rady města Brna pro bezbariérové Brno (PSM), který představuje poradní a iniciativní orgán zaměřený na řešení přístupnosti města a odstraňování bariér pro osoby s omezenou schopností pohybu. Obyvatelé města mají možnost formou

mailové zprávy upozornit na bariérová místa, která jsou následně RMB projednávána. Mezi významné aktivity tohoto sboru patří mapování přístupnosti ve městě Brně, jehož důležitým výstupem je Atlas přístupnosti centra města Brna pro osoby s omezenou schopností pohybu dostupný na portálu Brno, město pro rodiny (www.brno-prorodiny.cz).

Priorita C3.1 Zvýšit dostupnost specifických forem dopravy pro klienty sociálních služeb a další potřebné občany města

Indikátor: pokrytí městských částí dopravou pro klienty sociálních služeb

Priorita C3.2 Odstraňovat fyzické bariéry ve veřejných institucích, v místech parkování u těchto institucí a na dalších místech území města ke zvýšení plnohodnotného života rodin s dětmi, seniorů a osob s omezenou schopností pohybu

Indikátor: počet nově bezbariérových veřejných institucí; počet nově zřízených bezbariérových parkovacích míst; počet nově zpřístupněných bezbariérových míst ve veřejném prostoru

Priorita C3.2 Odstraňování komunikačních i informačních bariér, zpřístupňování veřejného prostoru města pro všechny cílové skupiny

Indikátor: opatření k odstraňování komunikačních bariér

Cíl C4 PODPORA A ROZVOJ DOBROVOLNICTVÍ V DÍLČÍCH OBLASTECH SOCIÁLNÍ POLITIKY MĚSTA

Město Brno dlouhodobě podporuje činnosti související s dobrovolnictvím, které hraje významnou roli v oblasti sociálních služeb a navazujících aktivit, poskytuje důležitou podporu jak klientům těchto služeb, tak i jejich rodinným příslušníkům či pečujícím. Prostřednictvím rozšíření dobrovolnických aktivit dochází k podpoře aktivního života různých cílových skupin (zejm. seniorů, dětí a mládeže, osob se zdravotním postižením a osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených). Dobrovolnické aktivity jsou velice přínosné i v oblasti prevence kriminality, jelikož umožňují odhalovat a včasné řešit různé typy přečinů a trestných činů.

Dobrovolnictví, které je v současnosti řešeno zákonem č.198/2002, o Dobrovolnické službě, bohužel není legislativou finančně podporováno a neumožňuje tak, aby bylo běžnou součástí základní sítě sociálních služeb poskytovaných městem. V této souvislosti aktuálně probíhá pod MV od roku 2016 do roku 2022 projekt financovaný z ESF nazvaný Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice s akcentem na zajištění regionální a oborové dostupnosti dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center, který by měl do budoucna zajistit minimálně dvouletou finanční podporu takových center.

Priorita C4.1 Podpora a rozvoj dobrovolnictví prostřednictvím dobrovolnických center a volnočasových aktivit zaměřeného na různé cílové skupiny

Indikátor: počet nově zapojených dobrovolníků; propagace a podpora dobrovolnictví městem

Monitorování a vyhodnocování koncepce

Monitorování bude probíhat průběžně v rámci jednotlivých oblastí formou pravidelného zjišťování a vyhodnocování informací a dat o potřebách obyvatel města Brna v oblastech sociální politiky města, včetně průběžné evaluace dostupnosti, rozsahu a kvality stávajících opatření. Odbor sociální péče MMB každoročně zpracuje také komplexní Zprávu o sociální péči ve městě Brně za předchozí rok.

Zpřesňování cílů Koncepce sociální politiky města bude probíhat formou zpracování a evaluace dílčích strategických dokumentů odboru sociální péče a jejich prováděcích či akčních plánů:

- **Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro dané období** (oblast Sociální práce a sociální služby),
- **Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro dané období** (všechny oblasti),
- **Koncepce prevence kriminality ve městě Brně pro dané období** (oblast Bezpečnost),
- **Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí pro dané období** (oblast Zdraví),
- **Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro dané období** (všechny oblasti),

V roce 2025, tj. v polovině období platnosti dokumentu, bude provedena revize a aktualizace koncepce, a to ve spolupráci s expertní skupinou tak, aby bylo možné dosáhnout ve stanoveném období do roku 2030 v maximální míře stanovené vize a cílového stavu pro oblast sociální politiky ve městě Brně.

V roce 2030 bude koncepce vyhodnocena jako celek. Na základě provedené evaluace budou dle aktuálních potřeb rozvoje oblastí sociální politiky ve městě Brně cíle v rámci prioritních oblastí redefinovány. Na další dekádu let bude zpracována nová Koncepce sociální politiky města Brna do roku 2040.

Závěr

Obecným cílem sociální politiky je vytvoření lidsky důstojných podmínek života a zajištění rovných příležitostí všem.

Každá obec či město pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Sociální politika v městě Brně zahrnuje v širším smyslu kromě sociálního zabezpečení (systém sociálních dávek a sociální péče) i bytovou politiku, vzdělávací politiku, politiku zaměstnanosti, rodinnou politiku, zdravotní politiku, tedy široké spektrum aktivit různých subjektů s dopadem na životní podmínky občanů.

Cílem dokumentu bylo navrhnout takové strategické cíle a priority v oblasti sociální politiky města Brna do roku 2030, jejichž naplňování zajistí komplexní a v optimální míře fungující systém sociální politiky, který bude schopen okamžitě a flexibilně reagovat na různorodé sociální potřeby, problémy a situace všech obyvatel brněnské metropolitní oblasti.

Obsahem tohoto dokumentu je koncepce sociální politiky města Brna v horizontu deseti let, sestavená na základě analýzy vývoje a potřeby různých cílových skupin, analýzy aktuálně využívaných strategických dokumentů a návrhu řešení problémů v dílčích oblastech sociální politiky.

V úvodní části jsou uvedeny klíčové informace o sociální politice obecně i o stávajícím systému sociální politiky ve městě Brně, o cílových skupinách na území města Brna a jejich potřebách a o strategických dokumentech města Brna v oblasti sociální politiky a jejich potenciálu řešit potřeby těchto obyvatel. Na základě řady analýz byla formulována základní vize a strategické cíle sociální politiky do roku 2030 včetně indikátorů.

Pro naplňování strategických cílů sociální politiky města Brna je klíčová spolupráce všech zainteresovaných aktérů, tedy širokého spektra vládních i nevládních institucí a organizací včetně obyvatel samotných, kteří jsou rovnoprávnými subjekty sociální politiky, participujícími na utváření kvalitních podmínek života na místní úrovni.

Seznam zkratk

CDZ	Centrum duševního zdraví
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ESF+	Evropský sociální fond plus
EU	Evropská unie
ICT	Informační a komunikační technologie
JMK	Jihomoravský kraj
KOS	Koncepce sportu města Brna 2018-2030
KPK	Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021
KPK JMK	Koncepce prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2017-2021
KPŘB	Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020
KPSS	6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2020-2022
KRP	Koncepce rodinné politiky ČR 2017-2022
KRPV	Koncepce rodinné politiky pro všechny generace 2020-2030
KSB	Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025
KrÚ	Krajský úřad
KZ	Koncepce zdravotnictví Jihomoravského kraje 2020-2025
MMB	Magistrát města Brna
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NSPP	Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
NSPZ	Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
NSRS	Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016-2025
OPZ+	Operační program zaměstnanost plus
OSN	Organizace spojených národů
OSP MMB	Odbor sociální péče Magistrátu města Brna
PAS	Porucha autistického spektra
PZM	Plán zdraví města Brna 2018-2030
SBMB	Strategie bydlení města Brno 2018-2030
SVP	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030
SIC	Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026
SPD	Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018-2021
SPK	Strategie prevence kriminality v ČR 2016-2020 (2021);
SPRSS	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2021-2023
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016–2019
SSZ	Strategie sociálního začleňování 2021-2030
TAPZ	Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022
ÚP ČR	Úřad práce ČR

Právní normy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (prováděcí vyhláška k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů)

Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Přílohy

Seznam zdrojů a použité literatury

Schéma: Pokrytí jednotlivých cílových skupin a jejich potřeb v různých oblastech sociální politiky stávajícími strategickými dokumenty města Brna

Schéma: Zacílení aktuálních strategických a prováděcích dokumentů města Brna na řešení jednotlivých problémových oblastí řešitelných sociální politikou

Schéma: Zacílení aktuálních strategických a prováděcích dokumentů města Brna na řešení potřeb a problémových situací jednotlivých cílových skupin

Přílohy

Seznam zdrojů a použité literatury

- BICKENBACH, J. (2001). The Political Economy of the Disability Marketplace. In G. Albrecht, S. Katherine, & B. Michael, Handbook of Disability Studies (pp. 585-609). Sage Publications.
- BELLETTI, F., REBUZZINI, L. (2010). Local politics - Programmes and Best Practice Models. Working report 4. Familyplatform. Dostupné z: <http://www.familyplatform.eu/>
- BUSCH-GEERTSEMA, V. (2012). The Potential of Housing First from a European Perspective. European Journal of Homelessness, 6 (2), pp. 209-216. Dostupné z: http://www.feantsaresearch.org/IMG/pdf/ejh6_2_resp_housingfirst6.pdf
- BusinessInfo.cz. (2009). Sociální politika v Evropské unii. [online]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/socialni-politika-v-evropske-unii/?rtc=2%3Frtc%3D2#esc2>
- CDC. (2015). Identified Prevalence of Autism Spectrum Disorder [online]. 2015. [cit. 5. 10. 2016]. Dostupné z <http://www.cdc.gov/ncbddd/autism/data.html>. ČSÚ, 2020. Obyvatelstvo podle pohlaví a věku ve vybraných městech Jihomoravského kraje k 31. 12. 2019. Online, cit. 27.2.2021, dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-a-pohyb-obyvatelstva-v-jihomoravskem-kraji-2019>
- ČSÚ (2014). Se zdravotním postižením žije každý desátý občan ČR [online]. Český statistický úřad, © 2014 [cit. 04. 08. 2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/se_zdravotnim_postizenim_zije_kazdy_desaty_obcan_cr_20140416
- ČSÚ (2014). Český statistický úřad: Výběrové šetření osob se zdravotním postižením VŠPO 13, Praha 2014.
- ČSÚ (2018). Výběrové šetření osob se zdravotním postižením. [online]. Český statistický úřad, © 2018. [cit. 03. 08. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/90600407/26000619.pdf/b1d5a2b3-a309-4412-a962-03d847d3d1a0?version=1.5>
- ČSÚ (2019). Výběrové šetření osob se zdravotním postižením v roce 2018. Praha: Český statistický úřad.
- DATA.BRNO (2021). Data a věková struktura obyvatel Brna. Statutární město Brno, online, cit. 27.2.2021, dostupné z: <https://data.brno.cz/pages/clanek-vekova-struktura-obyvatel-brna>
- ESFCR (2021). Programové období 2021-2027. [online]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/opz-plus>
- FARRELL, M. (2006). The effective teacher's guide to sensory impairment and physical disability: practical strategies. Routledge.
- MMB: SOCIÁLNÍ PÉČE BRNO, online.[05.08.2020]. Dostupné z: <https://socialnipece.brno.cz/odborna-verejnost/planovani-socialnich-sluzeb/pracovni-skupina-romove-a-cizinci-ohrozeni-socialnim-vyloucenim/>
- HORÁKOVÁ, M. (2018). Dlouhodobá nezaměstnanost v Jihomoravském kraji. In Kol. autorů, Analýza faktorů dlouhodobé nezaměstnanosti působících na území Jihomoravského kraje v období ekonomického růstu. Nепublikovaný materiál zpracovaný pro potřeby Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Jihomoravského kraje.
- HORT, V., HRDLIČKA, M. et al. (2000). Dětská a adolescentní psychiatrie. Praha: Portál.
- JANEČKOVÁ, H. (2013). Vysoké stáří. In: MATOUŠEK, O. a kol. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál, 369 – 373.
- JESENSKÝ, J. (2007). Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyflopédického spektra. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha.
- KINASH, S. (2006). Seeing beyond blindness. Greenwich, Conn.: IAP-Information Age Pub.
- KLUSÁČEK, J., (2019). Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2018. Platforma pro sociální bydlení/Lumos.
- KOLIBOVÁ, H. (2007). Sociální politika 1. Optys Opava.
- KREBS, V. a kol. (2015). Sociální politika. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer.
- KRHUTOVÁ, L. (2017). Koordinovaná rehabilitace 1. Ostravská univerzita, Fakulta sociálních studií.

- KUCHAŘOVÁ, V. a kol. (2014). Rodinná politika na úrovni obcí a krajů. Principy a východiska. Praha: VÚPSV, v.v.i.
- KUCHAŘOVÁ, V., et al., (2020). Zpráva o rodině 2020. VÚPSV, v. v. i. Praha.
- MATOUŠEK, O. (2003). Slovník sociální práce. Praha: Portál.
- MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE FUNKČNÍCH SCHOPNOSTÍ, DISABILITY A ZDRAVÍ. (2001). První české vydání překladu anglického vydání International Classification of Functioning, Disability and Health [online]. World Health Organisation, © 2001 [cit. 03.08.2020]. Dále jen MKF.
- MILLIGAN, C. (2009). There's No Place Like Home: Place and Care in an Ageing Society. Farnham: Ashgate Publishing Limited
- MMB. (2019). 6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna pro období 2020-2022. Dostupné na adrese: <https://socialnipecce.brno.cz/wp-content/uploads/2019/11/6.-Komunitni-plán-sociálních-sluzeb-města-Brna-pro-období-2020-2022.pdf>
- MMB. (2016). Strategický plán sociálního začleňování města Brna pro období 2016-2019. Brno: Odbor sociální péče MMB. Dostupný na https://www.brno.cz/fileadmin/user_upload/sprava_mesta/magistrat_mesta_brna/OSP/dokumenty/Socialni_zaclenovani/SPSZ_mesta_Brna_2016-2019_final.pdf
- MPSV. (2015). Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 - 2025.
- MPSV. (2020). Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování příspěvku na výkon činností sociální práce (s výjimkou agendy sociálně-právní ochrany dětí) formou dotace ze státního rozpočtu krajům, hl. m. Praze, obcím s rozšířenou působností a obcím s pověřeným obecním úřadem. Příloha k Příkazu ministryně č. 24/2020. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/1061549/Metodika+MPSV+pro+poskytov%C3%A1n%C3%AD+p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvku+na+v%C3%BDkon+%C4%8Dinnost%C3%AD+soci%C3%A1ln%C3%AD+pr%C3%A1ce.pdf/39903ad1-0c22-48a6-a3e2-d9679a4f2c91>
- MPSV. (2019). ÚVOD DO HOUSING FIRST. Příručka. Praha: MPSV. Dostupné z: http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/images/soubory/HF/vod_do_Housing_First_MPSV_2019.pdf
- MYERS, D. (2000). A quiet world: Living with Hearing Loss. Yale University Press.
- MVČR. (2019). Cizinci s povoleným pobytem, informativní přehledy za rok 2019; data k 30. 11. 2019.
- MZČR. (2019). Průvodce reformou psychiatrické péče.
- MZP. (2020). Agenda 2030. [online]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/agenda_2030
- National Association for Parents of Children with Visual Impairments. (2020). Nih: National Eye Institut. Retrieved August 07, 2020, from <https://www.nei.nih.gov/learn-about-eye-health/resources-for-health-educators/national-eye-health-education-program/nehep-partnership-directory/national-association-parents-children-visual-impairments>
- NEPUSTIL, P., PANČOCHA, K., FRIŠAUFOVÁ, M., KALIVODOVÁ, R., BÁRTOVÁ, A. (2012). Užívání drog ve skupinách s obtížným přístupem k drogovým službám. Situace v ČR. Praha: Úřad vlády ČR.
- NEŠPOROVÁ, O., HOLPUCH, P., JANUROVÁ, K. KUCHAŘOVÁ, V. (2019). Sčítání osob bez domova v České republice 2019. Kategorie bez střechy a vybrané kategorie bez bytu podle typologie ETHOS. Praha: VÚPSV.
- NOVOSAD, L. (2011). Tělesné postižení jako fenomén i životní realita. Praha: Portál.
- PAUL, P. V., & WHITELAW, G. M. (2011). Hearing and deafness: an introduction for health and education professionals. Jones and Bartlett Publishers.
- PIPEKOVÁ, J. (2006). Osoby s mentálním postižením ve světle současných edukativních trendů. Brno: MSD, spol. s r.o.
- PLEACE, N. (2018). Evropská příručka Bydlení především. Praha: Úřad vlády ČR. dostupné z: https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2018/10/hfguide_cz_171006_orez.pdf
- VÚPSV (2011). Postavení a strategie OZP na trhu práce. Dostupné z: <https://docplayer.cz/11910660-Postaveni-a-strategie-ozp-na-trhu-prace.html>

- POTMĚŠIL, M. (2011). Osoby se sluchovým postižením jako cílová skupina. In: MICHALÍK, J. Zdravotní postižení a pomáhající profese. Praha: Portál.
- POTŮČEK, M. (1995). Sociální politika. Praha: Sociologické nakladatelství.
- PREV-CENTRUM, z.ú., (2017). Nelátkové závislosti. Prev-Centrum – Pomáháme s řešením obtížných životních situací [online]. [cit. 07.08.2020]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/nelatkovce-zavislosti/>
- PUNOVÁ, M., DANKOVÁ, M. (2020) Postoj sociálních pracovníků pracujících s lidmi bez domova k silným stránkám jejich klientů. Fórum sociální politiky. č. 2, s. 19-22. ISSN 1802-5854.
- PUNOVÁ, M. (2015). Práce s mládeží v době nejisté. Sociální pedagogika/Social education. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, roč. 3, č. 1, s. 70-84.
- SCHULZ, S., BOUDALAOUI-BURESI, Z. (2020). Sociální politika a politika zaměstnanosti: obecné zásady. Evropský parlament. Fakta a čísla o Evropské Unii. [online]. Dostupné z: Sociální politika a politika zaměstnanosti: obecné zásady | Fakta a čísla o Evropské unii | Evropský parlament (europa.eu)
- SIROVÁTKA, T. (2016). Česká sociální politika v perspektivě sociálních investic. Fórum sociální politiky, 5/2016. pp. 7-14.
- SMB (2020). Brno v číslech – obyvatelstvo – data.Brno. [online]. Copyright © 2020 [cit. 07.08.2020]. Dostupné z: <https://data.brno.cz/obyvatelstvo/>
- SMOLÍK, P. (2002). Duševní a behaviorální poruchy. Praha: MAXDORF.
- SocioFactor. (2019). Data a fakta o cizincích v Brně [online]. Ostrava: SocioFactor. [05.08.2020]. Dostupné z: https://socialnipece.brno.cz/wp-content/uploads/2020/06/DATA_FAKTA_CIZINCI_BRNO_2018_F.pdf
- TITCHKOSKY, T. (2003). Disability, self, and society. University of Toronto Press.
- TOMEŠ, I. (2010). Úvod do teorie a metodologie sociální politiky. Praha: Portál.
- TOMEŠ, I. (2013). Sociální riziko. In: MATOUŠEK, O., a kol. Encyklopedie sociální práce. Praha: Portál.
- VÁGNEROVÁ, M. (2004). Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál.
- VANČURA, J. (2006). Narození dítěte s postižením: vybrané modely integrace nepříznivé skutečnosti a možný zisk pro rodiče. In Úspěšný život s LMD (elektronický sborník příspěvků a prezentací, ed. Masopustová, Z.; Lacinová, L.; Škrdlíková, P.). Brno: Centrum pro rodinu a sociální péči; Brno: IVDMMR FSS MU, 23-29.
- VELINSKÁ, P. (2007). Analýza přístupnosti objektů osobám se zdravotním postižením v městské části Brno - Bystrc. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita. WHO. 2002. Active Ageing: A Policy Framework [online]. 2002 [cit. 07.08.2020]. Dostupné z: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/67215/1/WHO_NMH_NPH_02.8.pdf
- WINKLER, J., DOHNALOVÁ, Z. et al. (2016). Analýza potřebnosti rozvoje sociálních služeb v Brně pro osoby se zdravotním postižením. Brno: FSS MU.
- WINKLER, J., OTAVA, L. et al. (2016). Analýza potřebnosti rozvoje sociálních služeb v Brně pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Brno: FSS MU.
- WINKLER, J., VANDER, J. et al. (2016). Analýza potřebnosti rozvoje sociálních služeb v Brně pro osoby s duševním onemocněním. Brno: FSS MU.

Schéma Pokrytí jednotlivých cílových skupin a jejich potřeb v různých oblastech sociální politiky stávajícími strategickými dokumenty města Brna

Cílové skupiny	Senioři	Děti, mládež a rodina	Lidé se zdravotním postižením				Lidé ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení	Romské etnikum	Cizinci	Látkově a nelátkově závislí
			Lidé s duševním onemocněním	Lidé s mentálním postižením a autisti	Lidé se tělesným postižením	Lidé se smyslovým postižením				
Sociální služby (péče, podpora a pomoc)	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • PZM (neformální pečovatelé, pozůstalí) 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • PZM • SPSZ (zadlužení, domácí násilí) • KPK (kriminalita) • SPD (závislosti) • VSB50 (šikana a kriminalita) 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SPSZ • KPK (kriminalita) • SPD (závislosti) 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SPSZ • SPD (závislosti) 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SPSZ 	<ul style="list-style-type: none"> • SPD
Bydlení	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • PZM • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • PZM (vč. obětí domácího násilí) • /SPSZ/ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • SBD • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • SPSZ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • SPSZ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SBD • PZM 	<ul style="list-style-type: none"> • SPD
Vzdělávání		<ul style="list-style-type: none"> • /SPSZ/ • /SPD (závislosti)/ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS (sociální rehabilitace) • KOŠ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KOŠ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KOŠ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • KOŠ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • SPSZ (vč. profesního poradenství na školách, kultury a sportu) • SPD (závislosti) • KOŠ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • SPSZ (vč. profesního poradenství na školách, kultury a sportu) • SPD (závislosti) • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • KPSS • SPSZ (vč. profesního poradenství na školách, kultury a sportu) • KOŠ • VSB50 	<ul style="list-style-type: none"> • SPD

Poznámky: KPSS= 6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022, SBD=Strategie bydlení města Brna 2018-2030, PZM = Plán zdraví města Brna 2018-2030, SIC=Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026, SPSZ=Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019, KPK=Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021, TAPZ=Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022, SPD=Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislosti 2018–2021, KOŠ=Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020, KOS=Koncepce sportu města Brna 2018-2030, VSB50= Vize a strategie Brno 2050

Schéma /pokračování/

Cílové skupiny	Senioři	Děti, mládež a rodina	Lidé se zdravotním postižením				Lidé ohrožení sociálním vyloučením a sociálně vyloučení	Romské etnikum	Cizinci	Látkové a nelátkové závislí
			Lidé s duševním onemocněním	Lidé s mentálním postižením a autisti	Lidé se tělesným postižením	Lidé se smyslovým postižením				
Zaměstnanost		<ul style="list-style-type: none"> /SPSZ/ /TAPZ/ /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS (sociální rehabilitace) /TAPZ/ /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS (sociálně terapeutické dílny) /TAPZ/ /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS (terapeutické dílny) /TAPZ/ /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS (sociální rehabilitace) /TAPZ/ /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> SPSZ (vč. prevence a dopadů nelegálního zaměstnávání) TAPZ /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> SPSZ (vč. prevence a dopadů nelegálního zaměstnávání) /TAPZ/ /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> SPSZ(vč. prevence a dopadů nelegálního zaměstnávání) 	
Rodina	<ul style="list-style-type: none"> PZM 	<ul style="list-style-type: none"> PZM (sladování práce-rodina) SPSZ VSB50 					<ul style="list-style-type: none"> SPSZ 	<ul style="list-style-type: none"> SPSZ 	<ul style="list-style-type: none"> SIC 	<ul style="list-style-type: none"> SPD
Zdraví	<ul style="list-style-type: none"> PZM (zdraví) KOS /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> PZM (trávení volného času) /SPSZ/ SPD (závislosti) /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KOS /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KOS /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KOS /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KOS /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> SPSZ (kultura a sport) SPD (závislosti) /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS SPSZ (kultura a sport) SPD (závislosti) /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS SPSZ (kultura a sport) /VSB50/ 	<ul style="list-style-type: none"> SPD (závislosti) /VSB50/
Bezpečnost	<ul style="list-style-type: none"> KPK (kriminalita) 	<ul style="list-style-type: none"> PZM (oběti domácího násilí) KPK (kriminalita vč. obětí a svědků domácího násilí, sexuálního násilí, obchodování s lidmi) VSB50 (šikana a kriminalita) 					<ul style="list-style-type: none"> SPSZ (prevence, diskriminace, kultura a sport) KPK (kriminalita) 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS SPSZ (prevence, diskriminace, kultura a sport) 	<ul style="list-style-type: none"> KPSS SPSZ (prevence, diskriminace, kultura a sport) 	<ul style="list-style-type: none"> SPD (závislosti – rizika nočního života a rekreačního užívání drog)

Poznámky: KPSS= 6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022, SBD=Strategie bydlení města Brna 2018-2030, PZM = Plán zdraví města Brna 2018-2030, SIC=Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026, SPSZ=Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019, KPK=Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021, TAPZ=Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022, SPD=Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018–2021, KOS=Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020, KOS=Koncepce sportu města Brna 2018-2030, VSB50= Vize a strategie Brno 2050

Schémata: Zacílení aktuálních strategických a prováděcích dokumentů města Brna na řešení jednotlivých problémových oblastí řešitelných sociální politikou

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na oblast Sociální práce a sociální služby

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Vize a strategie Brno 2050	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšit dostupnost a kvalitu péče a služeb pro seniory, zdravotně postižené a další skupiny obyvatel potřebující sociální péči a sociální pomoc vč. podpory pečujících osob (<i>Hodnota: Soudržné a respektující město, Cíl: Posílit soudržnost mezi obyvateli města</i>) Systematicky podporovat sociální inovace (podpora alternativních řešení klasických sociálních služeb, rozvoj a využití moderních ICT a asistivních technologií, podpora sociálního podnikání apod.) (<i>Hodnota: Soudržné a respektující město, Cíl: Posílit soudržnost mezi obyvateli města</i>)
Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Při plánování navrhnout řešení potřeb, problémů a situací obyvatel skrze poskytované nástroje a opatření /služby/ a nikoli cílové skupiny (<i>Priorita A Opatření A1</i>) Zajistit činnost koordinační skupiny a organizování pravidelných setkání s aktéry procesu plánování (poskytovateli, uživateli, pečujícími, zadavateli, odborníky) (<i>Priorita A, Opatření A2</i>) Vytvořit pravidla pro hodnocení poskytovaných nástrojů a opatření (<i>Priorita A, Opatření A3</i>) Vytvořit pravidla pro optimalizaci fungování organizačního systému sociální politiky (<i>Priorita A, Opatření A3</i>) Zajistit úzkou spolupráci města Brna a jihomoravského kraje v oblasti plánování a financování sociální politiky (<i>Priorita B, Opatření B1</i>) Poskytovat zpětnou vazbu a předkládat návrhy k zefektivnění systému sociální politiky (<i>Priorita B, Opatření B2</i>) Realizovat inovativní a rozvojové projekty města (<i>Priorita C, Opatření C1</i>) Využít nástroje ITI a Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám při procesu plánování nástrojů sociální politiky (<i>Priorita C, Opatření C5</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozšířit kapacity prioritních služeb sociální péče pro specifické a nejohroženější cílové skupiny nad rámec sítě poskytované MMB (<i>Priorita C, Opatření C3</i>) Sjednotit a zefektivnit sociální služby poskytované ve střediscích pečovatelských služeb města Brna (<i>Priorita C, Opatření C4</i>) <p><i>Další nástroje a opatření zaměřené na jednotlivé cílové skupiny jsou uvedeny v dimenzi Sociální služby ve schématech k oblastem potřeb jednotlivých cílových skupin prezentovaných v kapitole 2</i></p>
Plán zdraví města Brna 2018-2030	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpořit pravidelná setkávání a komunikaci mezi seniory (<i>Dílčí cíl C4, Priorita C4.2</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na oblast Bydlení

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Vize a strategie Brno 2050	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Odstranit zanedbanost bytového fondu <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajistit dostatečné množství sociálního bydlení a bydlení pro skupiny obyvatel se specifickými potřebami (startovací byty, byty pro mladé, byty pro seniory, byty pro hendikepované a dostupné bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel) Posilovat sebereflexi a seberealizaci seniorů v řešení jejich budoucí bytové situace

	<i>(Hodnota: Město s dostupným bydlením, Cíl: Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby)</i>
Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Realizovat inovativní a rozvojové projekty města (<i>Priorita C, Opatření C1</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajistit bydlení pro znevýhodněné skupiny obyvatel (seniory, zdravotně postižené, ohrožené vyloučením nebo žijícím v nestandardních podmínkách) (<i>Priorita C, Opatření C2</i>)
Strategie bydlení města Brna 2018-2030	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Odstranit zanedbanost stávajícího bytového fondu (<i>Prioritní oblast A, Cíl A1, Opatření A1.1-1.5</i>) Zlepšit správu obecního bytového fondu (zejm. ve snaze snížit dluhy na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech) (<i>Prioritní oblast A, Cíl A2, Opatření A2.4</i>) Realizovat inovativní a rozvojové projekty města (<i>Prioritní oblast C, Opatření C1</i>) Zkvalitnit komunikace a spolupráci v oblasti bydlení s jinými subjekty (soukromými investory, bytovými družstvy a MČ, neziskovými organizacemi a obcemi) (<i>Prioritní oblast D, Cíl D2, Opatření D2.1.1-2.1.3</i>) Nastavit a průběžně monitorovat systém sociálního bydlení (řešícím situaci osob ohrožených sociálním vyloučením a osoby vyloučené) (<i>Prioritní oblast A, Cíl C2, Opatření C1.1-1.3</i>) Zlepšit informovanost veřejnosti v oblasti bydlení (<i>Prioritní oblast D, Cíl D1, Opatření D1.1.3</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Nastavit systém sociálního bydlení: Zavedení efektivního systému řešení bezdomovectví a zpřístupnění bytového fondu domácnostem s nízkými příjmy vzhledem k nákladům na bydlení (<i>Prioritní oblast C, Cíl C1, Opatření C1.1</i>) Nastavit systém sociálního bydlení: Zavedení systému prevence ztráty bydlení v rámci bytové správy a v součinnosti se sociální službou (<i>Priorita C, Cíl C1, Opatření C1.2</i>) Zajistit dostatečné množství bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami a sociální bydlení (pro mladé, seniory, handicapované a osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené) (<i>Priorita C, Cíl C2, Opatření C2.1-2.8</i>)
Plán zdraví města Brna 2018-2030	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Podporovat dostupné bydlení pro mladé rodiny (<i>Dílčí cíl B1, Priorita B1.4</i>) Zvyšovat dostupnost bydlení pro seniory (vyžadující pečovatelskou službu, bezbariérové byty anebo potýkající s nepřiměřenými náklady na bydlení) (<i>Dílčí cíl C1, Priorita C2.2</i>) Zajistit dostupnost krizových zdravotních a sociálních lůžek pro oběti domácího násilí (<i>Dílčí cíl D1, Priorita D1.2</i>)
Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Vyhodnocení, identifikace a rozvoj stávajících úspěšných projektů v oblasti bydlení pro lidi vyloučené nebo ohrožené vyloučením z bydlení (<i>Priorita 1, Cíl 1.1, Cíl 1.3</i>) Zajistit investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (k zvýšení kapacit stávajícího bytového fondu a vytvořením nábytkové banky) (<i>Priorita 2, Cíl 2.1-2.2</i>) Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (<i>Priorita 5, Cíl 5.1-5.2</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšení dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi vyloučené nebo ohrožené vyloučením z bydlení (navýšením kapacit, aktualizací pravidel pronájmu) (<i>Priorita 1, Cíl 1.1-1.2</i>) Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (v městských částech s existencí sociálně vyloučených lokalit a aktualizací a implementací metodiky pro vymáhání dluhů a zajištění prevence ztráty bydlení) (<i>Priorita 3, Cíl 3.1-3.2</i>) Podpora sociálních a komunitních služeb zaměřených na řešení problémů spojených s bydlením a funkčními sousedskými vztahy (rozšířením kapacit sociální práce a dalších služeb řešících bytové situace, podporou participativních přístupů ke správě bytového fondu a zavedením funkce mediátorů sousedských konfliktů) (<i>Priorita 4, Cíl 4.1-4.2</i>)
Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018–2021	<ul style="list-style-type: none"> Zajistit přístup k azylovému, přechodnému a standardnímu bydlení pro uživatele návykových látek (<i>Strategický cíl 1, Opatření 1.2</i>) Zvýšit dostupnost specializované nízkoprahové péče v oblasti zdraví a bydlení pro uživatele drog, alkoholu, hazardní hráče a pracovníky v sexbyznise (<i>Strategický cíl 3, Opatření 3.1-3.2</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na oblast Vzdělávání

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Vize a strategie Brno 2050	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (<i>Cíl, Hodnota: Vzdělané univerzitní město</i>)
Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zabezpečit rovný přístup k předškolnímu a základnímu vzdělávání dětí (zvýšením inkluzivity základní škol, podporou přechodu na SŠ, kariérním poradenstvím, systematickou práci s rodinami za účelem motivace ke vzdělávání dětí) (<i>Priorita 1, Cíl 1.1-1.2, Priorita 2, Cíl 1.1-1.3</i>) Podpora volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí (jakožto prevence patologických jevů) (<i>Priorita 3, Cíl 3.1</i>)
Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Monitorovat kvalitu a výsledné hodnocení vzdělávání žáků základních škol (<i>Strategie rozvoje 3, Opatření 3.1.1</i>) Využívat zjištěné výsledky vzdělávání žáků základních škol k rozvoji škol (<i>Strategie rozvoje 3, Opatření 3.1.2, Opatření 3.2.1</i>) Vzdělávat pedagogické pracovníky k podpoře zdraví a výchově zdravého životního stylu (<i>Strategie rozvoje 2, Opatření 2.2.10</i>) Zajistit rovný přístup ke vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (<i>Strategie rozvoje 4, Opatření 4.2.1-4.2.3</i>), se sociálními znevýhodněními (<i>Opatření 4.4.1-4.4.4</i>), a vzdělávání cizinců (<i>Opatření 4.7.1-4.7.3</i>) Rozvíjet poradenství (výchovné poradce, speciální pedagogy a psychology) ve školství (v rámci poradenského systému, a školních poradenských pracovišť) (<i>Strategie rozvoje 5, Opatření 5.1.1-5.1.4, Opatření 5.2.1-5.2.2</i>) Zvyšovat profesionalitu a společenské postavení pedagogických pracovníků (<i>Strategie rozvoje 6, Opatření 6.1-6.2</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na oblast Zaměstnanost

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Vize a strategie Brno 2050	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Napomoci řešení dlouhodobé nezaměstnanosti (<i>Hodnota: Prosperující město, Cíl: Podpořit nárůst životní úrovně obyvatel města /z hlediska ekonomické dimenze/</i>)
Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Vytvoření sítě spolupracujících institucí akcentující provázanost vzdělávání a úspěšnost na trhu práce (<i>Priorita 1, Cíl 1.1</i>) Rozvoj sociální ekonomiky a společenské odpovědnosti (<i>Priorita 3, Cíl 3.1-3.2</i>) Rozvíjet a zkvalitňovat systém spolupráce všech institucí podporujících zaměstnanost (<i>Priorita 4, Cíl 4.1</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj přípravy profesního života dětí a mládeže k zvýšení úspěšnosti jejich vstupu na trh práce (podpora aktivit neformálního vzdělávání, rozvoje učňovského školství, poskytováním profesního poradenství na ZŠ a SŠ) (<i>Priorita 1, Cíl 1.1, 1.2-1.4</i>) Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (prostřednictvím poradenských služeb a prevence a řešení dopadů nelegálního zaměstnávání) (<i>Priorita 2, Cíl 2.1-2.3</i>)
Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvinout funkční systém spolupráce všech institucí nezbytných pro rozvoj a podporu zaměstnanosti osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučeným (<i>Priorita 1, Cíl 1.4</i>)

Brně 2020-2022	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšit uplatnitelnost osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením na volném trhu práce (<i>Priorita 1, Cíl 1, 1-1.3</i>)
Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislosti 2018–2021	<p>NÁSTROJE OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvíjet multidisciplinární tým zajišťující okamžitou komplexní sociální a zdravotní pomoc (bydlení, zaměstnanosti, psycho- a farmako- terapie) v krizi s možností detoxifikace uživatelů drog (<i>Strategický cíl 2, Opatření 2.1</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na oblast Rodina a zdraví

Strategické dokumenty města Brna	Rodina	Zdraví
Vize a strategie Brno 2050	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Podpořit rodiny napříč generacemi, mezigenerační soudržnost a solidaritu v poskytování zdravotní i sociální péče vč. pečujících a zařízení paliativní péče (<i>Hodnota: Zdraví lidé ve zdravém městě, Cíl: Ochránit zdraví obyvatel a posílit roli prevence a zdravého životního stylu včetně vytváření vhodných nástrojů pro dlouhodobé sledování zdraví obyvatelstva</i>) Sladování rodinného a pracovního života v rámci podpory rodin a posilování její nezastupitelné role ve výchově (<i>Hodnota: Prosperující město, Cíl: Podpořit nárůst životní úrovně obyvatel města (z hlediska ekonomické dimenze)</i>) 	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Posílit roli prevence a zdravého životního stylu (<i>Cíl, Hodnota: Zdraví lidé ve zdravém městě</i>) Podpořit rekreační sport pro všechny generace (<i>Hodnota: Sportovní město, Cíl: Zajistit pestrou sportovní nabídku pokrývající všechny výkonnostní úrovně</i>) Vytvářet nástroje pro dlouhodobé sledování zdraví obyvatelstva (<i>Hodnota: Zdraví lidé ve zdravém městě, Cíl: Ochránit zdraví obyvatel a posílit roli prevence a zdravého životního stylu včetně vytváření vhodných nástrojů pro dlouhodobé sledování zdraví obyvatelstva</i>)
Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022	<ul style="list-style-type: none"> Podpora a rozvoj terénních a ambulantních služeb pro rodiny, včetně rozvoje spolupráce (KPSS/P1/O1.1-1.2) Podpora v oblasti bydlení (KPSS/P2/O2.1) 	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajistit hygienickou a zdravotní péči pro osoby bez domova (především pak osoby s omezenou mobilitou) (<i>Priorita D, Opatření D4</i>)
Plán zdraví města Brna 2018-2030	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Monitorovat potřeby a situace rodin včetně průběžné evaluace efektivního využití stávajících nabídek (<i>Dílčí cíl B1, Priorita 1.1, Opatření B1.1.5</i>) Podporovat institucionální spolupráci v rodinné politice (v rámci MMB, mezi MČ, JMK, MPSV a prarodinnými organizacemi) a zachování stávajícího institucionálního zakotvení (<i>Dílčí cíl B1, Priorita B1.1</i>) Udržovat kvalitní interdisciplinární spolupráci k tematice domácího násilí (zástupců organizací, institucí a dalších aktérů, včetně studentů, komunitních center a dalších organizací) (<i>Dílčí cíl D1, Priorita D1.4</i>) Finančně podporovat projekty zaměřené na řešení domácího násilí (<i>Dílčí cíl D1, Priorita D1.1</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Podporovat služby pro upevnění funkce a soudržnosti rodiny i sounáležitosti napříč 	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Sledovat data o objemu a kvalitě poskytované zdravotní péče (<i>Dílčí cíl A1, Priorita A1.1, Opatření A1.1</i>) Rozvíjet spolupráci a koordinovat činnosti s ostatními poskytovateli zdravotnických služeb (<i>Dílčí cíl A1, Priorita A1.2</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Podporovat zdraví obyvatel formou preventivních programů a propagací zdravého životního stylu, zvýšit zdravotní gramotnost a posílit odpovědnost za vlastní zdraví (realizací kampaní a osvětově-edukačních akcí pro veřejnost spoluprací na regionální, národní, mezinárodní, mezioborové a komunitní spolupráci a realizací programů prevence) (<i>Dílčí cíl A3, Priorita A3.1-A3.2</i>)

	<p>generacemi (zejm. rozšiřováním kapacity poradenských služeb a podporou mezigeneračního soužití a rodinného života, projektů zaměřených na osoby pečující o závislého člena a služeb náhradní rodinné péče) (<i>Dílčí cíl B1, Priorita B1</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podporovat slučitelnost osobního a pracovního života (rozšiřováním spektra služeb péče o dítě, a podporou projektů zaměřených na sladování pracovního a rodinného života) (<i>Dílčí cíl B1, Priorita B1.3</i>) 	
Plán zdraví města Brna 2018-2030	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podporovat osoby ohrožené domácím násilím a jejich rodiny (specializovanými službami v místě násilí, komplexní prací, krizovými zdravotnickými a sociálními lůžky) (<i>Dílčí cíl D1, Priorita D1.2</i>) • Podporovat realizaci rodinné politiky na komunální úrovni (podporou komunitních aktivit včetně komunitních center) (<i>Dílčí cíl B1, Priorita B1, Opatření B1.1.2-1.1.3</i>) • Vzdělávání a osvěta problematiky domácího násilí (pracovníků různých profesních skupin, veřejnosti, prevence na školách, sdílení zkušeností a dobré praxe, osob připravujících se na výkon povolání) (<i>Dílčí cíl D1, Priorita D1.3</i>) 	
Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019		<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitorovat zdravotní stav obyvatel a jejich prostředí včetně dostupnosti zdravotní péče (<i>Priorita 1, Cíl 1.1</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty pro jedince a rodiny (<i>Priorita 1, Cíl 1.1-1.2</i>) • Posílení kvality a kvantity aktivit zaměřených na oblast zdraví (<i>Priorita 1, Cíl 1.2</i>) • Navýšení efektivity práce s rodinou řešením problémů v oblasti zdraví, finanční gramotnosti a zadlužení a domácího násilí (<i>Priorita 2, Cíl 2.1-2.4</i>)
Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018–2021 (<i>Strategické cíle</i>)	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjet multidisciplinární tým zajišťující okamžitou telefonickou, internetovou a osobní pomoc v krizi rodinám závislých osob (<i>Strategický cíl 2, Opatření 2.2</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvinout komplexní systém včasné intervence uživatelům drog z řad dětí a mladistvých (<i>Strategický cíl 4, Opatření 4.2</i>) • Zajistit krizovou internetovou a telefonickou poradnu a navazující terapeutickou podporu pro rodinu závislých osob a jejich blízké (<i>Strategický cíl 5, Opatření 5.1</i>) • Rozšířit specializované služby na práci s celými rodinami závislých osob a jejich blízké (<i>Strategický cíl 5, Opatření 5.2</i>) 	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjet multidisciplinární tým zajišťující okamžitou komplexní sociální a zdravotní pomoc (bydlení, zaměstnanosti, psycho- a farmako- terapie) v krizi s možností detoxifikace uživatelů drog (<i>Strategický cíl 2, Opatření 2.1</i>) • Zvýšit dostupnost specializované nízkoprahové péče v oblasti zdraví a bydlení pro uživatele drog, alkoholu, hazardní hráče a pracovníky v sexbyznise (<i>Strategický cíl C3, Opatření 3.1-3.2</i>) • Rozšířit preventivní programy o drogách a závislostech na školách (<i>Strategický cíl 4, Opatření 4.1</i>)

Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020	NÁSTROJE A OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Vzdělávat pedagogické pracovníky k podpoře zdraví a výchově zdravého životního stylu (<i>Strategie rozvoje 2, Opatření 2.2.10</i>)
Koncepce sportu města Brna 2018-2030	NÁSTROJE A OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Posilování motivace dětí a mládeže ke sportu Podpora rekreačního sportu zejm. seniorů a handicapované mládeže

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na oblast Bezpečnost

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Vize a strategie Brno 2050	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Snížit kriminalitu a minimalizovat počet incidentů ohrožujících bezpečnost a zdraví (zejm. u dětí a mládeže, při prevenci šikany) (<i>Cíl, Hodnota: Bezpečné město</i>) Snížit počet sociálně vyloučených lokalit a omezit vznik nových (<i>Hodnota: Soudržné a respektující město, Cíl: Posílit soudržnost mezi obyvateli města</i>) Podporovat různorodost a rovný přístup ke všem obyvatelům (rovnost pohlaví, zvýšení míry tolerance vůči různým generacím, etnikům a jiným minoritám) (<i>Hodnota: Soudržné a respektující město, Cíl: Posílit soudržnost mezi obyvateli města</i>)
Plán zdraví města Brna 2018-2030	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Odstraňovat společenské bariéry (změnou postojů společnosti, aktivitami zaměřenými na bezpečnost seniorů, a neetické jednání se seniory) (<i>Dílčí cíl C3, Priorita C3.2</i>)
Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Vytvoření a podpora systému monitorujícím a řešícím vědomé a nevědomé projevy diskriminace osob sociálně vyloučených a ohrožených vyloučením (<i>Priorita 2, Cíl 2.1-2.2</i>) Zlepšení podmínek pro zapojení sociálně vyloučených osob do kulturních a sportovních aktivit (<i>Priorita 3, Cíl 3.1</i>)
Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zabezpečit spolupráci města a organizací na krajské, národní a mezinárodní úrovni při plánování prevence kriminality (<i>Priorita 1, Opatření 1.2, 1.5</i>) Podpora projektů zabezpečujících využití a finanční zaopatření kvalifikovaného a vzdělaného personálu v oblasti prevence kriminality (<i>Priorita 1, Opatření 1.3</i>) Rozvinout a zkvalitnit síť spolupracujících subjektů v oblasti prevence kriminality prostřednictvím seminářů, konferencí a školení (<i>Priorita 2, Opatření 2.1-2.2</i>) Podpořit projekty zaměřené na nové efektivní přístupy k předcházení novým hrozbám (kyberprostor) a na trendy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku (situační prevence) (<i>Priorita 8, Opatření 8.1-8.2</i>) Monitorovat informace v oblasti bezpečnosti využitelné k posílení a rozvoji systému prevence kriminality (<i>Priorita 1, Opatření 1.1, Priorita 8, Opatření 8.3</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Podporovat projekty prevence kriminality zaměřené na práci s rizikovou a delikventní mládeží, seniory a pachateli trestné činnosti (<i>Cíl 3, Priorita 6, Opatření 6.1-6.4</i>) Podporovat projekty v oblasti kriminality zaměřené na poradenství pro ohrožené a rizikové skupiny obyvatel (zejm. obětí a svědků trestné činnosti, seniorů, obětí domácího a sexuálního násilí, obětí obchodu s lidmi) (<i>Priorita 5, Opatření 5.1-5.2</i>) Podpořit projekty organizací (pracujících ve vyloučených lokalitách anebo zaměřených na předcházení diskriminaci) zaměřené na snížení kriminality ve vybraných částech města (<i>Priorita 7, Opatření 7.1-7.2</i>)
Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Monitorovat programy cílené na prevenci sociálně patologických jevů na školách (<i>Strategie rozvoje 4, Opatření 4.3.1</i>) Podpora spolupráce škol s institucemi řešícími důsledky sociálně-patologického jednání žáků (OSP MMB a OSPOD) (<i>Strategie rozvoje 4, Opatření 4.3.2-4.3.3</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na přesahové téma Bezbariérový pohyb na území města

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022	NÁSTROJE A OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj dopravy pro klienty sociálních služeb a další potřebné občany města (<i>Priorita D, Opatření D.2</i>)
Plán zdraví města Brna 2018-2030	SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Odstraňovat fyzické bariéry (k zvýšení plnohodnotného života seniorů) (<i>Dílčí cíl C3, Priorita C3.1</i>) Vytvářet městský prostor přátelský k rodinám (odstraňováním bariér ve veřejném prostoru pro rodiny s dětmi a osoby s omezenou schopností pohybu) (<i>Dílčí cíl B1, Opatření B1.4.1</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech MMB zaměřených na přesahové téma Podpora a rozvoj dobrovolnictví

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022	SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Podpora dobrovolnictví v sociálních službách a v rámci navazujících a doplňujících aktivit (finanční podporou koordinačních center a nákladů spojených s dobrovolnickou službou) (<i>Priorita D, Opatření D.3</i>) Finanční podpora aktivit navazujících a doplňujících sociální služby – navýšení dotačního programu II (zejm. koordinace dobrovolnických center) (<i>Priorita D, Opatření D.1</i>)
Plán zdraví města Brna 2018-2030	NÁSTROJE A OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Podpořit aktivní život seniorů, včasnou přípravu na stáří a rozšířit dobrovolnické aktivity seniorů (aktivizovat seniory včetně dobrovolnických aktivit) (<i>Dílčí cíl C1, Priorita C1.1</i>)
Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021	NÁSTROJE A OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Zapojit dobrovolníky do prevence kriminality (spolu s domovníky, asistenty prevence kriminality a veřejností) (<i>Priorita 3, Opatření 3.1-3.3</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na přesahové téma Propojení a rozvoj sociálních a zdravotních služeb

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022	NÁSTROJE A OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Potřeba propojování sociální a zdravotní oblasti (<i>Obecné a přesahující téma</i>)
Plán zdraví města Brna 2018-2030	NÁSTROJE A OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Rozvíjet propojenost zdravotních a sociálních služeb (vyhledáváním osob ohrožených TBC, poskytnutím krizových lůžek, vzděláváním personálu) (<i>Dílčí cíl A2, Priorita 2.1</i>)
Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti	SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ <ul style="list-style-type: none"> Nestigmatizující a kvalitní zdravotní a sociální péče (přístup k nestigmatizující zdravotní péči pro aktivní a zotavující se uživatele návykových látek, která je zabezpečena vzdělaným personálem) (<i>Strategický cíl 1, Opatření 1.1</i>)

drog a závislosti 2018–2021	<ul style="list-style-type: none"> • Posílit mezioborovou a mezisektorovou spolupráci v oblasti řešení závislostí (<i>Strategický cíl 8, Opatření 8.2</i>) • Monitorovat, hodnotit a realizovat výzkumnou činnost v oblasti drog a závislostí (<i>Strategický cíl 9, Opatření 9.1-9.2</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okamžitá pomoc a komplexní podpora směřující k zotavení závislých osob (prostřednictvím multidisciplinární pomoci v krizi s možností detoxifikace a navazující intervence v oblasti bydlení, zaměstnanosti, psychoterapie, farmakoterapie a telefonické a internetové krizové linky) (<i>Strategický cíl 2, Opatření 2.1-2.2</i>) • Zvýšit dostupnost specializované nízkoprahové péče v oblasti <u>zdraví a bydlení</u> pro uživatele drog se zvýšeným rizikem stigmatizace nebo mnohočetnými problémy (včetně uživatelů alkoholu hazardních hráčů a pracovníků v sexbyznise) (<i>Strategický cíl 3, Opatření 3.1-3.2</i>)
-----------------------------	---

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na přesahové téma Podpora neformálních pečujících

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Vize a strategie Brno 2050	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpořit rodiny napříč generacemi, mezigenerační soudržnost a solidaritu v poskytování zdravotní i sociální péče vč. pečujících a zařízení paliativní péče (<i>Hodnota: Zdraví lidé ve zdravém městě, Cíl: Ochránit zdraví obyvatel a posílit roli prevence a zdravého životního stylu včetně vytváření vhodných nástrojů pro dlouhodobé sledování zdraví obyvatelstva</i>)
Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora pečujících osob a truchlících pozůstalých
Plán zdraví města Brna 2018-2030	<p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpořit zapojení neformálních pečovatelů do systému zdravotně-sociálních služeb (konceptním řešením, osvětou a vzdáváním, odlehčovacími službami) (<i>Dílčí cíl A2, Priorita A2.2</i>) • Podporovat neformální pečovatele a další prvky komplexní péče o seniory (včetně podporování práce s pozůstalými) (<i>Dílčí cíl C2, Priorita C2.3</i>)

Přehled cílů a priorit obsažených ve stávajících strategických dokumentech města Brna zaměřených na přesahové téma Podpora integrace cizinců a uprchlíků

Strategické dokumenty města Brna	Cíle a priority
Vize a strategie Brno 2050	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posílit systém školství umožňující dětem cizinců studovat na základních a středních státních školách (<i>Hodnota: Mezinárodní město, Cíl: Lákat a udržet ve městě talentované cizince všech kategorií</i>)
Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvořit silnou integrační platformu v oblasti integrace cizinců (založenou na vzájemné spolupráci a koordinaci různorodých aktérů) (<i>Prioritní oblast A1, Dílčí cíl A1.1-A1.6</i>) • Zapojit občany do řešení problematiky cizinců (<i>Prioritní oblast D2, Dílčí cíl 2.1</i>) • Propojit aktéry podílející se na tvorbě a realizaci politiky integrace cizinců metodou síťování (<i>Prioritní oblast A2, Dílčí cíl A2.1-A2.7</i>) • Zjišťovat a vyhodnocovat informace o cizincích (<i>Prioritní oblast B1, Dílčí cíl B1.1-B1.6</i>) • Podpořit informovanost a šíření výsledků (vytvořením advokačního plánu a přenosem inspirace a dobré praxe ze zahraničí) (<i>Prioritní oblast B2, Dílčí cíl B2.1-2.6</i>) • Identifikovat, vyhodnocovat a šířit příklady dobré praxe v oblasti cizinců (<i>Prioritní oblast C2, Dílčí cíl C2.5</i>) • Zavádět nástroje řízení kvality v oblasti cizinců (<i>Prioritní oblast D1, Dílčí cíl 1.1</i>)

	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhodnocovat a zdokonalovat efektivitu integračních služeb zaměřených na cizince (<i>Prioritní oblast D1, Dílčí cíl 1.3- 1.4</i>) • Začlenit procesní a dopadové evaluace do integračních aktivit a programů pro cizince (<i>Prioritní oblast D3, Dílčí cíl D3.1</i>) • Vytvořit přehled o poskytovaných službách o cizincích (<i>Prioritní oblast D1, Dílčí cíl 1.2</i>)
<p>Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019</p>	<p>SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posílit inkluzivní přístupy, postoje, aktivity a politiky města (vzděláváním a osvětou k odstranění stigmat, podporou inkluzivních přístupů, postojů a inkluzivních aktivit a politik města a využíváním odborných informací v řízení procesu inkluze v lokálním společenství města) (<i>Priorita 1, Cíl 1.1-Cíl 1.3</i>) <p>NÁSTROJE A OPATŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programy podporující vzdělávací, sportovně-kulturní a komunitní aktivity pro cizince a uprchlíky (<i>Priorita 1, Cíl 1.1-1.2</i>) • Snížení interkulturních bariér pro cizince a uprchlíky v dílčích oblastech sociální politiky (bydlení, zaměstnanost, vzdělávání, rodina a zdraví) (<i>Priorita 2, Cíl 2.1-2.4</i>) • Snížení interkulturní nedostupnosti institucionální pomoci se zvláštním zaměřením na oblast sociální ochrany, zdraví a bezpečnosti jedince (<i>Priorita 3, Cíl 3.1-3.2</i>)

Schémata: Zacílení aktuálních strategických a prováděcích dokumentů města Brna na řešení potřeb a problémových situací jednotlivých cílových skupin

Oblasti potřeb cílové skupiny SENIŘI, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Podpora péče o seniory v přirozeném prostředí (KPSS/P1/O1.1-1.5)
- Podpořit neformální pečovatele a další prvky komplexní péče o seniory (PZM/TOC/CC2/PC2.3/OC2.3.1-2.3.2)

BYDLENÍ

- Zajištění potřeby „bydlení s podporou sociální služby“ pro seniory, zdravotně postižené a občany ohrožené ztrátou bydlení či bydlící v nestandardních podmínkách (KPSS/PC/C2)
- Vznik, rozvoj a zkvalitnění pobytových služeb pro seniory (KPSS/P2/O2.1-2.4)
- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Zajistit dostatečné množství bydlení pro skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PC/CC2/OC2.1-2.2, OC2.5-2.8)
- Podílet se na dostupném bydlení (PZM/TOC/CC2/PC2.2/OC2.2.1-2.2.3)

ZDRAVÍ

- Péče o zdraví a preventivní programy pro širokou veřejnost a různé cílové skupiny (včetně seniorů) (PZM/TOA/CA3/PA3.2/Oa3.2.1)
- Podporovat včasnou přípravu na stáří (PZM/TOC/CC1/PC1.2/OC1.2.1)
- Podporovat sportovní aktivity seniorů (KOS/TO Rekreační sport)

BEZPEČNOST

- Odstraňovat společenské bariéry (PZM/TOC/CC3/PC3.2/OC3.2.1-3.2.3)
- Pomoc a podpora projektů zaměřených na poskytování poradenství pro ohrožené a rizikové skupiny obyvatel (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)
- Prevence kriminality dětí a mládeže, seniorů, resocializace pachatelů trestné činnosti, předcházení recidivě, vytváření bezpečného prostoru pro seniory, např. prostřednictvím projektu Senior akademie (KPK/C3/P6/O6.4)

ZDRAVOTNĚ-SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvíjet zdravotně-sociální služby (PZM/CA2/PA2.1/OA2.1.1-2.1.3)

DOBROVOLNICTVÍ

- Aktivizovat seniory včetně dobrovolnických aktivit (PZM/TOC/CC1/PC1.1/OC1.1.1-1.1.5)

BEZBARIÉROVOST

- Odstraňovat fyzické bariéry (PZM/TOC/CC3/PC3.1/OC3.1.1-3.1.3)

INFORMOVANOST

- Zvýšit informovanost seniorů o veškerých tématech souvisejících s aktivním a zdravým stárnutím, nastavit procesy vzájemné komunikace a zavést moderní prvky v městské politice přípravy na stárnutí (PZM/TOC/CC4/PC4.1-4.2/OC4.1.1-4.2.2)

Oblasti potřeb cílové skupiny DĚTI, MLÁDEŽ A RODINA, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Podpora a rozvoj terénních a ambulantních služeb pro rodiny, včetně rozvoje spolupráce (KPSS/P1/O1.1-1.2)
- Podporovat realizaci rodinné politiky na komunální úrovni (PZM/CB1/PB1.1/OB1.1.1-1.1.5)
- Podporovat služby pro upevnění funkce a soudržnosti rodiny i sounáležitosti napříč generacemi (PZM/CB1/PB1.2/OB1.2.1-1.2.5)
- Předcházet a zmírňovat dopady domácího násilí včetně nových forem a způsobů projevu (PZM/CD1/PD1.1-1.4/OD1.1.1-1.4.4)
- Navýšení efektivity práce s rodinou, včetně systematizace spolupráce (SPSZ/TO IV./P2/C2.1-2.4)
- Podpora sociálních a komunitních služeb zaměřených na řešení problémů spojených s bydlením a funkčními sousedskými vztahy (SPSZ/TO VII./P4/4.1-4.2)

BYDLENÍ

- Podpora v oblasti bydlení (KPSS/P2/O2.1)
- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1,2,3,2.6)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Podporování dostupného bydlení pro rodiny (byty pro mladé rodiny, startovací byty) (PZM/PB1.4/OB1.4.3)
- Zajištění dostupnosti krizových lůžek pro oběti domácího násilí (PZM/PD1.2/OD1.2.4)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)
- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)
- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚSTNANOST

- Rozvoj přípravy profesního života jedince a posílení úspěšnosti při vstupu na trh práce (SPSZ/TO II./P1/C1.1-1.4)
- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

RODINA

- Podporovat slučitelnost osobního a pracovního života (PZM/PB1.3/OB1.3.1-1.3.4)
- Vytváření programů pro společné trávení volného času rodin (PZM/PB1.4/OB1.4.2)

ZDRAVÍ

- Kvalitní prevence a včasné řešení problému s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých (SPD/SC4/O4.1-4.2)
- Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké (SPD/SC5/O5.1-5.2)
- Podpora prevence gamblingu pro hráče a rodiny (SPD/SC7/O7.2-7.3)

- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)
- V rámci aktivit rekreačního sportu posilovat motivaci dětí a mládeže ke sportu, a tím podporovat zvyšování jejich pohybové gramotnosti (KOS/TO Rekreační sport)

BEZPEČNOST

- Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, ohrožené skupině senioři, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)
- Podpora projektů zaměřených na práci s rizikovými skupinami dětí a mládeže (KPK/C3/P6/O6.1)
- Snížení kriminality ve vybraných částech města (KPK (KPK/C4/P7/O7.1—7.2)
- Podpora výchovně vzdělávacích programů a volnočasových aktivit pro rizikové děti a mládež (SPSZ/TO III./P2/C2.1-2.2)
- Snížit kriminalitu a minimalizovat počet incidentů ohrožujících bezpečnost a zdraví (VSB50/O Zdroje/H Bezpečné město)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

INFORMOVANOST

- Oceňovat přínos rodiny a uznat měnící se role jejich jednotlivých členů (PZM/PB1.5/OB1.5.1-1.5.2)

Oblasti potřeb cílové skupiny LIDÉ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvoj terénních a ambulantních služeb pro osoby s duševním onemocněním (KPSS/P2/O2.1-2.5)
- Rozvoj práce s lidmi s duální diagnózou (KPSS/P3/O3.1)
- Podpora služeb pro děti a mladé dospělé (KPSS/P4/O4.1-4.2)
- Podpora osob s diagnostikovanou poruchou osobnosti (KPSS/P5/O5.1)

BYDLENÍ

- Podpora a rozvoj v oblasti bydlení pro osoby s duševním onemocněním (KPSS/P1/O1.1-1.4)
- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1-2.8)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)
- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)

- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚSTNANOST

- Rozvoj přípravy profesního života jedince a posílení úspěšnosti při vstupu na trh práce (SPSZ/TO II./P1/C1.1-1.4)
- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Rozvoj sociální ekonomiky a prostoru podporujícího koncept společenské odpovědnosti (SPSZ/TO II./P3/C3.1-3.2)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z CS na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

ZDRAVÍ

- Podporovat sportovní aktivitu handicapovaných občanů (KOS/TO Rekreační sport)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)
- Zvyšovat zdravotní gramotnost obyvatel prostřednictvím popularizačních i preventivních programů zaměřených na častá onemocnění (např. ischemická choroba srdeční, nádorová onemocnění, cévní mozková příhoda, duševní onemocnění, poruchy plodnosti, zubní zdraví atd.) (VSB50/O Kvalita života/H Zdraví lidé ve zdravém městě)

BEZPEČNOST

- Pomoc a podpora projektů zaměřených na poskytování poradenství pro ohrožené a rizikové skupiny obyvatel (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

ZDRAVOTNĚ-SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvíjet propojenost zdravotních a sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.1/OA2.1.1-2.1.3)

Oblasti potřeb cílové skupiny LIDÉ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM, PORUCHAMI AUTISTICKÉHO SPEKTRA A KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Vznik, rozvoj a zkvalitňování terénních a ambulantních služeb (KPSS/P1/O1.1-1.5)
- Vznik a rozvoj pobytových služeb, denních stacionářů a center denních služeb (KPSS/P2/O2.1-2.3)

BYDLENÍ

- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1-2.8)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemného bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)
- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)
- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚSTNANOST

- Rozvoj přípravy profesního života jedince a posílení úspěšnosti při vstupu na trh práce (SPSZ/TO II./P1/C1.1-1.4)
- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Rozvoj sociální ekonomiky a prostoru podporujícího koncept společenské odpovědnosti (SPSZ/TO II./P3/C3.1-3.2)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

ZDRAVÍ

- Podporovat sportovní aktivitu handicapovaných občanů (KOS/TO Rekreační sport)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

ZDRAVOTNĚ-SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvíjet propojenost zdravotních a sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.1/OA2.1.1-2.1.3)
- Podpořit zapojení neformálních pečovatелů do systému zdravotně-sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.2/OA2.2.1-2.2.3)

BEZBARIÉROVOST

- Odstraňování bariér ve veřejném prostoru (PZM/CB1/PB1.4/OB1.4.1)

Oblasti potřeb cílové skupiny LIDÉ SE SMYSLOVÝM POSTIŽENÍM, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Posílení komunikačních dovedností pro osoby se smyslovým postižením (KPSS/P1/O1.1-1.4)
- Rozvoj služeb rané péče (KPSS/P2/O2.1)

BYDLENÍ

- Podpora startovacího bydlení pro osoby se sluchovým postižením (KPSS/P2/O2.2)
- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1-2.8)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)

- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)
- Rozšiřování portfolia dovednostních kurzů pro zrakově postižené v rámci sociální rehabilitace (KPSS/P2/O2.3)
- Zkvalitňování vzdělávací nabídky pro osoby se sluchovým postižením (KPSS/P2/O2.4)
- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)
- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚSTNANOST

- Rozvoj přípravy profesního života jedince a posílení úspěšnosti při vstupu na trh práce (SPSZ/TO II./P1/C1.1-1.4)
- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Rozvoj sociální ekonomiky a prostoru podporujícího koncept společenské odpovědnosti (SPSZ/TO II./P3/C3.1-3.2)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

ZDRAVÍ

- Podporovat sportovní aktivitu handicapovaných občanů (KOS/TO Rekreační sport)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)

BEZPEČNOST

- Pomoc a podpora projektů zaměřených na poskytování poradenství pro ohrožené a rizikové skupiny obyvatel (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

ZDRAVOTNĚ-SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvíjet propojenost zdravotních a sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.1/OA2.1.1-2.1.3)
- Podpořit zapojení neformálních pečovatelských do systému zdravotně-sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.2/OA2.2.1-2.2.3)

BEZBARIÉROVOST

- Odstraňování bariér ve veřejném prostoru (PZM/CB1/PB1.4/OB1.4.1)

Oblasti potřeb cílové skupiny LIDÉ S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvoj terénních a ambulantních služeb (KPSS/P1/O1.1-1.7)
- Vznik a rozvoj pobytových služeb (KPSS/P2/O2.1-2.3)
- Rozvoj odborného sociálního poradenství pro osoby se zdravotním postižením (KPSS/P3/O3.1)

BYDLENÍ

- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1-2.8)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)
- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)
- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚSTNANOST

- Rozvoj přípravy profesního života jedince a posílení úspěšnosti při vstupu na trh práce (SPSZ/TO II./P1/C1.1-1.4)
- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Rozvoj sociální ekonomiky a prostoru podporujícího koncept společenské odpovědnosti (SPSZ/TO II./P3/C3.1-3.2)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

ZDRAVÍ

- Podporovat sportovní aktivitu handicapovaných občanů (KOS/TO Rekreační sport)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)

BEZPEČNOST

- Pomoc a podpora projektů zaměřených na poskytování poradenství pro ohrožené a rizikové skupiny obyvatel (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

ZDRAVOTNĚ-SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvíjet propojenost zdravotních a sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.1/OA2.1.1-2.1.3)
- Podpořit zapojení neformálních pečovatelských do systému zdravotně-sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.2/OA2.2.1-2.2.3)

BEZBARIÉROVOST

- Odstraňování bariér ve veřejném prostoru (PZM/CB1/PB1.4/OB1.4.1)

Oblasti potřeb cílové skupiny LIDÉ OHROŽENÍ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÍ, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvoj sociálních služeb reagujících na specifické potřeby klientů (KPSS/P1/O1.1-1.3)
- Vznik nebo rozvoj specifických sociálních služeb (KPSS/P2/O2.1-2.2)
- Rozšíření nabídky sociálních služeb zaměřených na oblast bydlení (KPSSP3/O3.1-3.2)
- Podporovat realizaci rodinné politiky na komunální úrovni (PZM/CB1/PB1.1/OB1.1.1-1.1.5)
- Podporovat služby pro upevnění funkce a soudržnosti rodiny i sounáležitosti napříč generacemi (PZM/CB1/PB1.2/OB1.2.1-1.2.5)
- Předcházet a zmírňovat dopady domácího násilí včetně nových forem a způsobů projevu (PZM/CD1/PD1.1-1.4/OD1.1.1-1.4.4)
- Navýšení efektivity práce s rodinou, včetně systematizace spolupráce (SPSZ/TO IV./P2/C2.1-2.4)
- Podpora sociálních a komunitních služeb zaměřených na řešení problémů spojených s bydlením a funkčními sousedskými vztahy (SPSZ/TO VII./P4/4.1-4.2)

BYDLENÍ

- Podporování dostupného bydlení pro rodiny (byty pro mladé rodiny, startovací byty) (PZM/PB1.4/OB1.4.3)
- Zajištění dostupnosti krizových lůžek pro oběti domácího násilí (PZM/PD1.2/OD1.2.4)
- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1,2,3,2.6)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)
- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)
- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚŠTNANOST

- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

RODINA

- Podporovat slučitelnost osobního a pracovního života (PZM/PB1.3/OB1.3.1-1.3.4)
- Vytváření programů pro společné trávení volného času rodin (PZM/PB1.4/OB1.4.2)

ZDRAVÍ

- V rámci aktivit rekreačního sportu posilovat motivaci dětí a mládeže ke sportu, a tím podporovat zvyšování jejich pohybové gramotnosti (KOS/TO Rekreační sport)
- Specializovaná nízkoprahová péče (SPD/SC3/O3.1-3.2)
- Kvalitní prevence a včasné řešení problému s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých (SPD/SC4/O4.1-4.2)

- Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké (SPD/SC5/O5.1-5.2)
- Podpora prevence gamblingu pro hráče a rodiny (SPD/SC7/O7.2-7.3)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)

BEZPEČNOST

- Rozvoj a posílení systému prevence kriminality na území města Brna (KPK/C1/P1/O1.1-1.5)
- Rozvíjení a zkvalitnění sítě spolupracujících subjektů (KPK/C1/P2/O2.1-2.2)
- Působení dobrovolníků, domovníků a asistentů prevence kriminality a zapojení veřejnosti do prevence kriminality (KPK/C1/P3/O3.1-3.3)
- Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, ohrožené skupině seniorů, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)
- Prevence kriminality dětí a mládeže, seniorů, resocializace pachatelů trestné činnosti, předcházení recidivě (KPK/C3/P6/O6.1-6.3)
- Snížení kriminality ve vybraných částech města (KPK/C4/P7/O7.1—7.2)
- Reakce na nové hrozby a trendy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku (KPK (KPK/C5/P8/O8.1—8.3)
- Zapojení občanů do aktivního způsobu zvyšování vlastní bezpečnosti i bezpečí svého okolí (SPSZ/TO III./P1/C1.1-1.2)
- Podpora výchovně vzdělávacích programů a volnočasových aktivit pro rizikové děti a mládež (SPSZ/TO III./P2/C2.1-2.2)
- Podpora integračních aktivit pro osoby vykonávající alternativní typ trestu, osoby po návratu z výkonu trestu nebo osoby žijící rizikovým způsobem života (SPSZ/TO III./P3/C3.1-3.2)
- Snížit kriminalitu a minimalizovat počet incidentů ohrožujících bezpečnost a zdraví (VSB50/O Zdroje/H Bezpečné město)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

INFORMOVANOST

- Oceňovat přínos rodiny a uznat měnící se role jejich jednotlivých členů (PZM/PB1.5/OB1.5.1-1.5.2)

Oblasti potřeb cílové skupiny ROMOVÉ/ROMSKÉ ETNIKUM, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Podpora terénní práce se zaměřením na bydlení (KPSS/P1/O1)
- Sociální práce zaměřená na prevenci a snižování dopadů rizikového způsobu života (KPSS/P2/O2.1-2.4)
- Podporovat realizaci rodinné politiky na komunální úrovni (PZM/CB1/PB1.1/OB1.1.1-1.1.5)
- Podporovat služby pro upevnění funkce a soudržnosti rodiny i souměřitelnosti napříč generacemi (PZM/CB1/PB1.2/OB1.2.1-1.2.5)
- Předcházet a zmírňovat dopady domácího násilí včetně nových forem a způsobů projevu (PZM/CD1/PD1.1-1.4/OD1.1.1-1.4.4)
- Navýšení efektivity práce s rodinou, včetně systematizace spolupráce (SPSZ/TO IV./P2/C2.1-2.4)
- Podpora sociálních a komunitních služeb zaměřených na řešení problémů spojených s bydlením a funkčními sousedskými vztahy (SPSZ/TO VII./P4/4.1-4.2)

BYDLENÍ

- Podporování dostupného bydlení pro rodiny (byty pro mladé rodiny, startovací byty) (PZM/PB1.4/OB1.4.3)
- Zajištění dostupnosti krizových lůžek pro oběti domácího násilí (PZM/PD1.2/OD1.2.4)
- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)

- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1,2.3,2.6)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)
- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)
- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚSTNANOST

- Rozvoj přípravy profesního života jedince a posílení úspěšnosti při vstupu na trh práce (SPSZ/TO II./P1/C1.1-1.4)
- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

RODINA

- Podporovat slučitelnost osobního a pracovního života (PZM/PB1.3/OB1.3.1-1.3.4)
- Vytváření programů pro společné trávení volného času rodin (PZM/PB1.4/OB1.4.2)

ZDRAVÍ

- V rámci aktivit rekreačního sportu posilovat motivaci dětí a mládeže ke sportu, a tím podporovat zvyšování jejich pohybové gramotnosti (KOS/TO Rekreační sport)
- Specializovaná nízkoprahová péče (SPD/SC3/O3.1-3.2)
- Kvalitní prevence a včasné řešení problému s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých (SPD/SC4/O4.1-4.2)
- Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké (SPD/SC5/O5.1-5.2)
- Podpora prevence gamblingu pro hráče a rodiny (SPD/SC7/O7.2-7.3)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)

BEZPEČNOST

- Rozvoj a posílení systému prevence kriminality na území města Brna (KPK/C1/P1/O1.1-1.5)
- Rozvíjení a zkvalitnění sítě spolupracujících subjektů (KPK/C1/P2/O2.1-2.2)
- Působení dobrovolníků, domovníků a asistentů prevence kriminality a zapojení veřejnosti do prevence kriminality (KPK/C1/P3/O3.1-3.3)
- Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, ohrožené skupině seniorů, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)
- Prevence kriminality dětí a mládeže, seniorů, resocializace pachatelů trestné činnosti, předcházení recidivě (KPK/C3/P6/O6.1-6.3)
- Snížení kriminality ve vybraných částech města (KPK/C4/P7/O7.1—7.2)
- Reakce na nové hrozby a trendy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku (KPK (KPK/C5/P8/O8.1—8.3)
- Zapojení občanů do aktivního způsobu zvyšování vlastní bezpečnosti i bezpečí svého okolí (SPSZ/TO III./P1/C1.1-1.2)
- Podpora výchovně vzdělávacích programů a volnočasových aktivit pro rizikové děti a mládež (SPSZ/TO III./P2/C2.1-2.2)

- Podpora integračních aktivit pro osoby vykonávající alternativní typ trestu, osoby po návratu z výkonu trestu nebo osoby žijící rizikovým způsobem života (SPSZ/TO III./P3/C3.1-3.2)
- Zmírňování rizik návykového chování (SPSZ/TO III./P4/C4.1-4.2)
- Snižit kriminalitu a minimalizovat počet incidentů ohrožujících bezpečnost a zdraví (VSB50/O Zdroje/H Bezpečné město)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

INFORMOVANOST

- Oceňovat přínos rodiny a uznat měnící se role jejích jednotlivých členů (PZM/PB1.5/OB1.5.1-1.5.2)

Oblasti potřeb cílové skupiny CIZINCI, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Podpora terénní práce se zaměřením na bydlení (KPSS/P1/O1)
- Sociální práce zaměřená na prevenci a snižování dopadů rizikového způsobu života (KPSS/P2/O2.1-2.4)
- Podporovat realizaci rodinné politiky na komunální úrovni (PZM/CB1/PB1.1/OB1.1.1-1.1.5)
- Podporovat služby pro upevnění funkce a soudržnosti rodiny i sounáležitosti napříč generacemi (PZM/CB1/PB1.2/OB1.2.1-1.2.5)
- Předcházet a zmírňovat dopady domácího násilí včetně nových forem a způsobů projevu (PZM/CD1/PD1.1-1.4/OD1.1.1-1.4.4)
- Navýšení efektivity práce s rodinou, včetně systematizace spolupráce (SPSZ/TO IV./P2/C2.1-2.4)
- Podpora sociálních a komunitních služeb zaměřených na řešení problémů spojených s bydlením a funkčními sousedskými vztahy (SPSZ/TO VII./P4/4.1-4.2)

BYDLENÍ

- Podporování dostupného bydlení pro rodiny (byty pro mladé rodiny, startovací byty) (PZM/PB1.4/OB1.4.3)
- Zajištění dostupnosti krizových lůžek pro oběti domácího násilí (PZM/PD1.2/OD1.2.4)
- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1,2.3,2.6)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání (KOŠ/SR4)
- Rovný přístup k předškolnímu/základnímu vzdělávání (SPSZ/TO VI./P1-2/C1.1-2.3)
- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)

- Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních (VSB50/O Kvalita života/H Vzdělané univerzitní město)

ZAMĚSTNANOST

- Rozvoj přípravy profesního života jedince a posílení úspěšnosti při vstupu na trh práce (SPSZ/TO II./P1/C1.1-1.4)
- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

RODINA

- Podporovat slučitelnost osobního a pracovního života (PZM/PB1.3/OB1.3.1-1.3.4)
- Vytváření programů pro společné trávení volného času rodin (PZM/PB1.4/OB1.4.2)

ZDRAVÍ

- V rámci aktivit rekreačního sportu posilovat motivaci dětí a mládeže ke sportu, a tím podporovat zvyšování jejich pohybové gramotnosti (KOS/TO Rekreační sport)
- Specializovaná nízkoprahová péče (SPD/SC3/O3.1-3.2)
- Kvalitní prevence a včasné řešení problému s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých (SPD/SC4/O4.1-4.2)
- Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké (SPD/SC5/O5.1-5.2)
- Podpora prevence gamblingu pro hráče a rodiny (SPD/SC7/O7.2-7.3)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)

BEZPEČNOST

- Rozvoj a posílení systému prevence kriminality na území města Brna (KPK/C1/P1/O1.1-1.5)
- Rozvíjení a zkvalitnění sítě spolupracujících subjektů (KPK/C1/P2/O2.1-2.2)
- Působení dobrovolníků, domovníků a asistentů prevence kriminality a zapojení veřejnosti do prevence kriminality (KPK/C1/P3/O3.1-3.3)
- Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, ohrožené skupině seniorů, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)
- Prevence kriminality dětí a mládeže, seniorů, resocializace pachatelů trestné činnosti, předcházení recidivě (KPK/C3/P6/O6.1-6.3)
- Snížení kriminality ve vybraných částech města (KPK/C4/P7/O7.1—7.2)
- Reakce na nové hrozby a trendy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku (KPK (KPK/C5/P8/O8.1—8.3)
- Zapojení občanů do aktivního způsobu zvyšování vlastní bezpečnosti i bezpečí svého okolí (SPSZ/TO III./P1/C1.1-1.2)
- Podpora výchovně vzdělávacích programů a volnočasových aktivit pro rizikové děti a mládež (SPSZ/TO III./P2/C2.1-2.2)
- Podpora integračních aktivit pro osoby vykonávající alternativní typ trestu, osoby po návratu z výkonu trestu nebo osoby žijící rizikovým způsobem života (SPSZ/TO III./P3/C3.1-3.2)
- Zmírňování rizik návykového chování (SPSZ/TO III./P4/C4.1-4.2)
- Snížit kriminalitu a minimalizovat počet incidentů ohrožujících bezpečnost a zdraví (VSB50/O Zdroje/H Bezpečné město)

INTEGRACE

- Vytvoření silné integrační platformy (SIC/PA/CA1/DCA1.1-1.6)
- Propojování aktérů integrace (SIC/PA/CA2/DCA2.1-2.7)
- Rozvoj kvality a efektivity integračních služeb (SIC/PD/CD1/DCD1.1-1.4)
- Zapojování obyvatel (včetně cizinců) do dění a aktivit, vytváření příležitostí pro participaci (SIC/PD/CD2/DCD2.1)
- Začlenění procesních a dopadových evaluací do integračních aktivit a programů (SIC/PD/CD3/DCD3.1)
- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)

- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)
- Vytváření pozitivního prostředí integrace cizinců při zapojení všech obyvatel města Brna (SPSZ/TO V./P1/C1.1-1.3)
- Snížení interkulturních bariér v dílčích oblastech sociální politiky (bydlení, zaměstnanost, vzdělávání, rodinné a zdravotní) při integračním procesu jedince (SPSZ/TO V./P2/C2.1-2.4)
- Snížení interkulturní nedostupnosti institucionální pomoci se zvláštním zaměřením na oblast sociální ochrany, zdraví a bezpečnosti jedince (SPSZ/TO V./P3/C3.1-3.2)

INFORMOVANOST

- Zjišťování a vyhodnocování informací a dat o cizincích (SIC/PB/CB1/DCB1.1-1.6)
- Podpora informovanosti a šíření výsledků (SIC/PB/CB2/DCB2.1-2.6)
- Oceňovat přínos rodiny a uznat měnící se role jejich jednotlivých členů (PZM/PB1.5/OB1.5.1-1.5.2)

Oblasti potřeb cílové skupiny LIDÉ OHROŽENÍ ZÁVISLOSTÍ A ZÁVISLOSTNÍM CHOVÁNÍM, na které se zaměřují stávající strategické dokumenty města Brna*

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvoj sociálních služeb reagujících na specifické potřeby klientů (KPSS/P1/O1.1-1.3)
- Vznik nebo rozvoj specifických sociálních služeb (KPSS/P2/O2.1-2.2)
- Rozšíření nabídky sociálních služeb zaměřených na oblast bydlení (KPSSP3/O3.1-3.2)
- Navýšení efektivity práce s rodinou, včetně systematizace spolupráce (SPSZ/TO IV./P2/C2.1-2.4)
- Podpora sociálních a komunitních služeb zaměřených na řešení problémů spojených s bydlením a funkčními sousedskými vztahy (SPSZ/TO VII./P4/4.1-4.2)

BYDLENÍ

- Snižování dluhů na nájemném obecních bytů a nebytových prostor v bytových domech (SBD/PA/CA2/OA2.4)
- Podpora nové výstavby obecních bytů pro vybrané skupiny obyvatel se specifickými potřebami (SBD/PB/CB2/OB2.2)
- Podpora bydlení pro obyvatele se specifickými potřebami (SBD/PC/CC1/OC1.1-1.3; PC/CC2/OC2.1,2.3,2.6)
- Rozšíření spolupráce s neziskovými organizacemi za účelem zlepšení informovanosti jejich klientů (SBD/PD/CD2/OD2.1.2)
- Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení) (SPSZ/TO VII./P1/C1.1-1.3)
- Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P2/C2.1-2.2)
- Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení (SPSZ/TO VII./P3/C3.1-3.2)
- Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení (SPSZ/TO VII./P5/C5.1-5.2)
- Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby (VSB50/O Kvalita života/H Město s dostupným bydlením)

VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajištění možnosti smysluplného trávení volného času dětí a žáků ze sociálně vyloučeného prostředí a s tím spojená prevence patologických jevů (SPSZ/TO VI./P3/C3.1)

ZAMĚSTNANOST

- Podpora pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a sociálně vyloučené, včetně přípravy osob pro vstup na trh práce (SPSZ/TO II./P2/C2.1-2.3)
- Provázání služeb na podporu zaměstnanosti (SPSZ/TO II./P4/C4.1)
- Zvýšit uplatnitelnost osob z cílových skupin na volném trhu práce (TAPZ/P1/C1.1-1.4)

ZDRAVÍ

- V rámci aktivit rekreačního sportu posilovat motivaci dětí a mládeže ke sportu, a tím podporovat zvyšování jejich pohybové gramotnosti (KOS/TO Rekreační sport)
- Nestigmatizující a kvalitní zdravotní a sociální péče (SPD/SC1/O1.1-1.2)
- Okamžitá pomoc a komplexní podpora směřující k zotavení (SPD/SC2/O2.1-2.2)
- Specializovaná nízkoprahová péče (SPD/SC3/O3.1-3.2)
- Kvalitní prevence a včasné řešení problému s užíváním drog a závislostí u dětí a mladistvých (SPD/SC4/O4.1-4.2)
- Dostupná odborná pomoc pro rodinu a blízké (SPD/SC5/O5.1-5.2)
- Podpora prevence gamblingu pro hráče a rodiny (SPD/SC7/O7.2-7.3)
- Zlepšit přístup ke zdravotní péči, včetně preventivní zdravotní péče a zdravotní osvěty (SPSZ/TO IV./P1/C1.1-1.2)

BEZPEČNOST

- Rozvoj a posílení systému prevence kriminality na území města Brna (KPK/C1/P1/O1.1-1.5)
- Rozvíjení a zkvalitnění sítě spolupracujících subjektů (KPK/C1/P2/O2.1-2.2)
- Působení dobrovolníků, domovníků a asistentů prevence kriminality a zapojení veřejnosti do prevence kriminality (KPK/C1/P3/O3.1-3.3)
- Podpora občanských poraden, ochrany spotřebitelů, pomoc obětem a svědkům trestné činnosti, ohrožené skupině seniorů, obětem domácího a sexuálního násilí, obětem obchodu s lidmi a pomoc všem, kteří se ocitli v krizové situaci (KPK/C2/P5/O5.1-5.2)
- Prevence kriminality dětí a mládeže, seniorů, resocializace pachatelů trestné činnosti, předcházení recidivě (KPK/C3/P6/O6.1-6.3)
- Snížení kriminality ve vybraných částech města (KPK/C4/P7/O7.1—7.2)
- Reakce na nové hrozby a trendy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku (KPK (KPK/C5/P8/O8.1—8.3)
- Snížení rizik v oblasti nočního života a rekreačního užívání drog (SPD/SC6/O6.1-6.2)
- Zapojení občanů do aktivního způsobu zvyšování vlastní bezpečnosti i bezpečí svého okolí (SPSZ/TO III./P1/C1.1-1.2)
- Podpora výchovně vzdělávacích programů a volnočasových aktivit pro rizikové děti a mládež (SPSZ/TO III./P2/C2.1-2.2)
- Podpora integračních aktivit pro osoby vykonávající alternativní typ trestu, osoby po návratu z výkonu trestu nebo osoby žijící rizikovým způsobem života (SPSZ/TO III./P3/C3.1-3.2)
- Zmírňování rizik návykového chování (SPSZ/TO III./P4/C4.1-4.2)
- Snížit kriminalitu a minimalizovat počet incidentů ohrožujících bezpečnost a zdraví (VSB50/O Zdroje/H Bezpečné město)

INTEGRACE

- Posílení aspektů formálního a neformálního komunikačního prostředí inkluze (SPSZ/TO I./P1/C1.1-1.3)
- Posílení participace řešení sociálního začleňování na straně majority i minority (SPSZ/TO I./P2/C2.1-2.2)
- Zlepšení podmínek pro zapojení cílových skupin do kulturních a sportovních aktivit (SPSZ/TO I./P3/C3.1-3.3)

ZDRAVOTNĚ-SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- Rozvíjet propojenost zdravotních a sociálních služeb (PZM/CA2/PA2.1/OA2.1.1-2.1.3)

* KPSS= 6. Komunitní plán sociálních služeb města Brna 2020-2022, SBD=Strategie bydlení města Brna 2018-2030, PZM = Plán zdraví města Brna 2018-2030, SIC=Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026, SPSZ=Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019, KPK=Koncepce prevence kriminality ve městě Brně 2017-2021, TAPZ=Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti ve městě Brně 2020-2022, SPD=Strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí 2018–2021, KOŠ=Koncepce obecního školství města Brno 2014-2020, KOS=Koncepce sportu města Brna 2018-2030, VSB50= Vize a strategie Brno 2050

